

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ**

“АГРОЛЕСПРОЕКТ” ЕООД

Горскостопански план
на
горските територии
и земите придобили характеристика на гора
собственост на община Криводол
област Враца
Том I
ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Водещ лесоинженер:
(инж. Илия Ангелов)

гр. София, 2024

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава I	4
Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект	4
1. Име и местонахождение на горите, обект на инвентаризация.....	4
2. Физико-географска характеристика.....	5
3. Геоложки строеж и петрографски състав.....	7
4. Климатични условия	8
5. Почви.....	11
6. Ерозия	14
7. Растителност.....	15
8. Типове месторастения	16
9. Очакван технико-икономически ефект	19
Глава II	23
Икономически условия	23
1. Площ и разпределението ѝ по землища.....	23
2. Роля и значение на горите, собственост на общината за икономиката на района	24
3. Защитени природни обекти, защитени и лечебни растения	25
Глава III	30
Досегашно стопанисване.....	30
Глава IV	35
Характеристика на горските територии.....	35
1. Обща площ на горските територии и разпределението им по групи гори, според основните им функции.....	35
2. Таксационна характеристика на насажденията	37
Глава V	43
Горскостопански план	46
1. Основни насоки на стопанисването	46
2. Разделяне на горските територии, собственост на община Криводол, на горскостопански участъци.....	50
3. Стопански класове и турнуси на сеч	50
4. Определяне на годишното ползване от възобновителна сеч	53
5. Планирани сечи в горските територии, собственост на община Криводол	56
6. Анализ на размер на планираното ползване на дървесина от Общинските горски територии	58
7. Добиви и сортименти от ползваната дървесина.....	59
8. Възобновяване и залесяване	62
9. Паша в горските територии	62
10. Ползване на дървесни горски продукти	63
11. Ползване на недървесни горски продукти	63
12. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите.....	64
13. Опазване на горските територии.....	64
Глава VI	65
План за защита на горските територии от пожари	65
1. Бариерни противопожарни прегради	66
2. Лесокултурни прегради.....	66
3. Минерализовани ивици.....	66
4. Санитарни ивици.....	67
5. Път за тежка противопожарна техника	67
6. Път за високопроходима противопожарна техника	67
7. Устройство на места за паркиране.....	67
8. Места за палене на огън.....	67
9. Поставяне на предупредителни табели и плакати	67
10. Устройство на дела за противопожарен инвентар.....	67
11. Водоизточници за противопожарни нужди.....	67
14. Планове за защита на горските територии от пожари.....	68

Глава VII	68
Еколого-икономически ефект от горскостопанското планиране	68
1. Еколого-икономически ефект	68
2. Стойност на планираните лесокултурни и технически мероприятия	71
3. Обем и стойност на извършените проучвателни и проектни работи	71
Глава VIII	72
Очаквано въздействие на планираните мероприятия върху предмета и целите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие.....	72
I. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166	74
II. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053	82
III. Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593.....	90
Общи бележки.....	92

УВОД

Предмет на този горскостопански план са горските територии, собственост на община Криводол, област Враца.

Горскостопанският план се изработва на базата на сключен договор между община Криводол и “Агролеспроект” ЕООД за изработване на горскостопански план на горите, собственост на общината.

Определянето на типовете месторастения е осъществено въз основа на залегалите постановки в “Инструкцията за установяване и картиране на горските типове месторастения и определяне състава на дендроценозите” - 2011 година.

Целта на настоящия план е с направения анализ на типовете месторастения и продуктивната им възможност, насоките на стопанисването на насажденията да бъдат такива, че да се осигури максимален производствен ефект, както по количество, така и по качество на добиваните сортименти. Наред с това, с постигането на подходящия дървесен състав на съответното месторастение, в най-кратки срокове да се увеличи устойчивостта, както и продуктивността на гората от единица горска площ, подобряването на защитните, водорегулиращи, здравни и други специални функции на насажденията.

При планирането на всички мероприятия, които са залегнали в горскостопанския план на горските територии, собственост на общината **трябва стриктно да се спазват всички условия**, които са предвидени в Решение № на **Регионална инспекция по околната среда и водите гр. Монтана**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

ГЛАВА I

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ. ТИПОВЕ ГОРСКИ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1. ИМЕ И МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ГОРИТЕ, ОБЕКТ НА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

Горите, собственост на община Криводол, попадат в северозападната част на ТП “Държавно горско стопанство Враца”, в границите на землищата на с. Баурене, с. Ботуня, с. Галатин, с. Главаци, с. Големо Бабино, с. Градешница, с. Добруша, с. Краводер, гр.Криводол, с. Лесура, с. Осен, с. Пудрия, с. Ракево, с. Уровене и с. Фурен, община Криводол, в района на дейност на ТП “Държавно горско стопанство Враца”, Врачанска област.

В административно отношение се числят към Регионална дирекция по горите град Берковица.

Горските територии, собственост на община Криводол граничат на североизток с община Хайредин и община Борован, на югоизток с община Враца, на юг с община Вършец от област Монтана, на югозапад с община Берковица от област Монтана, на запад с община Монтана от област Монтана и на северозапад и север с община Бойчиновци от област Монтана, в I горскостопански участък „Леденика“, II горскостопански участък „Враца-запад“ и III горскостопански участък „Враца-изток“ на ТП „Държавно горско стопанство Враца“.

Съобщителните връзки в района на горскостопанската единица са много добре развити. През територията преминава първокласния път София-Видин, второкласния път Бяла Слатина-Монтана.

Всички села в община Криводол са свързани помежду си с асфалтирани шосета. Осигурена е редовна автобусна връзка между населените места. През горските масиви са прокарани мрежа от горски автомобилни пътища в относително добро състояние, като част от тях са чакълирани.

Глобалното и локално замърсяване на въздуха, почвите и водите е довело до промяна на физическия и химическия им състав. Една от последиците е глобалната промяна на климата на земята, която засяга и територията на нашата страна. Средногодишните температури са се повишили с 2-3⁰ С, намалява количеството и качеството на валежите. Увеличава се продължителността и интензивността на засушливите периоди.

2. ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

а) Географско положение

Общината е разположена в западната част на Област Враца. С площта си от 325,857 km² заема 5-о място сред 10-те общини на областта, което съставлява 9% от територията на областта.

По данни на ГРАО към 15 септември 2022 год., в общината живеят 10 054 души, в рамките на 15 населени места.

б) Релеф

Релефът на община Криводол е разнообразен- котловинен, хълмист, нископланински, но доминиращи са хълмистият и нископланинският. По-голяма част от терените са с малки наклони и предоставят възможности за стопанско усвояване. Територията ѝ условно попада в три физикогеографски области на България – Западна Стара планина, Западния Предбалкан и Западната Дунавска равнина.

Към Старопланинската физикогеографска област се отнасят най-северозападните части на Врачанска планина, заемащи най-южната част общината – част от землищата на селата Главаци и Ботуня. Тук се намира и най-високата точка на общината – 1073 m, разположена югоизточно от Мътнишкия манастир „Св. Николай“.

Средната част от територията на община Враца попада в пределите на Западния Предбалкан, като тук преобладаващият релеф е хълмистия. Тук са обособени два ниски рида, които попадат частично в пределите на общината. Между долините на реките Ботуня и Рибине (десни притоци на Огоста), в посока от северозапад на югоизток се простира централната и югоизточна част на Владимировския рид с връх Бауренска могила (281 m), разположен северозападно от село Баурене. На югоизток от него, в пределите на общината попадат най-северозападните разклонения на възвишението Милин камък с максимална височина от 276 m източно от град Криводол. По североизточните склонове на двата рида преминава условната граница между Западния Предбалкан и Западната Дунавска равнина. Между Владимировския рид и възвишението Милин камък на североизток и Врачанска планина на юг в посока от югоизток на северозапад се простира североизточната, най-ниска част на обширното и равно Врачанско поле, като неговата надморска височина тук е около 250 m.

Най-северната част на общината, северно от двете възвишения е заета от южните части на Западната Дунавска равнина, като тук релефът е равнинен. Северозападно от село Фурен, в долината на река Рибине (десен приток на Огоста) се намира най-ниската точка на общината – 75 m н.в.

Разпределението на общата площ по надморски височини е показано в **таблица № 1**.

Таблица № 1
Разпределение на общата площ по средна надморска височина

надморска височина	площ (ха)	%
51 - 100 m	15.2	3.1
101 - 150 m	71.1	14.6
151 - 200 m	117.2	24.0
201 - 250 m	154.8	31.8
251 - 300 m	104.9	21.5
301 - 350 m	1.8	0.4
351 - 400 m	22.7	4.6
всичко	487.7	100.0

Видно от горната таблица е, че горите попадат основно в диапазона 151- 300 m, или 376.9 ха или 77.3 % от общата площ.

В типологично отношение дървопроизводителна площ на горите, собственост на общината попада подпояса на заливните и крайречни гори (0-600) - **М-I-1** и в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400) - **М-I-2**, на Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600) - **М-I**, на **Мизийската горскорастителна област**

Разпределението на общата площ по наклон на терена е дадено в **таблица № 2**. Преобладават наклонените терени (310.4 ха или 63.7 %), следвани от полегатите терени (134.8 ха или 27.6 %) и равните терени (36.8 ха или 7.5 %). Най-малко са стръмните терени (5.7 ха или 1.2 %), а много стръмни терени няма

Таблица № 2
Разпределение на общата площ по наклон на терена в градуси

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	36.8	134.8	310.4	5.7	-	487.7
проценти	7.5	27.6	63.7	1.2	-	100.0

Разпределението на общата площ по изложение е дадено в **таблица № 3**. Сенчестите изложения са 343.4 ха или 70.4 %, като преобладават северозападните – 163.0 ха или 27.6 %, а припечните са 144.3 ха или 29.6 %, като преобладават западните – 15.8 % или 76.9 ха.

Таблица № 3
Разпределение на общата площ по изложение на терена

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	80.9	74.4	163.0	25.1	31.1	19.3	76.9	17.0	487.7
проценти	16.6	15.3	33.3	5.1	6.4	4.0	15.8	3.5	100.0

Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток	Припечни югоизток, югозапад, запад, юг	Всичко
площ хектари	343.4	144.3	487.7
проценти	70.4	29.6	100.0

Посочените по-горе особености на релефа дават своето отражение върху разпределението на светлината, топлината, влагата и богатството на почвите, а от там за формирането на различните типове горски месторастения. Промените в релефа водят до промени във водния и хранителния режим на почвите и свързаните с това състав и продуктивност на дървесната растителност.

в) Хидроложки условия

Водните ресурси в общината са ограничени. Територията ѝ изцяло попада във водосборния басейн на река Огоста. От юг на север, през западната част на Врачанското поле протича река Ботуня (десен приток на Огоста) със своето средно и част от долно течение. В град Криводол в нея отлясно се влива река Въртешница (Лява). Двете реки са с непостоянен режим на оттока, но водите им са относително чисти. Те имат потенциал за производство на електрическа енергия, и вече е започнато изграждането на каскада от малки ВЕЦ на река Ботуня. С най-голямо значение са подпочвените води в широките им речни тераси. Северната и североизточна част на общината се отводнява от друг десен приток на Огоста – река Рибине и нейните предимно леви притоци. Основно в северната част на общината, където са разположени обработваемите земи са изградени 14 микроязовира, по-големи от които са: „Лозята“, „Галатин“, „Гайтан“, „Лесура“, „Фурен“, „Градешница 1“ и „Градешница 2“, водите на които се използват основно за напояване. От значение са и карстовите води в южната част на общината – извор Мътница, които са част от природен резерват „Врачански карст“.

Река Ботуня - извира от връх Тодорини кукли. Навлиза в територията на общината в землището на с. Ботуня и тече в североизточна посока. След като приеме водите на река Въртешница променя рязко посоката си на северозапад и напуска територията на стопанството северозападно от с. Добруша. По големи притоци са:

Река Въртешница - води началото си от водослива на реките Лева (извира над мина „Плакалница“) и Дъбник (води началото си от язовир „Дъбника“). Тече общо в северозападна посока пресича град Криводол и се влива в р. Ботуня.

Река Рибене - води началото си северозападно от село Баница (възвишението Милин камък). Тече общо в северозападна посока. Приема водите на Галатинска река под с. Лесура. Една част от течението ѝ при с. Фурен служи за областна граница с област Монтана.

3. ГЕОЛОЖКИ СТРОЕЖ И ПЕТРОГРАФСКИ СЪСТАВ

Представа за разположението на скалните типове, техния строеж и произход дава геолого-петрографска карта на Република България, допълнена с теренните проучвания на “Агролеспроект” ЕООД, гр. София.

Според тектонското райониране на България - акад. Е. Бончев, районът на община Криводол попада в Старопланинската тектонска област. Същата се характеризира с по-слабо издигане, което е обусловило по-бавното развитие на денудационните процеси, поради което старите формации са незначително представени.

На територията на общината се разкриват разнообразни скали - седиментни, метаморфни и интрузивни.

Най общо територията може да се раздели на два основни типа по приблизителната граница в посока запад - изток, минаваща между с. Добруша и с. Градешница, между с. Ракево и с. Баурене, и между гр. Криводол и с. Галатин.

На юг от тази граница се разкриват основно седиментни формации от юра (долна креда) - варовици, мергели и доломити.

Най-разпространени са сиви дебелопластови пелитнооолитни неясно ядчести варовици, ургонски варовици с прослойки от пясъчливи орбитолинни варовици, мергели с прослойки от алевролити и глинести варовици, глауконитни пясъчници и мергели. Над основните скали се наблюдават вторични наслаги от кватернер - алувиални, пролувиални, делувиални и коллувиални образувания от чакъли, пясъци, глини, валуни и блокажи от варовити скали.

На север от условно описаната граница се наблюдават еолични образувания от кватернер. Основната скала е глинест лъос, който постепенно преминава в лъос. По долините и поречията на по-големите реки - Скът, Ботуня, Рибене и техните основни притоци се наблюдават алувиални образувания от неоген - руслови и на заливните тераси - чакъли, пясъци, глини и преотложен лъос. Разкриват се зони от пясъци с лещи и прослойки от конгломерати и глини, от варовици с пясъчливо глинести прослойки, от пясъчници и варовици, от варовици и глини и от пясъци, пясъчници и детритусни варовици.

Горе изброените основни скали, поради значителното си изветряне, в повечето случаи не представляват пречка за развитие в дълбочина на кореновата система на дървесните видове.

В **таблица №4** е показано разпределението на площта на стопанството по вид на скалите.

Таблица № 4
Разпределение на на дървопроизводителната и залесената площ
по вид на скалата

Основна скала	Залесена площ		Дървопроизводителна площ		Запас	
	ха		ха	%	куб.м	%
варовик	383.4		386.4	80.6	36250	86.5
лъос	80.0		80.0	16.7	4855	11.6
чакъл	13.0		13.0	2.7	805	1.9
Всичко	476.4		479.4	100.0	41910	100.0

3.1. Варовици

В геоморфологично отношение най-отдолу лежат конгломерати и едрозърнести пясъчници. Над тях се намират варовити мергели, които преминават във варовити пясъчници и варовици от Баремския слой. Над Барема са се наслоили аптските варовици от по горните етажи на Долна Креда, от които са изградени стръмните склонове на речните корита, както и някои суходолия. Най-горната част е от шуплест, но устойчив варовик.

Варовиците са най-често сивобелезникави или белезникави, здрави компактни скали. Характерни за тях са вертикалните силно наклонени пукнатини, на места окарстени. Някогашните карстови валози, понори и въртопи, въпреки запълването им с лъос и сега са сравнително добре очертани. На територията на горските масиви, собственост община Исперих, гр. Исперих варовиците представляват 40 % от общата площ. С основна скала лъос са заети останалите 60 % от площта.

Изградени са от калцит, малко аргонит и примеси от доломит, глинести минерали, пирит и кварц. Разделени са на няколко вида според произхода им, като на територията на стопанството се срещат предимно ортогенни варовици – образувани от варовити органични останки и по-рядко хомогенни варовици – утаени по химичен път. Ортогенните и хомогенните варовици са сивобелезникави или белезникави, здрави, компактни скали. Характерни за тях са вертикалните и силно наклонени пукнатини, на места окарстени.

3.2. Лъос

Лъосът и лъосовидните образования припокриват варовиците. Мощността на лъосовидния пласт е значителна - от 5 до 25 метра. По химичен и механичен състав тази покривка е твърде хомогенна. Състои се от дребни кварцови песъчинки, примесени с финни глинести частици, слюди и други. В състава ѝ участва и варовик, чието количество силно варира. Лъосът има бледожълт цвят, вертикална цепителност и голяма порьозност и водопропускливост. На много места вследствие ерозионните процеси той е силно изтънял, деградирал и се е превърнал в глинясал лъос (лъосова глина).

4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Според класификацията на Събев - Станев "Климатичните райони на България и техният климат" - 1963 година, територията на община Криводол се намира в **Европейско-континенталната климатична област, Умерено-континенталната климатична подобласт**. Територията му обхваща три климатични района - **Северен климатичен район на Дунавската равнина** (централна част), **Среден климатичен район на Дунавската равнина** (централна част) и **Предбалкански климатичен район** (централна част).

Поради малката разлика в превишенията рязка граница между трите района не може да бъде точно установена.

За нуждите на общината, отразяващи влиянието на климатичните фактори върху дървесната растителност (формиране на дървостойките, продуктивност и т.н.), по-точни данни ни дава горскорастителното райониране на проф. Б.Захариев и колектив. Данните от това райониране са за по-продължителен период от време, чието влияние е от съществено значение за растителността.

Според горскорастителното райониране общината попада в една област - **Мизийска област - подобласт Северна България**.

Във вертикално направление горските територии на общината попадат в един горскорастителен пояс и два подпояси, а именно:

М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-I-1 - Подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в.)

М-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)

4.1. Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина – централна част

Този климатичен район обхваща най-северните части на общината.

Откритостта на Дунавската хълмиста равнина на север създава благоприятни условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси, поради това зимата е доста студена, пролетните мразове са често явление, лятото е сравнително топло, а през есента температурите не се отличават от пролетните. Средната януарска температура се движи между минус 2.5°C и минус 1.5°C. Снежната покривка е неустойчива, образува се в началото на ноември и рядко се задържа дълго.

Сумата на валежите е малка - 515-630 мм. Характерни за пролетта са късните мразове, които се прекратяват едва към 10-20 април. Те са особено опасни, защото се явяват и след започването на вегетационния период. Валежните суми през пролетта и есента не се отличават с голяма разлика - съответно между 125-160 мм и 115-145 мм. Най-много валежи падат през лятото и достигат 150-220 мм. По-голяма част от тях падат през първата половина на лятото. Най-топлият летен месец е юли. Тогава средната температурата на въздуха е около 24.0°C. Първите есенни мразове настъпват към 10 октомври, а средно към 26 октомври температурата на въздуха устойчиво се задържа под 10°C. Преобладаващите ветрове са от северозапад и север, но през зимата често духат и силни североизточни ветрове. Мъгли в района падат главно през есента.

Климатичната характеристика на района е сравнително благоприятна за развитието на дървесната растителност. Вегетационният период е около 6 месеца. Естествената растителност е представена предимно от чисти и смесени издънкови насаждения от цер, благун и габър. На места се среща вторично настанил се келяв габър. Създадените култури тук са предимно от акация, тополи и червен дъб.

4.2. Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина – централна част

Този климатичен район обхваща районите с надморска височина от 150 до 350 (400) м н.в. В него влиза по-голямата равнинна част на общината.

Тук климатът не се отличава много от предишния климатичен район, поради което не може да се сложи рязка граница между двата района.

Поради близостта на Стара планина, независимо от по-голямата надморска височина лятото е сравнително по-хладно от предходния климатичен район - средните юлски температури се движат между 21.5°C и 23.5°C, а през есента температурите не се отличават от пролетните. Средната януарска температура се движи между минус 2.5°C и минус 1.5°C. Снежната покривка е неустойчива, образува се в началото на декември и рядко се задържа дълго. Само в по студените и снеговити зими, тя може да се задържи непрекъснато до 30-40 и повече дни и поради натрупването да достигне 100-120 см. Сумата на валежите е малко по-голяма - 565-705 мм. Характерни за пролетта са късните мразове, които се прекратяват едва към края на април. Те са особено опасни, защото се явяват и след започването на вегетационния период.

Валежните суми през пролетта и есента не се отличават с голяма разлика - съответно между 85-120 мм и 125-160мм. Най-много валежи падат през лятото и достигат 190-250 мм. По-голяма част от тях падат през първата половина на лятото. Най-топлият летен месец е юли. Тогава средната температура на въздуха е около 22°C. Първите есенни мразове настъпват към средата на октомври, а към 26 октомври температурата на въздуха устойчиво се задържа под 10°C. Преобладаващите ветрове са от северозапад и север, но през зимата често духат и силни североизточни ветрове. Характерно за района е по-честата поява на фьон. Мъгли в района падат главно през есента.

Климатичната характеристика на района е сравнително по-благоприятна за развитието на дървесната растителност. Вегетационният период е около 6 - 7 месеца. И тук са характерни периодичните засушавания, които оказват вредно влияние, както на културите така и на естествените насаждения, въпреки тяхната по-голяма сухоустойчивост. Естествената растителност е представена предимно от чисти и смесени насаждения от цер, благун, горун, липи, а на карстови терени от келявия габър. Създадени са култури както от естествено срещащите се дървесни видове, така и от червен дъб, акация, топола и други.

4.3. Предбалкански климатичен район – централна част

Обхваща хълмисто-предпланинските и нископланински части на общината с надморска височина над 350 м.

Климатичните условия в този район се отличават с голямо разнообразие и резки промени в стойностите на отделните метеорологични елементи. Основна причина за това е разнообразния релеф на района - наличието на ниски предпланински ридове и дълбоко врязани долини, както и непосредственото влияние на Стара планина.

За този район също е характерна студена зима. Пролетта и лятото са сравнително хладни, но есента е чувствително по-топла от пролетта. Средната температура през месец януари е от минус 1.5°C до минус 3.5°C. Поради преобладаването на наклонените терени абсолютните минимални температури не са много ниски, тъй като няма благоприятни условия за задържане на студен въздух. Валежите са между 120-165 мм. Снежната покривка се задържа средно между 50 и 60 дни. През пролетта средната денонощна температура се задържа трайно над 5°C към 17 март - 5 април, а над 10° към 10 април - 5 май. През пролетта също са характерни късните мразове, които настъпват около 18-20 април.

Валежите са по-големи от зимните - средно 175-285 мм. Средната температура на най-топлия месец (юли) е около 20°C, а летните валежи са най-големи, около 220-350 мм, което характеризира лятото като сравнително хладно. Първите есенни мразове настъпват сравнително късно и не са опасни за горскодървесната растителност. Средните температури спадат под 10°C между 5 и 20 октомври, а под 5°C - между 1 и 15 ноември. Есенната сума на валежите е около 150-215 мм. Мъглите тук падат сравнително по-рядко (средно около 19,2 дни годишно), отколкото в равнината и са с по-малка плътност. Ветровете в този район са непостоянни, с различна сила и посока, но преобладават северозападните. Климатичната характеристика на района е много благоприятна за развитието на дървесната растителност. Хладната пролет и липсата на късни пролетни мразове води до забавянето на вегетацията и безопасно развитие на растителността. Няма засушливи периоди, валежите са разпределени равномерно по сезони. Продължителността на вегетационния период е около 5 месеца.

Основните дървесни видове тук са дъбът, габърът и на по-големите надморски височини букът, които образуват чисти или смесени насаждения с добър и много добър растеж и

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

развитие. В този район има и много изкуствено създадени култури от черен и бял бор, които също се развиват добре, но на места страдат от мокрите есенни снегове (снеголоми и снеговали).

Представа за вегетационния период в климатичните райони и данните от метеорологичните станции в град Бяла Слатина за Северния и Средния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина и в град Враца за Предбалканския климатичен район, дава **таблица № 5**.

Таблица № 5

Средни дати на началото и края на периода с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 5°C и 10°C

Климатичен район	Пролет		Есен	
	5° C	10° C	5° C	10° C
Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина централна част (50-200 м н.в.)	8-15 III	2-10 IV	18-23 XI	24-30 X
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина - централна част (150 - 350 м н.в.)	10-16 III	5-11 IV	16-23 XI	23-29 X
Предбалкански климатичен район централна част (350 - 1000 м н.в.)	17 III-5 IV	10 IV-5 V	1-15 XI	5-20 X
Планински климатичен район Среднопланинска част (над 1000 м н.в.)	5 IV-22 V	5 V-1 VII	28 IX-3 XI	15 IX-5 X
Метеорологични станции				
гр. Бяла Слатина (130 м н.в.)	18 III	9 IV	18 XI	21 X
гр. Враца (358 м н.в.)	15 III	7 IV	21 XI	26 X

В **таблицы № 6 и № 7** са дадени средните температурни и валежни данни в климатичните райони и съответните горскорастителни пояси и подпояси. Всички данни са взети от изданията на "Климатичен справочник за България" - издадени от 1979 до 1990 година.

Таблица № 6

Температура на въздуха

Климатичен район	Пояси и подпояси (м н.в.)	Температурни условия			
		Средна годишна температура(°C)	Дни с температура над 10°C	Абсолютни температури °C	
				максимална	минимална
	M-I-1 (0-600)		M-I (0-600)		
Северен и Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина - централна част	M-I-2 (0-400)	11,6 - 12,2	204 - 216	40 - 43,2	-21,6 - -32,5
Предбалкански климатичен район централна част	M-I-3 (400-600)	9.0	148 - 185	36.9 - 39.3	-24.1 - -30.3
	M - II - 1 (600 - 1000)		M - II (600 - 1800)		
		7.5 - 9.9	161 - 195	34.9 - 42.5	-25.7 - -38.3
Планински климатичен район - среднопланинска част	M - II - 2 (над 1000)	4.8 - 7.0	123 - 149	28.2 - 35.5	-22.2 - -26.7
Метеорологични станции:					
град Бяла Слатина (130 м н.в.)		10.6	194	42.2	-32.2
град Враца (358 м н.в.)		11.1	201	41.5	-26.2

Таблица № 7
За разпределение на средните суми на валежите

КЛИМАТИЧЕН РАЙОН	Пояси и подпояси	ВАЛЕЖИ			
		Средно годишно	Месец с		Дни със сняг
			максимално	минимално	
	М Н.В.				
Северен и Среден климатичен район			М-I (0-600)		
Дунавската хълмиста равнина централна част	М - I - 1 (0-600)	515 - 630	VI	II - III	43 - 62
	М-I-2 (0-400)	565 - 705	VI	II	41 - 63
Предбалкански климатичен район централна част	М-I-3 (400-600)	562 - 910	VI	II	40 - 67
			М- II (600 – 1800)		
	М-II-1 (600-1000)	570 - 1000	VI	II	48 - 82
Планински климатичен район среднопланинска част	М-II-2 над 1000	760-1150	V, VI	II	84 - 192

Въз основа на така направената характеристика могат да се направят следните изводи:

Климатични и други растежни условия спомагат за формирането на сравнително голямо разнообразие от типове горски месторастения. Наличните условия предполагат формирането на предимно богати и средно богати, свежи и свежи до сухи месторастения.

Климатичната влагообезпеченост и температурните условия създават добри предпоставки за отглеждане на високопродуктивни насаждения от типичната за района растителност с участието на благун, зимен дъб, бук, цер и спътниците им.

Недостатъчната винаги влагообезпеченост на места, изисква ранна есенна почвоподготовка за залесяване за да бъде осигурено по-добро влагонабиране.

Постоянно трябва да се полагат грижи за санитарното състояние на дървостойките, тъй като в района има благоприятни условия за развитието на болести и вредители.

5. ПОЧВИ

Всеки почвен тип се отличава със специфичност в постъпването и превръщането на органичните вещества, в разлагането на минералната маса и синтеза на вторичните минерали, в характера на миграцията и акумулацията на веществата, в строежа на почвения профил и в насочеността на мероприятията за повишаване и поддържане на почвеното плодородие. Той е израз на определена съвкупност от почвообразуващи фактори, оказали и оказващи влияние на почвообразователния процес.

На горските територии, собственост на община Криводол, са установени сива горска обикновена, сива горска тъмна и сива горска светла почви.

Лесорастителните свойства на почвите са основен критерий за сравнителна оценка на качествата им, за тяхното бонитиране. Отделните бонитетни групи обхващат почви с различна мощност, запаси на хранителни вещества и капацитет на активна влага. Мощността на почвите се определя от възможността на всяка почва да осигури ниски, средни и високи лесорастителни свойства на почвата и в малка, средна и висока степен хранителни вещества и влага на горските насаждения, да спомага формирането на ниско, средно и високопродуктивни горски насаждения. Запасите от хранителни вещества определят по-доброто или по-слабото изхранване на дървесните видове. Капацитетът на активна влага на почвите дава най-обща представа за по-доброто или по-слабо осигуряване на дървесните видове с влага по време на вегетационния период.

В рамките на всеки лесорастителен пояс съществуват един или няколко почвени типа, в съответствие със съществуващите в миналото и днес различни съчетания на почвообразуващите фактори.

На територията на община Криводол се срещат четири основни типа почва - сива горска почва с трите си подтипа: сиви горски светли, сиви горски обикновени и сиви горски тъмни почви, рендзини, обикновен чернозем и алувиални с един подтип алувиална наситена почва.

Един от основните морфологични признаци за определяне на типа месторастене е дълбочината на почвата. В **таблица № 8** е показано разпределението на дървопроизводителната площ по почвен подтип и дълбочина на почвата.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по
почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата

Почвени типове	тв.плитка	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%	средна дълбочина
	хектари							
алувиална наситена	0,0	0,0	0,0	13,0	0,0	13,0	2,7	4,0
обикновен чернозем	0,0	0,0	1,2	94,8	5,7	101,7	20,8	4,0
сива горска обикн.	0,0	0,5	0,3	0,3	0,0	1,1	0,2	2,8
сива горска тъмна	0,0	0,0	35,2	300,8	9,3	345,3	70,8	3,9
сива горска светла	0,0	22,6	0,0	0,0	0,0	22,6	4,7	2,0
рендзина обикнов.	0,0	0,1	3,9	0,0	0,0	4,0	0,8	3,0
всичко	0,0	23,2	40,6	408,9	15,0	487,7		3,9
%	0,0	4,8	8,3	83,8	3,1	0,0	100,0	

Видно е, че най-голямо разпространение в района на общината има сивата горска тъмна почва – 70.8 % или 345.3 ха, следвана от обикновения чернозем с площ 101.7 ха или 20.8 %. Най-слабо участие има обикновената рендзина с площ 4.0 ха) . По отношение на дълбочината, най-много са дълбоките почви – 408.9 ха или 83.8 %. Средно дълбоките и плитките са значително по-рядко срещани, съответно 40.6 и 23.2 ха или 8.3 и 4.8 %. Най-малко са много дълбоките (3.1 % или 15.09 ха) почви. Няма установени твърде плитки почви.

За отделните почвени типове може да се направи следната характеристика:

5.1. Алувиални почви – Alluvial Fluvisols

Алувиални наситени – Alluvial Eutric

Те имат малко участие – 13.0 ха или 2.7 % от дървопроизводителната площ на общинските горски територии. Разпространени са само покрай големите реки Ботуня, , Рибене и Въртешница. Образували са се от наносите отлагани от реката. При тези почви няма генетични почвени хоризонти. В зависимост от водните течения и повърхностния отток се нанасят или отнасят различни количества наносен материал, който е формирал по-мощни или маломощни почвени слоеве.

Почвите са много дълбоки, свежи. Сумата от фракциите по-малки от 0.01 мм не се променя в дълбочина. Имат слабо алкална реакция - рН се движи между 7.43 до 7.61. Хумусното съдържание е сравнително високо и варира от 1.52 до 3.01 т/ха. Средно до много добре запасени с общ азот - от 0.132 до 0.216 т/ха и бедни на фосфорни съединения - от 0.95 до 2.03 кг/ха. От данните за тези почви се вижда, че те са много плодородни, което се дължи преди всичко на благоприятният им воден режим. Естествената растителност е представена предимно от издънкови ясенови насаждения. Тук са създадени култури предимно от високопроизводителни клонове тополи, а на места се срещат и акациеви култури и издънкови насаждения.

5.2. Обикновен чернозем – Haplic chernozems

Представени са с един подтип – обикновени черноземи (**Haplic chernozems**), които заема 101.7 ха или 20.8 % от дървопроизводителната площ. Профилът им е дълбок над 2 метра, количеството на хумуса е над 4%, общият азот е над 0.3%, което показва висока запасеност с хранителни вещества. Киселинността е неутрална, те. излужването е слабо изразено. Механичният състав е средно пясъчливо-глинест и количеството на глината се увеличава в дълбочина.

Месторастенията върху този почвен тип са богати и подходящи за създаване на високопроизводителни дъбови насаждения. Реакцията на почвата е 7,00 за А хоризонт и 8,08 за В хоризонт. Съдържанието на хумус е 4,53% за А хоризонт и 2,02% за В хоризонт.

Съдържанието на общ азот е съответно 0,325% за А и 0,135% за В хоризонт. Мощният хумусен хоризонт, достатъчната запасеност и малката скелетност правят обикновените черноземи

много плодородни. Върху тях са се настанили главно церови насаждения със сравнително добра продуктивност от I-III бонитет. Създадените култури също показват много добро развитие на тези почви.

Обикновените черноземи, с липсваща или слаба ерозия са с мощност на хумусния хоризонт 35см. от общата 85-100 см. мощност на почвата, почвена реакция 6.2(pH), по-близка до нормалната и ниско съдържание на хумус - 2.0%. При средно изразена ерозия съдържанието на физична глина е по-ниско, общата мощност на почвата и хумусния хоризонт са по-слаби, но почвената реакция и хумусното съдържание са по-благоприятни.

5.3. Сиви горски почви – Grey Luvisols

Принадлежат към клас Лесивирани почви. Представени са от три вида – **Сива горска светла (Albic)**, **Сива горска обикновена (Haplic)** и **Сива горска тъмна (Mollic)**, заемат 369.0 ха, или 75.7 % от дървопроизводителната площ на общината.

Тези почви са богати, леко пещъчливо-глинести до пещъчливо-глинести, с кисела до слабо алкална реакция - pH се движи от 4.85 до 7.82 в различните хоризонти, много дълбоки почви. Те са много добре запасени с хумус - от 1.68 до 4.52 т/ха за А-хоризонт като закономерно намалява в дълбочина, като за В-хоризонт се движи от 0.94 до 2.93 т/ха. Общият азот е в достатъчни количества - за А-хоризонт от 0.109 до 0.320 т/ха, като също равномерно намалява в по-долните хоризонти - за В-хоризонт от 0.260 до 0.034 т/ха. Количеството на фосфорните окиси, показва различни резултати от 1.75 до 6. Сивите горски почви са се формирали под влияние на лесостепната растителност, предимно дъбови и по-рядко габърви комплекси и тревни формации между тях. Почвообразуващите скали са твърде разнообразни – срещат се както на карбонатни скали - варовици и варовити мергели, така и на лъос и лъосовидни образувания. Това.50 кг/ха за А-хоризонт, от 1.05 до 2.12 кг/ха за В-хоризонт и 1.42 кг/ха за С-хоризонт.

Към тях спадат тези почви, в които по цялото протежение на А-хоризонт хумусното съдържание надвишава 2%.

- **Сиви горски обикновени почви (Grey Luvisols, haplic)** - Отличават се от тъмните сиви почви с по-ниското съдържание на хумус в А-хоризонт и от там. следва и по-светлият им цвят. Заемат 1.1 ха или 0.2 % от дървопроизводителната площ, което ги прави най-рядко срещани. Срещат се на полегати стръмни склонове с различно изложение, из цялата територия на горското стопанство. Почвите са от плитки до много дълбоки. По механичен състав са както пещъчливи и глинесто-пещъчливи, така и леко, средно и тежко пещъчливо-глинести. Реакцията е неутрална. Запасеността с фосфорни окиси е достатъчна. Върху тях са се формирали предимно средно богати месторастения и производителността на естествените насаждения не е така висока - III - V бонитет.

Сивите горски почви в зависимост от степента на ерозия се различават както по отношение на мощността на хумусния хоризонт /20.030см./ от общата почвена мощност, така и по съдържание на физична глина. Почвената реакция е средно кисела /pH 4.3-4.8/, а съдържанието на хумус е ниско /1.9-2.0%/.

- **Сиви горски тъмни почви (Grey Luvisols, mollic)** - Заемат 345.3 ха или 70.8 % от дървопроизводителната площ, което ги прави най-разпространени в общинските горски територии на Криводол. Срещат се из цялата територия, на равни и полегати терени със сенчесто изложение. Почвите са предимно много дълбоки, по-рядко дълбоки. Механичният им състав е сравнително тежък и са леко, средно и тежко пещъчливо-глинести. Реакцията е неутрална до слабо кисела. Тъмносивите горски почви са добре запасени с хранителни вещества богати почви. Върху тях много добре се развиват естествените церови, габърви и смесени насаждения. Културите също показват много добър растеж.

Тъмносивите горски почви не се различават от обикновения чернозем по мощност на хумусния хоризонт и съдържание на физична глина. Почвената реакция е по-неблагоприятна /pH 4.8-5.7/, а хумусното съдържание е незначително по-високо /2.0.02.3%/ . Те осигуряват много добри условия за растеж и развитие на голям набор земеделски култури. Тези условия се влошават при средна степен на ерозия.

- **Сиви горски светли почви (Grey Luvisols, albic)** - Заемат 22.6 ха или 4.7 % от дървопроизводителната площ на общината. Срещат се из цялата територия, на равни и полегати терени със сенчесто изложение. Почвите са предимно много дълбоки, по-рядко дълбоки. Механичният им състав е сравнително тежък и са леко, средно и тежко пещъчливо-глинести. Реакцията е неутрална до слабо кисела. Тъмносивите горски почви са добре запасени с хранителни вещества богати почви. Върху тях много добре се развиват естествените церови, габърви и смесени насаждения. Културите също показват много добър растеж.

Тъмносивите горски почви не се различават от обикновения чернозем по мощност на хумусния хоризонт и съдържание на физична глина. Почвената реакция е по-неблагоприятна /рН 4.8-5.7/, а хумусното съдържание е незначително по-високо /2.0.02.3%/. Те осигуряват много добри условия за растеж и развитие на голям набор земеделски култури. Тези условия се влошават при средна степен на ерозия.

5.4. Обикновени рендзини - Rendzinas haplic

Рендзините, известни и като (хумусно-карбонатни почви) по произход, химични свойства и състав са противоположни на ранкерите. Това са твърде плитки до плитки, изградени само от един хоризонт, но той е черен или кафяв и е по-глинест. Обикновените рендзини, заемат 4.0 ха, или 0.8 % от дървопроизводителната площ на общината.

Задължително условие за дефинирането на тези почви е съдържанието на повече от 40% карбонати в техния профил или в скалата под него.

6. ЕРОЗИЯ

Разпределението на общата площ на горскостопанската единица по видове гори и степени на ерозия е посочено в **таблица № 9**.

Ерозионни процеси на територията на горските масиви, собственост на община Криводол, са минимални, като се наблюдава IV степен на ерозия върху 22.7 ха при нискостъблените гори. Останалите площи са неерозирани на площ от 465.0 ха или 95.41 %.

Разпределението на общата площ на горски територии по видове гори и степени на ерозия е посочено в **таблица № 9**.

Таблица № 9
Разпределение на общата площ по група гори и степени на ерозия

Група гори	Неерозирана	I	II	III	IV	V	Всичко
	хектари						
иглолистни	25,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,1
широколистни високостъблени	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4
Издънк. за превръщане	309,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	309,4
нискостъблени	102,1	0,0	0,0	0,0	22,7	0,0	124,8
тополови	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,7
Голи площи	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,3
Всичко	465,0	0,0	0,0	0,0	22,7	0,0	487,7
проценти	95,4	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	100,0

Разпределението на общата площ на горски територии по видове гори и видове ерозия е посочено в **таблица № 10**.

Таблица № 10
Разпределение на общата площ по групи гори и видове ерозия (разпространение на ерозията)

Група гори	Без ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Ровинна	Дълбочинна	Всичко
	хектари						
иглолистни	25,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,1
Широкол.високостъбл.	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4
издънкови за превр.не	309,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	309,4
нискостъблени	102,1	22,7	0,0	0,0	0,0	0,0	124,8
тополови	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,7
Голи площи	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,3
Всичко	465,0	22,7	0,0	0,0	0,0	0,0	487,7
Проценти	95,4	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0

Наличната ерозия е площна. В **таблица № 11** е посочена действителната площ обхваната от ерозионни процеси, като незасегнатата част на подотделите е дадена в графа “без площна ерозия”.

Таблица № 11
Разпределение на подложената на ерозия площ по видове ерозия

	Без площна ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Всичко
	хектари				
Всичко	483,2	4,5	0,0	0,0	487,7
в т.ч. с ровини	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
в т.ч. без ровини	483,2	4,5	0,0	0,0	487,7

От налични ерозираните месторастения в района на горските територии, собственост на общината, ерозията е без ровини..

7. РАСТИТЕЛНОСТ

Съгласно горско-географското райониране на България (“Класификационна схема на типовете горски месторастения в РБ” – 2011 г.) община Криводол попада в **Мизийската горско-растителна област, подобласт Северна България.**

По отношение на вертикалното райониране територията на общината се намира в един пояс и два подпояса.

М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в)

М-I-1 - Подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в.)

М-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в)

Поради това, че двете горскорастителни подобласти Северна България и Източна Стара планина и съответните им пояси – М-I и Т-I попадат в един и същи климатичен район (Среден климатичен район на Дунавската равнина), релефът, хидроложките условия и почвите са почти еднакви, затова и растителността в тях е еднаква.

В подпояса на заливните и крайречни гори (М-I-1) естествената растителност е представена от ясен, върба и елша. Те образуват чисти и смесени издънкови насаждения. Културите създадени тук са предимно от различни клонове тополи (И-214, Бахелиери, Агате и други).

В подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (**М-I-2**), преобладават чисти и смесени гори от цер, благун, зимен дъб, габър, бук и сребролистна липа. В тях се срещат единично или с по една-две десети мъждрян, клен, мекиш, бряст и други. Келявия габър тук се среща главно в подлеса и на малки площи като чисти, закелявели горички.

Културите в района са предимно от бял и черен бор. На много места се срещат и такива от червен дъб, череша, планински ясен, цер, благун, бреза, различни клонове тополи и други, които образуват чисти и смесени с естествено срещащата се растителност. На много места се среща акцията, като култури и издънкови насаждения, възобновили се след изсичането на културите.

Растителните формации са главно от цер, благун, зимен дъб, ясен, габър, келяв габър, клен, мъждрян и съпътстващите ги храстови видове. Те са с различна производителност – от I до V бонитет, като за това им състояние е допринесла и антропогенната дейност - сечи, паша и др.

В резултат от лесокултурната дейност част от тези формации са реконструирани като са създадени култури от черен бор, бял бор, червен дъб, летен дъб, сребролистна липа, зимен дъб, цер и др., които са по-продуктивни.

В повечето насаждения като подлес освен келявия габър се срещат глогът, дряна, шипката, леската и други.

В **таблица № 12** е показано разпределението на залесената площ на стопанството по видове и групи гори.

Таблица № 12
Разпределение на залесената площ по видове и групи гори в ха

видове гори	групи гори				общо	%
	иглистни	шир. вис.	изд. за превр.	нискоствъл.		
	хектари					
2. Гори от черен бор	25,1	0,0	0,0	0,0	25,1	5,3
2.3 – К-ри от черен бор– извън. зона	25,1	0,0	0,0	0,0	25,1	5,3
16. Крайречни гори	0,0	14,7	0,0	0,0	14,7	3,0
16.1 - Естествени крайречни гори	0,0	0,7	0,0	0,0	0,7	0,1
16.2 – К-ри от хибридни тополи	0,0	14,0	0,0	0,0	14,0	2,9
21. Смесени широколистни гори	0,0	0,8	0,0	0,0	0,8	0,2
22. Гори от бреза	0,0	1,3	0,0	0,0	1,3	0,3
22.2 - Култури от бреза	0,0	1,3	0,0	0,0	1,3	0,3
23. Група изд. за превръщане	0,0	0,3	309,4	0,0	309,7	65,0
23.4 – Изд. смесени дъбови гори	0,0	0,0	190,2	0,0	190,2	39,8
23.5 - Издънкови церови гори	0,0	0,0	118,9	0,0	118,9	25,0
23.7 – Ест. гори от трепетлика	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,1
23 - Издънкови гори за превръщане	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,1
24. Гори от акация	0,0	0,0	0,0	91,4	91,4	19,2
25. Гори от келяв габър	0,0	0,0	0,0	33,4	33,4	7,0
ВСИЧКО	25,1	17,1	309,4	124,8	476,4	100,0

7.1. Степен на естественост на горскодървесната растителност

Малка част от чистите горски насаждения (17.1 ха – 3.6 % от залесената площ на общината) са със семенен естествен произход, без да са първични екосистеми, тъй като в тях са провеждани редовни сечи, вкл. възобновителни. Независимо от това в значителна част от горските територии в естествен вид е запазена горската растителност. Това са горите на скални и урвисти терени, лесонепригодните площи обрасли с дървесна и храстова растителност, в които отсъства и за достатъчно продължителен период от време е отсъствала човешка намеса.

Трябва да се извършва постепенна подмяна на не местните видове с местни, подходящи за условията на месторастене, както и постепенна трансформация на част от създадените иглолистни култури извън естествената им зона на разпространение в устойчиви разновъзрастни и смесени по състав и произход насаждения, чрез провеждане на подходящи регулиращи и възстановителни дейности.

8. ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

Използваната в плана класификация разглежда типа месторастене като основна таксонометрична единица, реално съществуваща и определена в рамките на съответните екологични параметри - климатични, орографски, едафични.

Горските месторастения са определени на базата на относителната еднородност на климатичните, почвени, релефни и хидроложки условия. Те обхващат горски площи с относително еднакъв лесорастителен ефект. При еднакви други условия, типовете горски месторастения се определят на базата на под типовото разнообразие на генетичния тип почва, а в отделни случаи и на базата на самия тип почва.

Отделните фактори, определящи формирането на даден тип месторастене действат комплексно и взаимно свързано, като оказват влияние и върху развитието на горската растителност.

Правилното определяне на типовете горски месторастения е от първостепенна важност за правилното планиране на бъдещата горскостопанска дейност и за формирането на оптимален бъдещ състав на насажденията.

Разгледаните дотук физико-географски, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на територията на община Криводол обуславят едно много голямо типологично разнообразие. В общината са определени и картирани 94 типа месторастения, от които 1 на ерозиран почви

Разпределението на дървопроизводителните площи по типове горски месторастения е дадено в **таблица № 13**.

Таблица № 13
Разпределение на дървопроизводителната площ по типове месторастения

№	Наименование на типовете месторастения	Съкратено обозначение	Дървопроизв. площ	
			ха	%
	Мизийска горскорастителна област	М		
	Подобласт Северна България	СБ		
	Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предплан. пояс на дъбовите гори	М-I		
	Подпояс на заливните и крайречни гори	М-I-2		
1.	Богато, свежо на алувиална наситена почва	Д ₂ (7)	13.0	2.7
	Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори			
2.	богато, свежо до влажно на обикновен чернозем или сива горска, тъмна	СД ₂₃ (11)	10.7	2.2
3.	Богато, свежо на обикновен чернозем или сива горска почва ,тъмна	Д ₂ (12)	133.1	27.8
4.	Богато, сухо на обикновен чернозем или сива горска почва ,тъмна	Д ₁ (13)	25.9	5.4
5.	Средно богато до богато, свежо, на сива горска тъмна	СД ₂ (14)	238.7	49.8
6.	Средно богато, сухо, на сива горска почва, обикновена и тъмна	С ₁ (15)	31.1	6.5
7.	Сухо, на сива горска почва обикновена	В ₁ (138)	0.5	0.1
	Общо за подпояса		440.0	91.8
	Типове месторастения на интразонални почви			
8.	Средно богато, свежо, на обикновена рендзина	С ₂ (121)	3.7	0.8
	Типове месторастения на ерозирани почви			
9.	Сухо, на сива горска почва	А ₀ ,А ₁ (132)	22.7	4.7
	Общо за общината		479.4	100.0

Кратко описание на типовете горски месторастения

Цялата площ на горските територии, собственост на община Криводол, попада в Мизийската горскорастителна област, подобласт Северна България. Определени са девет типа месторастения, като едно от тях е интразонално и едно е ерозирано.

М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-400 м н.в)

М-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в)

Д₂(7) - крайречно, свежо на алувиална наситена почва - (типично тополово)

Това месторастене заема площ 13.0 ха или 2.7 .6% от дървопроизводителната площ на общината. Разпространено е предимно по поречията на големите реки.

Почвите са много дълбоки, некаменливи и свежи. Естествената растителност е представена предимно от чисти и смесени насаждения от върба, елша, планински ясен и други. Върху него са създадени предимно тополови култури от И-214, Бахелиери и Агате с производителност от I до III бонитет.

Д₂,3(11) – богато, свежо до влажно, на обикновен чернозем или сива горска почва тъмна

Това месторастене заема 10.7 ха или 2.2 % от дървопроизводителната площ. Среща се на полегати терени и в пониженията, на сенчести изложения.

Това месторастене заема площ 246.4 ха или 1.0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно по долините, върху обикновен чернозем или сиви горски тъмни почви, в близост до водни течения.

Тук се срещат чисти и смесени насаждения от върба, трепетлика, планински ясен, сребролистна липа, цер и други с производителност от I до V бонитет. Културите създадени на това месторастене са предимно от различни клонове тополи - И-214, Бахелиери и други с производителност предимно от III бонитет..

Д₂(12) – богато, свежо, на обикновен чернозем или сива горска почва тъмна

Това месторастене заема 133.1 ха или 0.9 % от дървопроизводителната площ. Среща се на равни и полегати терени предимно със сенчести изложения. Почвите, на които се е формирало са обикновен чернозем или сиви горски тъмни. Естествената растителност, която се е настанила на тези месторастения е главно от чисти и смесени горунуви, благунови, церови,

летендъбови и габъррови насаждения от I до V бонитет, често смесени с планински ясен, сребролистна липа, мъждрян и други.

В много насаждения под склопа са се настанили като подлес келяв габър, дрян, глог и други. Създадените култури са предимно от акация, бял и черен бор, смесени на места с дъбове, по-рядко със липа и други.

Тук създадените култури от червен дъб са с много добра производителност. Тополовите култури от И 214 ще се запазят. Тенденцията е в бъдеще сегашния състав на естествените насаждения да не се променя значително. Основните дървесни видове остават дъбовете, които ще участвуват в смесени насаждения, докато изкуствено внесените дървесни видове ще намалят участието си. Производителността на месторастенето ще бъде I-II бонитет.

Д1(13) - Равнинно и на склонове, богато, сухо на обикновен чернозем или сива горска тъмна почва -

Заема площ от 25.9 ха, или 5.4 % от дървопроизводителната площ на общинските горски територии. Среща се на равни, полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирало се е на обикновен чернозем и сиви горски тъмни почви. Насажденията на това месторастене са чисти и смесени от благун и цер. Производителността им е от I до V бонитет, като подлес в тях се срещат келявия габър, дряна и други.

Създадените на това месторастене култури от акация, една част от които в последствие са станали издънкови насаждения също имат добра производителност. На това месторастене са създадени черборови и бялборови култури, както чисти така и смесени с естествената растителност.

В бъдеще ще се разчита предимно на естествената растителност, като ще се запазят предимно благуновите и церови насаждения, като се внасят и спътникът им - сребролистната липа.

СД2(14) – средно богато до богато, свежо, на сива горска почва тъмна

Това месторастене заема 238.7 ха или 49.8 % от дървопроизводителната площ, което го прави най-срещаното на територията на общината. Среща се на полегати и наклонени терени със различно изложение. Формирало се е върху обикновен чернозем и сиви горски почви, дълбоки, слабо каменливи, свежи.

Основните насаждения, които се срещат на това месторастене са чистите и смесени церови, габъррови, горунови, благунови и липови с продуктивност - I до V бонитет. Създадените култури са от бял и черен бор, както и от естествено срещащи се дървесни видове. На това месторастене са създадени и култури от акация и гледичия с добра производителност, която на места образува издънкови насаждения, поради специфичния си начин на стопанисване.

В подходящия състав се предвижда да се запази естествената растителност за сметка на иглолистните дървесни видове, като се внася, като спътник на дъбовете и сребролистна липа. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде висока - I-II бонитет.

С1(15) – средно богато, сухо, на сива горска почва тъмна

Това месторастене заема 31.1 ха или 6.5 % от дървопроизводителната площ. Среща се на полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирало се е върху обикновен чернозем и сиви горски почви, дълбоки до среднодълбоки, със слабо овлажняване

На това месторастене се срещат най-вече чисти благунови и церови насаждения, както и смесени насаждения от благун, цер, габър липа и други. Производителността им е от II до V бонитет. Създадените култури са както чисти, така и смесени с естествената растителност от черен и бял бор със същата производителност. Тук са създадени чисти и смесени акациеве култури с производителност II - V бонитет.

В бъдеще се предвижда увеличаване участието на благуна и цера, като по сухоустойчиви видове за сметка на белия бор. Там където ще се извършат реконструкции на слабопродуктивните насаждения и успешно изведените такива ще се запази черния бор. Като спътник ще се предпочита сребролистната липа. Също така ще се запазят и акациевите насаждения и култури. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде висока – I - III бонитет.

С 1(138) – бедно, сухо, на сива горска почва тъмна и обикновена

Това месторастене заема 0.5 ха или 0.1 % от дървопроизводителната площ и е най-рядко срещаното на територията на общинските гори. Среща се на полегати и наклонени терени с различни изложения. Формирано е върху плитки, слабо каменливи сиви обикновени и сиви горски тъмни почви.

Насажденията на това месторастене са предимно чисти от благун, на места смесени с цер и космат дъб с много ниска производителност от V бонитет. В бъдеще тези насаждения ще бъдат предимно от черен бор, като с това се цели увеличаване производителността на насажденията. Културите създадени тук са предимно чисти от черен бор. В бъдеще тези култури ще бъдат запазени.

МТЮ-I Интразонално месторастене на ерозиранни почви

С2(121) - Средно богато, свежо на рендзина обикновена почва

Това месторастене заема 3.7 ха или 0.8 5% от дървопроизводителната площ на общината. Среща се предимно на сенчести склонове, на наклонени и стръмни терени. Почвите, върху които се е формирало са рендзини, средно дълбоки, средно каменливи, свежи.

На това месторастене се срещат както чисти, така и смесени насаждения от благун, цер, габър и други, като единично или с по 1-2 десети в състава им участват зимния дъб, трепетликата, липата, явора и други. Производителността им е II-IV бонитет, но се срещат и слабо продуктивни насаждения. Културите създадени тук са чисти и смесени от черен бор, бял бор от иглолистните дървесни видове, а от широколистните се срещат - акацията, кестена и други.

В бъдеще ще се запазват дъбовите насаждения, както и черборовите култури, а ще се намали участието на нископродуктивните насаждения и на белия бор за сметка на черния бор.

A1,A2 (132) – средно, сухо, на сива горска почва обикновена

Това месторастене обхваща светлосиви горски почви, плитки, силно каменливи, ерозиранни в III-V степен, предимно на стръмни и много стръмни терени със слабо овлажняване. Установено е на площ от 22.7 ха или 4.7 % от дървопроизводителната площ на общината. Почвата е сива горска светла, плитка до средно дълбока, средно каменлива, ерозирана I-II степен. На това месторастене естествената растителност образува предимно смесени издънкови насаждения от цер, габър, липа и мъждрян с много ниска производителност IV - V бонитет. Акациевите и гледичиеви насаждения и култури, както и културите от черен бор, които се срещат тук са с производителност от III - IV бонитет, като в бъдеще ще се запазят поради специфичните им противоерозионни функции.

9. ОЧАКВАН ТЕХНИКО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

С оглед максимално използване потенциалната продуктивност на типовете горски месторастения, биологичните особености на дървесните видове и естествената растителност в района на горските територии, собственост на община Криводол, от особено важно значение е правилният избор на подходящ състав, конкретно за всеки подотдел.

Определянето на оптималния подходящ състав е извършено на базата на биологичните и екологични принципи, залегнали в класификационната схема на типовете горски месторастения, както и икономическата нужда от определени видове дървесина, съобразно със сортиментната структура и видовия състав. Наред с това са взети под внимание и специалните функции, които имат да изпълняват насажденията - водоохранни, защитни, рекреационни и други.

В насажденията върху много бедни месторастения и такива с близка масивна подпочвена скала се предвижда запазване на сегашния състав.

Чрез оптималния подходящ състав ще се осигури правилно разпределение на дървопроизводителната площ по дървесни видове и бонитети, с което ще се постигне максимална производителност едновременно с най-добър екологичен ефект.

За да се получи сравнение в продуктивността на насажденията между сегашния и подходящия състав е използван условен среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитет, приведен към пълнота 1,0 и турнус - 100 години за семенните и съответният турнус за издънковите насаждения.

Данните за общия условен среден зрелостен прираст по дървесни видове са дадени в **таблица № 14**.

Таблица № 14

Размер на условния общ среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитети, при сегашен видов състав и видове подходящи за месторастенето

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	II	7,5	-	-	0,5	4	0,5	4
	III	6,2	-	-	0,4	2	0,4	2
	IV	4,9	0,9	4	-	-	-	-
		Всичко	0,9	4	0,9	6	0,9	6
Черен бор	II	7,5	-	-	1,6	12	1,6	12
	III	6,2	1,5	9	24,3	151	24,3	151
	IV	4,9	26,8	131	-	-	-	-
		Всичко	28,3	140	25,9	163	25,9	163
Зимен дъб	III	5,0	-	-	0,1	-	0,1	-
		Всичко	-	-	0,1	-	0,1	-
Летен дъб	III	5,0	-	-	0,3	2	0,3	2
		Всичко	-	-	0,3	2	0,3	2
Благун	II	6,4	-	-	8,3	53	8,3	53
	III	5,0	-	-	126,5	632	126,5	632
	IV	3,7	-	-	15,5	57	15,5	57
		Всичко	-	-	150,3	742	150,3	742
Цер	I	7,8	-	-	0,1	1	0,1	1
	II	6,4	-	-	21,6	138	21,6	138
	III	5,0	-	-	116,2	581	116,2	581
	IV	3,7	-	-	10,3	38	10,3	38
		Всичко	-	-	148,2	758	148,2	758
Габър	II	7,8	-	-	0,2	2	0,2	2
	III	6,2	-	-	0,7	4	0,7	4
	IV	4,7	-	-	2,1	10	2,1	10
		Всичко	-	-	3,0	16	3,0	16
Бряст	III	5,0	-	-	0,4	2	0,4	2
		Всичко	-	-	0,4	2	0,4	2
Трепетлика	II	7,4	0,3	2	-	-	-	-
	III	5,4	-	-	0,3	2	0,3	2
		Всичко	0,3	2	0,3	2	0,3	2
Бреза	II	5,7	-	-	0,9	5	0,9	5
		Всичко	1,3	5	1,1	6	1,1	6
Космат дъб	IV	3,7	-	-	0,2	1	0,2	1
		Всичко	-	-	0,2	1	0,2	1
Върба	II	7,5	-	-	0,5	4	0,5	4
	III	6,2	0,9	6	0,2	1	0,2	1
		Всичко	0,9	6	0,7	5	0,7	5
Черна елша	III	4,1	0,2	1	0,2	1	0,2	1
		Всичко	0,2	1	0,2	1	0,2	1
Клен	II	6,4	-	-	0,6	4	0,6	4
	III	5,0	-	-	0,5	2	0,5	2
	IV	3,7	-	-	0,2	1	0,2	1
	V	1,4	0,1	-	-	-	-	-

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Всичко			0,1	-	1,3	7	1,3	7
Планински ясен	I	7,8	0,1	1	-	-	-	-
	II	6,4	0,4	3	0,4	3	0,4	3
	III	5,0	0,1	-	0,1	-	0,1	-
	Всичко	0,6	4	0,5	3	0,5	3	
тп Bachelieri	III	9,7	0,4	4	0,6	6	0,6	6
	Всичко	0,4	4	0,6	6	0,6	6	
тп I-214	II	16,5	-	-	4,4	73	7,4	122
	III	9,7	8,9	86	4,5	44	4,5	44
	Всичко	8,9	86	8,9	117	11,9	166	
тп Agathe	II	16,5	3,1	51	-	-	-	-
	III	9,7	-	-	3,1	30	3,1	30
	Всичко	3,1	51	3,1	30	3,1	30	
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			45,0	303	346,0	1867	349,0	1916
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Зимен дъб	III	5,1	0,1	1	-	-	-	-
	Всичко	0,1	1	-	-	-	-	
Летен дъб	V	3,0	0,3	1	-	-	-	-
	Всичко	0,3	1	-	-	-	-	
Благун	III	5,1	7,1	36	-	-	-	-
	IV	4,0	114,9	460	-	-	-	-
	V	3,0	27,4	82	-	-	-	-
	Всичко	149,4	578	-	-	-	-	
Цер	II	6,1	3,2	20	-	-	-	-
	III	5,1	62,5	319	-	-	-	-
	IV	4,0	75,6	302	-	-	-	-
	V	3,0	4,8	14	-	-	-	-
	Всичко	146,1	655	-	-	-	-	
Габър	III	4,4	0,2	1	-	-	-	-
	IV	3,1	2,8	9	-	-	-	-
	Всичко	3,0	10	-	-	-	-	
Бряст	V	3,0	0,4	1	-	-	-	-
	Всичко	0,4	1	-	-	-	-	
Космат дъб	V	3,0	0,2	1	-	-	-	-
	Всичко	0,2	1	-	-	-	-	
Клен	IV	4,0	0,1	-	-	-	-	-
	V	3,0	1,1	3	-	-	-	-
	Всичко	1,2	3	-	-	-	-	
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			300,7	1250	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ								
Благун	III	4,8	-	-	0,6	3	0,6	3
	V	2,8	2,7	8	2,2	6	2,2	6
	Всичко	2,7	8	2,8	9	2,8	9	
Цер	I	6,8	0,5	3	-	-	-	-
	II	5,8	0,1	1	-	-	-	-
	III	4,8	-	-	1,5	7	1,5	7
	IV	3,8	3,0	11	0,2	1	0,2	1

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	V	2,8	0,3	1	2,3	6	2,3	6
	Всичко	3,9	16	4,0	14	4,0	14	14
Мъждрян	II	6,4	-	-	0,4	3	0,4	3
	III	5,0	0,5	2	0,9	4	0,9	4
	IV	3,7	-	-	2,9	11	2,9	11
	V	1,4	3,5	5	-	-	-	-
	Всичко	4,0	7	4,2	18	4,2	18	18
Акация	II	8,7	1,5	13	4,6	40	4,6	40
	III	5,2	7,5	39	78,0	406	78,0	406
	IV	3,4	73,4	250	6,2	21	6,2	21
	V	1,9	7,0	13	-	-	-	-
	Всичко	89,4	315	88,8	467	88,8	467	467
Келяв габър	IV	-	7,5	-	8,7	-	8,7	-
	V	-	19,3	-	18,1	-	18,1	-
	Всичко	26,8	-	26,8	-	26,8	-	-
Гледичия	III	5,2	1,4	7	1,4	7	1,4	7
	IV	3,4	-	-	1,5	5	1,5	5
	Всичко	2,9	10	2,9	12	2,9	12	12
Клен	IV	3,8	-	-	0,9	3	0,9	3
	V	2,8	1,0	3	-	-	-	-
	Всичко	1,0	3	0,9	3	0,9	3	3
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			130,7	359	130,4	523	130,4	523
ОБЩО ВСИЧКО			476,4	1912	476,4	2390	479,4	2439

Използвани са следните растежни таблици по дървесни видове за бял борови култури - Кръстанов, Беляков, Шиков; насаждения и култури от черен бор – Тюрин, високостъблен бук - Герхард; високостъблен дъб Вименауер; издънков бук и габър - Неद्याлков, Кръстанов, Беляков, издънков дъб – Щустов, издънков цер - Кумчев, Духовников, Сираков.

Отношението между бъдещия среден зрелостен прираст на залесената площ и средния зрелостен прираст на сега залесената площ изразено в проценти, дава числена представа за ефекта от заменянето на сегашния дървостой с оптималния бъдещ състав.

Сегашният условен общ зрелостен прираст на гората (за залесената площ) е 1 912 куб.м, а на бъдещия целеви състав (за същата залесена площ) – 2 390 куб.м.

Очакваното увеличение на прираста в проценти е $(2\ 390 : 1\ 912) \times 100 = 125.00\ %$ т.е. с 25.00 % повече, а ако се вземе в предвид и увеличението на прираста в резултат на залесяване на незалесените горски площи от дървопроизводителната площ и отново сравним стойностите на общия среден прираст ще получим очакваното увеличение на прираста за цялата дървопроизводителна площ на стопанството, който в случая също е $(2\ 439 : 1\ 912) \times 100 = 127.56\ %$. От това се вижда, че ако дървопроизводителната площ бъде заета с дървесните видове, съгласно оптималния бъдещ състав, запасът и ще бъде по-висок със **27.56 %** или изразено в куб.м с **527 куб.м** в повече стояща маса.

Към датата на изработване на горскостопанския план средният зрелостен прираст на 1 ха залесена площ е **4.01 куб.м.**, а след 10 години се очаква да бъде **5.09 куб.м.** Очакваната промяна е съществена и се дължи на по-високата производителност на широколистните високостъблени насажденията, които ще заменят издънковите, съобразно производителността на месторастенията, като в същото време не се предвижда значима промяна на сегашния състав на насажденията, което се вижда от следващата таблица.

От **таблица № 15** е видно и процентното участие на дървесните видове при сегашния и оптималния състав, подходящ на насажденията.

Таблица № 15

**Сравнение на площта по дървесни видове
в сегашния видов състав и видовете, подходящи за месторастенето**

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопроизводителна площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	0,9	0,2	0,9	0,2	0,9	0,2
Черен бор	28,3	6,0	25,9	5,4	25,9	5,4
Зимен дъб	0,1	-	0,1	-	0,1	-
Летен дъб	0,3	0,1	0,3	0,1	0,3	0,1
Благун	152,1	31,9	153,1	32,1	153,1	31,9
Цер	150,0	31,5	152,2	32,0	152,2	31,8
Габър	3,0	0,6	3,0	0,6	3,0	0,6
Бряст	0,4	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1
Трепетлика	0,3	0,1	0,3	0,1	0,3	0,1
Бреза	1,3	0,3	1,1	0,2	1,1	0,2
Мъждрян	4,0	0,8	4,2	0,9	4,2	0,9
Акация	89,4	18,8	88,8	18,6	88,8	18,5
Космат дъб	0,2	-	0,2	0,1	0,2	0,1
Келяв габър	26,8	5,6	26,8	5,6	26,8	5,6
Върба	0,9	0,2	0,7	0,2	0,7	0,1
Гледичия	2,9	0,6	2,9	0,6	2,9	0,6
Черна елша	0,2	-	0,2	-	0,2	-
Клен	2,3	0,5	2,2	0,5	2,2	0,5
Планински ясен	0,6	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1
тп Vachelieri	0,4	0,1	0,6	0,1	0,6	0,1
тп I-214	8,9	1,9	8,9	1,9	11,9	2,5
тп Agathe	3,1	0,6	3,1	0,6	3,1	0,6
Всичко	476,4	100,0	476,4	100,0	479,4	100,0

Видно от горната таблица е намаляване на участието на белия бор със 0.6 %, поради замената им с естествените за района широколистни дървесни видове.

При широколистните се наблюдава увеличение при благоуна и цера, поради изтъкнатите по-горе причини, а намалява акацията, поради замената им с други широколистни видове. При останалите дървесни видове почти не се наблюдават съществени промени.

Промените в участието на дървесните видове са предимно в качествено отношение. Предвидените мероприятия целят подобряване състава и бонитета на насажденията, което ще повиши общата им производителност.

ГЛАВА II

ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

1. ПЛОЩ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО Й ПО ЗЕМЛИЩА

Горските територии, собственост на община Криводол, обхваща отдели и подотдели №№ 179 г, д, ж-к, м, н, р-х, ч, ш, ю; 180 а, д, ж, и, к, м, о, р, с, з; 388 а-в, с обща площ 35.9 ха, в землището на с. Баурене, 146 б-д, к, х, 1, 2; 147 д, е, л; 148 е; 149 т, н; 150 ж; 366 а1, б1; с обща площ 124.6 ха, в землището на с. Ботуня, 193 б; 194 ж1, з1, к1, н1; 196 г, е, л; 205 б, д, и; 388 г, и, к, с, у, х; 389 б, м, н; с обща площ 26.6 ха, в землището на с. Галатин, 44 б, г, и, т, з; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е; 49 б, в; 150 у, ю, а1, д1-ж1, 5; 151 а, ф, х, 9, 11; 152 с, ч; 365 т, ц; с обща площ 88.0 ха, в землището на с. Главаци, 156 а, б, с обща площ 1.4 ха, в землището на с. Големо Бабино, 178 е, з, с обща площ 0.2 ха, в землището на с. Градешница, 172 а, б; 173 е, к;

174 а, в, г, з, и; 175 д, к, п, с, т; с обща площ 10.8 ха, в землището на с. Добруша, 47 ж, с; 48 д, ю; 52 б, 1; 54 м; 152 л1, о1, р1, т1, у1, х1, ц1, щ1, а2, д2, ж2, л2, о2, р2, т2, ц2, ч2, а3, б3, е3, к3; 158 ц, г1; 159 е, л-н, с, у, я; 367 к, л, ц, я, а1-в1, д1, к1, н1; с обща площ 58.9 ха, в землището на с. Краводер, 169 ф, ч, щ; 170 д-ж, 2; 193 ч; 197 у, в1, д1, о1; 198 г; с обща площ 26.3 ха, в землището на гр. Криводол, 187 т; 189 у, а1, в1; с обща площ 32.4 ха, в землището на с. Лесура, 207 о-р, г1; 390 у; с обща площ 34.4 ха, в землището на с. Осен, 156 в; 158 р; с обща площ 4.2 ха, в землището на с. Пудрия, 171 а, в, е-и, щ; с обща площ 20.1 ха, в землището на с. Ракево, 153 а; 368 п, щ; с обща площ 1.3 ха, в землището на с. Уровене и 182 а-г, 2, с обща площ 22.6 ха, в землището на с. Фурен, община гр. Криводол, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Врацаг“.

2. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ГОРИТЕ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНАТА ЗА ИКОНОМИКАТА НА РАЙОНА

2.1. Кратка икономическа характеристика

Горите, за които е изготвен този горскостопански план, имат важно значение не само като технологична и строителна суровина, но и със своите защитени и рекреационни функции.

От особено значение за икономиката на общината са дървопроизводителните функции на горите. За задоволяване нуждите на местното население ежегодно са необходими дърва за огрев. През последните години по-голямата част от тези нужди се задоволяват от частните и общинските гори, чийто дял на територията на общината е значителен.

По-голямата част от горите са разположени в хълмисто-равнинен район, което създава сравнително благоприятни условия за дърводобив и всички останали горскостопански дейности през цялата година, независимо от сезона.

Стопанското значение на горите не се изчерпва само с дърводобива. Голямо е значението и на страничните ползвания от тях. На първо място те осигуряват паша за селскостопанските животни. В горите се добиват значителни количества сено, горски плодове, гъби и други, което осигурява допълнителни доходи на местното население.

Голямо е и ловностопанското значение на горите. На територията на общината екологичните условия благоприятстват развъждането на ценен дивеч, като благороден елен, сърна, дива свиня и други.

Дърводобивът и страничните ползвания осигуряват не само работни места, но и приходи за общината.

Не по-малко важни от стопанското им значение са и другите полезни функции на горите.

На първо място са защитно-водоохранните и противоерозионните им функции. За по-високата част на общината, характеризираща се със стръмни и скалисти склонове, горите са естествена защита срещу ровинната и площната ерозия, а в по-ниската хълмисто-равнинна част - срещу ветровата ерозия на работните селскостопански земи.

Част от горските територии попадат в Природен парк “Врачански Балкан”, с цел опазване и съхраняване на естествените природни условия на региона.

2.2. Роля и значение на горите на общината за икономиката на района

По отношение на флората преобладава широколистна растителност – дъбови гори (цер, летен и зимен дъб), бук, клен, липа и др., и отделни участъци от иглолистна растителност (черен бор, бял бор). създадени са и култури предимно от сребролистна липа, червен дъб, цер, акация, които до известна степен са променили облика на района.

Така посочените гори, като основен компонент на околната среда от една страна и от друга като източник на дървесина и други полезности имат своето съществено значение за общината. Те поддържат биологично полезното равновесие в района, подобряват климата, защитават селскостопанските площи, шосета създават благоприятни условия за дивеча, служат като обект за туризъм, отдих, почивка и украса на околната жизнена среда.

От тях се добиват количества строителна дървесина и дърва за огрев.

Освен за снабдяване със строителна дървесина и дърва за огрев, горите в района имат много съществено значение за местното население и с предоставянето на площи за паша на добитъка.

Дърводобивът, лесокултурната дейност, добивът на сено, гъби, горски плодове дават препитание или възможност за допълнителни доходи, на част от населението. Района предлага добри условия за развитие на горското стопанство. Големите и малки комплекси гора, изпъстрени с поляни, ливади, голини и просеки наличието на горскоплодни дървета, създават

подходящи условия за изхранване и укриване на дивеча, обект на ловуване.

От голямо значение за района са защитните, водоохранните, противоерозионните и здравно-украшните функции на горите.

Основният отрасъл в общината е селскостопанското производство. Силно развити са зърнопроизводството и лозарството. Място намира и зеленчукопроизводството. Важен дял от икономиката на района заема животновъдството.

Ролята и значението на горите в района на общината са важен фактор както за икономическото развитие и благосъстояние на селищата, така и за по-доброто екологично състояние на територията на района.

В заключение трябва да се подчертае, че горите на общината със своите разнообразни функции и за в бъдеще ще имат важен дял в икономиката, както и за цялото национално стопанство.

3. ЗАЩИТЕНИ ПРИРОДНИ ОБЕКТИ, ЗАЩИТЕНИ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

3.1. Защитени природни обекти, обособени по Закона за защитените територии

3.1.1. Природен парк „Врачански Балкан“, обявена като Народен парк със заповед № РД-1449/21.12.89 год. на Комитета по опазване на околната среда (ДВ, бр.3 от 1990 год.), прекатегоризиран със заповед № РД-934/22.07.03 год. на Министерство на околната среда и водите (ДВ, бр.73 от 2003 год.), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 62.0 ха, от която 61.5 залесена площ и 0.5 ха незалесена площ.

3.1.2. Защитена местност „Кална Мътница“ - обявена със заповед № РД-348/25.05.2017 год. на Министерство на околната среда и водите, (бр. 50/2017 на ДВ.), подотдел 44 г; със залесена площ 22.6 ха.

3.2. Горски територии със специални функции, обособени по Закона за биологичното разнообразие

3.2.1. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-1031/17.12.20 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 19/2021 год.), определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; 367 б1, в1; с обща площ 70.3 ха, от която залесена 69.8 ха и незалесена площ 0.5 ха.

3.2.2. Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-1031/17.12.20 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 19/2021 год.), изменено с Решение на Министерски съвет № 52/05.02.08 год, определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), подотдел 366 а1; с площ 0.7 ха, цялата залесена.

3.2.3. Защитена зона „Врачански Балкан“ с код BG 0002053, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-801/04.11.08 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/09.12.08 год.), определени по Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици (**Директива за птиците**), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 62.0 ха, от която залесена 61.5 ха и незалесена площ 0.5 ха.

3.3. Защитени растителни видове и редки растения на територията на общината

Известно е, че растителният свят представлява незаменим източник на нови лекарства. Развитието на научните изследвания в областта на фармацевтиката и фармакологията биха

били немислими без използването на природните дадености, в частност растенията, които продължават да са неизчерпаем ресурс за получаване на биоактивни вещества. В днешния индустриализиран и замърсен свят все по-голямо внимание се обръща на екологично чистите райони, в които могат да се открият растения, притежаващи неизвестни досега пробиотични и биоактивни съставки. Съвременната наука открива нови приложения и употреба на тези вещества, заместващи с успех традиционните лекарствени средства и методи.

Лечебните растения в естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фон със сегашна или бъдеща ценност.

Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове лечебни растения.

Община Криводол, съвместно с Регионална инспекция по околната среда и водите гр. Монтана и други обществени организации трябва да организира контрола при добиване на лечебните растения, съгласно чл. 50, ал. 4 от Закона за лечебните растения.

Най-разпространените лечебни растения (дървесни видове) в общината са някои от срещаните се тук дървесни видове като габър (*Carpinus betulus*). С лечебна цел се използва кората от клоните и стъблата на по-младите дървета, която съдържа дъбилни вещества, танини и др.

Важни в областта на фитотерапията видове, характерни за района на общината са зимният дъб (*Quercus sessiliflora*), благуният (*Quercus conferta*) и церът (*Quercus cerris*). Зимният дъб, благуният и церът се срещат повсеместно в региона, в чисти или смесени с други видове насаждения. Състоянието на насажденията е сравнително добро. В още по-голяма степен от бука, кората от клоните и стъблата на по-младите дървета съдържа дъбилни вещества, танини и др., които могат да се използват с лечебна цел.

В състава на повечето насаждения влизат единично или с по 1 – 2 десети други дървесни видове - сребролистна липа, бряст, клен и горскоплодни - брекина, круша, джанка и др. В естествено състояние сребролистната липа (*Tilia argentea*) се среща на по-свежите месторастения на стопанството. Участва единично в състава на насажденията, но практически тези дървета не могат да се използват за добив на цвят. Брястът (*Ulmus minor*) се среща рядко, само в състава на смесените гори. Така че този вид няма голямо значение за използването му като лечебно растение. По подобен начин стоят нещата и с горскоплодните видове – брекина (*Sorbus torminalis*), джанка (*Prunus cerasifera*) и круша (*Pirus communis*). За стопанството те са от значение, защото при различните горско стопански дейности се използват предимно с ловностопанска цел.

В района на общината са внесени изкуствено черен бор (*Pinus laricio*), бял бор (*Pinus silvestris*), и др. иглолистни. Залесявани са предимно с цел борба с ерозията, както на бедни, така и на по-богати месторастения. Използваемите им части съдържат етерични масла, смоли, витамини и други полезни вещества.

На отделни изолирани места в района на общината се среща смрадликата (*Cotynus coggigria*). Тя се развива под склопа на насажденията. Състоянието на ресурсите е добро, макар че местообитанията са предимно бедни и по-каменливи, защото химичния състав на растението естествено го предпазва от пашата. Но значението ѝ като лечебно растение за района на стопанството не е голямо, поради силно ограниченото ѝ разпространение.

В горите на община Криводол, особено на местата с по-рехав склон е формиран подлес от храсти, повечето от които са лечебни растения. Плодовете на дряна (*Cornus mas*) съдържат глюкозиди, плодови киселини, витамини и други полезни вещества. Плодоноси рядко. Обикновено в подлесни съобщества с него се среща и червения глог (*Crataegus monogina*). Плодоноси предимно на откритите места и по периферията на гората и е по-продуктивен от дряна. По краищата на горските комплекси са се развили гъсти храсталаци от трънка (*Prunus spinosa*). Районът е благоприятен за развитието на вида и обикновено цъфтежът, и плодосенето му е много обилно. Шипката (*Rosa canina*) често се среща заедно с трънката. Разпространена е повсеместно, както сред подлеса, така и по голите площи. Тя е доста устойчив вид и може да се срещне, както на много бедни месторастения и скални терени, така и върху дълбоки плодородни почви. Къпините трудно виреят под склопа на насажденията, но много бързо се развиват и разпространяват, когато намерят благоприятни условия. Срещат се покрай камионните пътища или бързо заемат тези от тях които не се използват, в сечищата или всред младите насаждения и култури. Коренищата и листата им са в достатъчни количества, където ги има, но районът е доста сух, което намалява плодосенето и често плодовете изобщо не могат да узреят.

Единично в смесени храстови формации, се среща брадавичес чашкодрян (*Euonymus verrucosus*), а из влажните и сенчести места, покрай жилища и огради – кучешко грозде (*Solanum nigrum*).

На много места по единични възрастни дървета или във възрастни насаждения се среща паразитния вид черен имел (*Loranthus europaeus*). Количеството му е ограничено и е трудно за добив. Увеличеното му разпространение през последните години засилва опасността от влошаване санитарното състояние на горите.

В някои части на общината в състава на храстовите формации, около по-големите дерета, край пътищата и по поляните се срещат представители на семейство Бъзови (*Caprifoliaceae*). Това са храстовидния черен бъз (*Sambucus nigra*) и тревистия бъз (*Sambucus ebulus*) като последния се среща много по-често. Макар и по-рядко, най-вече в близост до водните течения, под склопа на насажденията се среща обикновената леска (*Corylus avellana*). На достатъчно ресурси от листа и лескови кори не може да се разчита.

Освен дървесни и храстови видове в медицината се използват и някои паразитни растения и лиани. Такъв например е бръшлянтът (*Hedera helix*), който се среща в дъбовите гори на по-свежи и влажни места. Бръшлянтът покрива свободна от растителност повърхност и с помощта на адвентивните си корени се увива около стволите на дърветата. Друго увивно растение което се среща често е поветът (*Clematis vitalba*). Увива се предимно около храсти и дървета по краищата на горските комплекси. Има възможност да се събират надземните му части, но количествата са незначителни.

Много ценни билки са и някои тревисти растения, които се срещат в района. Всред тревните формации по откритите места, сечищата, поляните, голините се срещат редица ценни растения като жълт и червен кантарион, еньовче, бял равнец, обикновен риган, лайка, млечка и много други. На първо място по значение трябва да се спомене жълтият кантарион (*Hypericum perforatum* - лечебна звъника), който е международно признато и търсено лечебно растение. За съжаление трябва да се каже, че безогледната експлоатация на находищата от жълт кантарион са довели до силната им редукция.

По горските поляни, а често и под склопа на изредените насаждения се среща горската ягода (*Fragaria vesca*). С лечебна цел се събират листата, а плодовете имат много добри вкусови качества. По-влаголюбиви лечебни растения като копривата (*Urtica dioica*), ментата (*Mentha aquatica*), дивия джоджен (*Mentha spicata*), маточината, обикновения и теснолистия жировлек се срещат в микропониженията и на свежи изложения.

Освен изброените растения в района има редица билкови растения, които често се явяват като плевелни видове. Такъв плевел е трясотът, който наред с вредите, които нанася на културните растения, съдържа много полезни вещества в корените си, използвани в съвременната медицина. По подобен начин стоят нещата и с магарешкия бодил (*Opopordon acaanthium*). През есента започва цъфтежа на есенния минзухар (кърпикожух) (*Colchicum autumnale*), с който трябва да се внимава защото е отровно растение. Друго ценно лечебно растение срещащо се в района на дъбовите формации това е подъбичето (*Teucrium lamifolium*).

По-долу са изброени вече споменатите и много други лечебни растения, за които е описано съдържанието на ценни вещества и дроги, съдържащи се в цветовете, плодовете, листата, кората и корените и коренищата, основното им действие, и приложението им във фитотерапията и народната медицина.

- **Разперена светлика /*Luzula deflexa* - сем *Juncaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Български ендемит. Расте по високопланинските ливади на планинско-ливадни почви. Размножава се със семена. Отрицателно действащи фактори: опасването от овце.

- **Жълт планински крем /*Lilium jankae* - сем *Liliaceae*/** - Многогодишно луковично растение. Рядък вид. Среща се в Стара планина /Западна, Средна/. Расте между 1000 и 2500 м н.в. на силикатен и варовит терен върху умерено влажни почви. Размножава се предимно вегетативно, но и със семена. Цъфти юни - юли, плодоноси август. Отрицателно действащи фактори: бране, косене, паша.

- **Кълбеста траунстейнера /*Traunsteinera globosa* - сем *Orchidaceae*/** - Многогодишно тревисто растение с грудковидни корени. Рядък вид. Среща се в Североизточна България, Стара планина. Расте по-влажни планински ливади и редки храсталаци. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти май, плодоноси юни-юли. Отрицателно действащи фактори: събирането на грудките, нерегулираният туризъм.

- **Есенен спиралник /*Spiranthes spiralis* – сем. *Orchidaceae*/** - Многогодишно тревисто растение с коренови грудки. Рядък вид. Среща се из поляни, ливади и горски пасища върху сравнително мощни, умерено влажни до сухи почви от хълмистите равнини до буковия пояс. Среща се единично и на малки групи. Цъфти август-септември, плодоноси септември-

ноември. Отрицателно действащи фактори: прекомерната паша и утъпкването, косенето и залесяването.

- **Стрибърнов карамфил /*Dianthus sribryi* – сем. Caryophyllaceae/** - Многогодишно растение. Рядък вид. Среща се в Стара планина. Расте по камениливи места и камениливи терени върху канелено- подзолисти и кафяви горски почви в дъбовите и отчасти в буковия пояс. Размножава се със семена. Цъфти юни - юли, плодоноси юли-август. Отрицателно действащи фактори – силната промяна на условията под влияние на човешката дейност.

- **Обикновена кандилка /*Aquilegia nigricans*- сем. Ranunculaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Среща се в Западна и Средна Стара планина. Расте в гори, храсталаци и тревисти съобщества в дъбовия и буковия пояс. Размножава се със семена. Цъфти май- юни, плодоноси юли-септември. Отрицателно действащи фактори: събирането за букети и изкопаването за пренасяне в населените места.

- **Скална гъсарка /*Arabis nova* – сем. Brassicaceae/** - Едногодишно или двугодишно растение. Застрашен вид. Среща се в Стара планина. Расте по каменисти и скалисти места в поясите на дъбовете и бука. Размножава се със семена. Плодоноси юни - юли. Отрицателно действащи фактори: стопанската дейност и пашата.

- **Стефчова тлъстига /*Sedum stefco* – сем. Crassulaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Балкански ендемит. Разпространен в Стара планина. Обитава скали и затревени скалисти места главно в иглолистния пояс. Размножава се вегетативно и със семена. Цъфти юни, плодоноси юли. Отрицателно действащи фактори: нарушаване на естествената екологична среда, поради замърсяване, утъпкване, урбанизация.

- **Ахтарово шапиче /*Alchemilla achtarovii* – сем. Rosaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се по влажни места край планински потоци върху плитки кафяви горски и планинско-ливадни каменисти почви в буковия и субалпийския пояс. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти юли - август, плодоноси август - септември. Отрицателно действащи фактори: събирането от туристи заради красивите и кичести съцветия.

- **Юмрукчалско шапиче /*Alchemilla jumrukczalica* - сем. Rosaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Български ендемит. Разпространено е в Стара планина. Обитава по-влажни скалисти места и край потоци върху плитки кафяви горски и планинско-ливадни каменисти почви. Цъфти юли - август, плодоноси август - септември. Отрицателно действащи фактори: увеличеното преминаване на туристи през района на находището и пашата.

- **Звездоцветно шапиче /*Alchemilla asteroantha* - сем. Rosaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Български ендемит. Разпространено е в Стара планина. Обитава влажни скалисти и тревисти места на плитки каменисти кафяви горски почви и в скални пукнатини в планинския горски пояс. Цъфти юли - август, плодоноси август - септември. Отрицателно действащи фактори: паша.

- **Алепска млечка /*Euphorbia aleppica* - сем. Euphorbiaceae/** - Едногодишно тревисто растение. Застрашен вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се из тревисти места край пътища и селища като плевел, в нивите върху оподзолени канелени горски и алувиално-делувиални почви. Цъфти май - юни, плодоноси юни - август. Видът е включен в семенната банка от застрашени и редки растения на Института по ботаника с Ботаническа градина при БАН.

- **Мечо око /*Cortusa matthioli* - сем. Primulaceae/** - Многогодишно тревисто коренищно растение. Застрашен вид. Разпространено е в Стара планина. Обитава влажни крайпоточни места, сенчести тревисти скални площадки на варовит терен в иглолистния пояс. Цъфти юни - юли, плодоноси юли - август. Отрицателно действащи фактори: нарушаването на водния режим на местообитанията и естественото им пресушаване, туризма и замърсяването на средата.

- **Старопланинска иглика /*Primula frondosa* - сем. Primulaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се край потоци и влажни затревени места, скални пукнатини на варовик. Цъфти юли - септември, плодоноси юли - септември. Отрицателно действащи фактори: изсичането на горите, пресушаването на водните източници, утъпкването от животни.

- **Петниста тинтява /*Gentiana punctata* - сем. Gentianaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Застрашен вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се край влажни камениливи скални поляни и иглолистни гори в иглолистния пояс. Размножава се със семена.

Цъфти юни - август, плодоноси август - септември. Отрицателно действащи фактори: събирането на корените за медицински цели, пашата и утъпкването.

- **Безстъблена тинтява /*Gentiana acaulis* - сем. *Gentianaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Застрашен вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се по скалисти места и поляни със скелетни и каменисти планинско-ливадни почви. Размножава се със семена. Цъфти юни - юли, плодоноси юли - август. Отрицателно действащи фактори: събирането за декоративни цели, пашата и утъпкването от животни.

- **Български ранилист /*Stachys cretica* - сем. *Lamiaceae*/** - Многогодишно тревисто растение с късо коренище. Рядък вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се по открити места върху добре развити сиви и кафяви горски почви в дъбовия и буковия пояс. Размножава се със семена. Цъфти юни - юли, плодоноси август - септември. Отрицателно действащи фактори: събирането на корените като билка.

- **Хоботниче /*Rhynchosorys elephas* - сем. *Scrophulariaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Разпространено е в Стара планина. Среща се край влажни сенчести букови и смърчови гори, най-често покрай горски потоци и реки на кафяви горски почви в планинските пояси. Размножава се със семена. Цъфти май-юни, плодоноси юни - август. Отрицателно действащи фактори: не са установени.

- **Родопски силивряк /*Haberlea rhodopensis* - сем. *Gesneriaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Балкански ендемит. Разпространено е в Стара планина. Среща се по силикатни и варовити скални терени, най-вече по пукнатини на скални разкрития предимно на засенчени места с висока въздушна влага в дъбовия и буковия пояс. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти май - юли, плодоноси юли - август. Отрицателно действащи фактори: антропогенната дейност.

- **Рилско подрумиче /*Anthemis orbelica* - сем. *Asteraceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Рядък вид. Български ендемит. Разпространено е в Стара планина. Среща се из изредени букови, смърчови и смесени гори, планински пасища и храсталаци. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти юни - септември, плодоноси август – октомври. Видът е включен в семенната банка и в живата колекция от застрашени и редки растения на Института по ботаника с Ботаническа градина при БАН.

- **Зайча сянка /*Asparagus officinalis* сем. *Liliaceae*/** - Многогодишно тревисто растение със силно развито коренище. Расте на умерено влажни, предимно дълбоки почви, в ливадни и други тревни съобщества, из храсталаци и разредени гори в цялата страна, от низините до към 1200 м н.в. Цъфти: май - юли; плодоноси през есента. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Жълт смил /*Helichrysum arenarium* сем. *Compositae*/** - Многогодишно сребристо окосмено тревисто растение. Расте на сухи пясъчливи, каменисти и затревени места. Цъфти: юни – август. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Минзухар /*Crocus sativus* сем. *Iridaceae*/** - Многогодишно тревисто растение с грудколуковица. Расте на умерено влажни, предимно дълбоки почви, в ливадни и други тревни съобщества, из храсталаци и разредени гори в цялата страна. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Обикновен синчец /*Centaurea cyanus* сем. *Compositae*/** - Едногодишно тревисто растение. Расте като плевел и по буренливите места в цялата страна. Използва се в народната медицина.

- **Лечебна иглика /*Primula veris* сем. *Primulaceae*/** - Многогодишно тревисто растение с късо коренище и множество дълги цилиндрични корени. Расте из храсталаци, по горски поляни, в покрайнините и в разредените широколистни гори, а на места навлиза в иглолистния пояс като елемент на естествената тревна и разредена горска растителност.

Лечебни растения на територията на общината

Във връзка с изискванията на чл. 50 и чл. 55 от Закона за лечебните растения) е приложен списък за лечебните растения, срещащи се на територията на община Криводол, при които се използват плодовете, цветовете, корените и кората им като лечебно средство:

- **Блатен аир /*Acorus calamus* – сем. *Araceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте във влажна среда, предимно по мочурища и тресавища. Цъфти юни - юли. Размножава се само вегетативно чрез коренища. Националните запаси на вида са намалели в резултат на силно нарушените условия на съществуване. Това създава опасност от пълното му унищожаване.

- **Ранилист /*Betonica officinalis* - сем. *Lamiaceae*/** - Многогодишно растение. Расте по тревисти и храсталачни места в горите, низините и планините. Светлолюбив и

сенкоиздържлив ксеромезофит. Цъфти през юни - август, плодоноси август - октомври и е кръстосано опрашвано ентомофилно растение. Използва се в официалната и народната медицина. При предозиране е възможно отравяне!

- **Червен кантарион /*Centaurium erythraea* - сем. *Centianaceae*/** - Двугодишно тревисто растение. Расте по умерено влажни до сухи тревисти и каменисти места, храсталаци и редки гори, докъм 1500 м н.в. Цъфти: юни - август; плодоноси: юли - септември. Използва се във фитотерапията.

- **Жълт кантарион /*Hypericum perforatum* - сем *Hypericaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте по сухи, тревисти, каменисти и храсталачни местообитания, в разредени гори и сечища, край пътища. Цъфти: май - август; плодоноси: юли - октомври. Събира се горната част на стъблото с листата и цветовете. Използва се във фитотерапевтичната практика, фармацевтичната, козметичната промишленост.

- **Змийско мляко /*Chelidonium majus* - сем. *Papaveraceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из каменисти, сенчести или открити влажни места, храсталаци и разредени гори, докъм 1500 м н.в. Цъфти: април - юни; плодоноси май - август.

Отровно! Използва се във фитотерапията и народната медицина, само под лекарски контрол!

- **Синя жлъчка /*Cichorium intybus* - сем. *Asteraceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из ливади и тревисти места, изоставени буренливи места, край селища, пътища и жп линии, до към 1500 м н.в. Цъфти: юни - октомври; плодоноси: август - ноември. Използва се във фитотерапевтичната практика. Медоносно растение.

- **Смрадлика /*Cotinus coggygia* - сем. *Anacardiaceae*/** - Храст, по-рядко дръвче. Расте по сухи и каменисти почви предимно върху варовици на бедни и ерозирани месторастения, среща се като подлес в дъбовите гори. Цъфти: май - юни; плодоноси: юли - август. Противовъзпалително и антисептично средство. Декоративно растение. Може да се използва и в парфюмерията.

- **Чувен /*Chenopodium bonus - henricus* - сем. *Chenopodiaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте по тревисти рудерализирани места и наторени места. Цъфти: май - август. Размножава се със семена и отчасти с коренови издънки. Използва се във фитотерапевтичната практика и народната медицина.

- **Еньовче /*Galium verum* - сем. *Rubiaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из ливади и пасища, в горски поляни, край ниви и пътища. Цъфти: юни - юли. Събират се надземните части през юни - юли. Използва се в народната медицина.

- **Обикновен риган /*Origanum vulgare* - сем. *Lamiaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, разредени гори и горски поляни до 2000 м н.в. Цъфти: юни - август; плодоноси: юни - септември. Използва се в парфюмерията и фитотерапевтичната практика. При предозиране са възможни отравяния!

- **Копитник /*Asarum europaeum* - сем *Aristolochiaceae*/** - Многогодишно тревисто растение с дебело пълзящо разклонено коренище. Расте по влажни сенчести места до 1200 м н.в. най-често в съобщества на *Fagus sylvatica* и *Carpinus betulus* като специфичен мезофит. Отровно! Цъфти през март-юни, плодоноси през май-октомври и е кръстосано насекомоопрашвано растение. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Брястоволистно орехче /*Filipendula ulmaria* - сем *Rosaceae*/** - Многогодишно тревисто растение със силно развито хоризонтално коренище. Расте по влажни тревисти места, край потоци и в планинските торфища. Събира се надземната част и коренищата през септември и октомври. Използва се в парфюмерията, козметиката, фармацевтичната и фитотерапевтичната практика.

- **Волски език /*Phyllitis scolopendrium* - сем *Aspleniaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте по сенчести и влажни скалисти места в буковия пояс. Размножава се със спори, узряващи през юли - август, и с коренища. Събират се листа със спорангии. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Теснолистен живовляк /*Plantago lanceolata* - сем *Plantaginaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте по ливади, пасища, по сухи и умерено влажни тревисти и пясъчливи места, край пътища. Събират се листата. Използва се във фитотерапевтичната практика. При вътрешна употреба възможни са отравяния!

- **Камшик /*Agrimonia eupatoria* - сем *Rosaceae*/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, в ливади и пасища, край горски пътеки. Събират се надземната част на около 25 см от основата, през юни – август. Използва се във официалната и народната медицина.

- **Горска ягода /Fragaria vesca - сем Rosaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Расте масово в разсветлените гори. Събират се листа през май-август и плодовете преди презряването им. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Клинавче /Astragalus glycyphyllos - сем Fabaceae/** - Многогодишно тревисто растение, с пълзящо коренище. Расте из разредени гори и горски поляни, първаза на гората, храсталачни, тревисти и каменисти места. Събират се връхните клонки през юли - август. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Багрилна жълтуга /Genista tinctoria - сем Fabaceae /** -Храст, висок 30 – 60 см. Расте из храсталаци и просветлени гори, по тревисти и каменисти, предимно умерено влажни места. Събират се връхни клонки. Използва се във фитотерапията.

- **Ветрогон /Eryngium campestre - сем Apiaceae/** - Многогодишно тревисто, бодливо растение. Расте из сухи и умерено влажни пасища и храсталаци. Събират се стръковете във фаза цъфтеж и корените след узряване на плодовете. Използва се във фитотерапевтичната практика. При предозиране са възможни отравяния. Употребя само под лекарски контрол!

- **Росопас /Fumaria officinalis - сем Papaveraceae/** - Едногодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, угари, изоставени земеделски площи. Събират се надземните части по време на цъфтеж през май - юни. Използва се във фитотерапевтичната практика. Употребя само под лекарски контрол!

- **Зловонен здравец /Geranium robertianum - сем Geraniaceae/** - Едно-двугодишно тревисто растение. Расте из влажни, сенчести гористи места и храсталаци. Събират се цъфтящи стръкове през лятото и корени през есента. Цъфти през май-септември, плодоноси през юни - октомври. Използва се в медицината.

- **Луличка /Linaria vulgaris - сем Scrophulariaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Расте по тревисти места, край пътища, в разредени горички. Събират се стръковете по време на цъфтеж през юни - август. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Градско омайниче /Geum urbanum - сем Rosaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, по сенчести места, в покрайнини на горите, по поляни, край селища и сгради, по изоставени от обработка места. Събират се корените и коренищата през пролетта и надземната част през май - юли. Цъфти през май - юли, плодоноси през юли - август. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Пипериче /Persicaria hydropiper - сем Polugonaceae/** - Едногодишно тревисто растение. Расте из влажни, мочурливи места, край езера, реки и потоци. Събират се цъфтящи стъбла през юни - септември. Използва се във фитотерапевтичната практика, народната медицина, хранително - вкусовата промишленост.

- **Чобанка /Petesites hubridas - сем Asteraceae/** - Многогодишно тревисто растение. Расте по влажни, тревисти, каменисти, пясъчливи места, край поточета и реки. Събират се листа и коренища през август - октомври. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Зърника /Rhamnus catharticus - сем Ramnaceae/** - Храст или ниско дърво. Расте единично или по групи в изредени дъбови гори. Събират се зрелите плодове и кората. Използва се във фитотерапевтичната практика, хранително - вкусовата промишленост.

- **Козя брада /Rumex acetosella - сем Polugonaceae/** - Двудомни растения, с пълзящи коренища. Расте по сухи и умерено влажни тревисти, каменисти, пясъчливи места. Събират се листата и младите клонки преди цъфтежа. Използва се в билколечението и народната медицина.

- **Шапиче /Alhemilla vulgaris - сем. Rosaceae/** - Многогодишно тревисто растение. Светлолюбив мезофит. Расте из планински ливади и пасища. Цъфти през юни-август, а плодовете узряват през септември - октомври. Събират се коренището и корените /август – октомври/ и надземната част /юни – юли/. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Змиярник /Arum maculatum L. - сем. Araceae/** - Многогодишно тревисто растение. Расте из сенчести и влажни предимно широколистни гори и храсталаци в предпланинския и планинския пояс до 1800 м н.в. Индикатор е предимно на свежи до влажни, богати кафяви горски почви. Цъфти през май - юни, плодоноси през юни - юли и е кръстосано насекомоопрашвано растение. Събират се грудките през ранна пролет. Използва се във фитотерапевтичната практика, химико – фармацевтичната промишленост.

- **Лудо биле /Atropa bella-donna - сем. Solanaceae/** - Многогодишно тревисто растение с късо дебело коренище и едри месести, разклонени корени. Расте в подлеса на буковите гори, из сечищата, храсталациите и по-рядко край пътищата, между 300 и 1400 м н.в., в заветни и разсветлени места с достатъчна почвена и въздушна влага и незамръзваща, богата на хранителни вещества почва. Термофит, срещащ се сравнително рядко и характеризиращ се

с подвижност на местообитанието. Събират се корените и листата по време на цъфтеж и бутонизация. Използва се в производството на лекарствени средства с болкоуспокояващо действие. Употреба само под лекарски контрол! Отровно!

- **Решетка /*Carlina acanthifolia* All. - сем. Asteraceae/** - Многогодишно монокарпно тревисто растение. Расте из горски поляни, разредени гори и храсталаци, планински ливади, пасища и тревисти места като елемент на естествената растителност от 800 до 1800 м н.в. Светлолюбив ксеромезофит. Цъфти през юни - октомври, плодоноси през септември - ноември. Събират се корените през август – октомври. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Сибирска хвойна /*Juniperus sibirica* - сем. Cupressaceae/** - Вечнозелен двудомен, рядко еднодомен храст, родствено близък с обикновената хвойна. Среща се в сухи, каменисти и скалисти места. Събират се “плодчетата “ през есента на следващата година при тяхното пълно узряване. Цъфти през май – юни, а плодчетата узряват на следващата година. Използва се в народната и официалната медицина и в парфюмерията.

- **Лечебна иглика /*Primula veris* - сем. Primulaceae/** - Многогодишно тревисто растение с късо коренище. Расте из храсталаци, по горски поляни, в покрайнините и в разредените широколистни гори, а на места навлиза и в иглолистния пояс като елемент на естествената тревна и разредена горска растителност. Цъфти февруари - март, а плодоноси през април - юни. Събират се листата през март -април, цветовете през март - юни и коренищата с корените през май - юни. Използва се във фитотерапевтичната практика и за приготвяне на фитопрепарати.

Освен посочените сравнително рядко събирани за билки растения, на територията на общината се срещат редица масови такива, като бял равнец, мащерка, маточина, тревист бъз, коприва и др.

- **бял равнец** - широко разпространен върху запустяли голи площи /0 - 1800 м н.в./. Възможностите не се използват рационално.

- **мащерка** - расте по слънчеви скалисти места, поляни, голини и просеки.

- **маточина** - среща се на влажни места в дъбовите гори /600 - 1200 м н.в./. Стопанското и значение е незначително.

- **тревист бъз** - многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации край потоци, храсталаци, сечища до 700 м н.в. Мезофит, привързан към богати и влажни почви.

- **коприва** - многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации край потоци, храсталаци, сечища до 1000 м н.в, привързана към среднобогати до богати и влажни почви, често срещано на територията на ТП ДГС “Враца” .

ГЛАВА III

ДОСЕГАШНО СТОПАНИСВАНЕ

1. Кратък преглед на досегашното стопанисване и планиране

Настоящият горскостопански план е първи за горските територии, собственост на община Криводол, поради което не се прави преглед на досегашното стопанисване, а само характеристика на здравословното състояние на гората.

1.2. Здравословно състояние на горите

Санитарното състояние на гората е един от определящите фактори за нейната производителност.

Състоянието на горите, собственост на община Криводол, се вижда от **таблица № 16**, където е показано разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

От нея се вижда, че едва 2.9% от дървостойките са засегнати от повреди. Това показва, че горите собственост на община Криводол, са в добро санитарно състояние.

Таблица № 16
Разпределение на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
Черен бор	24,9	0,2	0,0	0,0	25,1	-	0,1
в.т.ч. Култури Чисти	22,0	0,2	0,0	0,0	22,2	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	1,8	0,0	0,0	0,0	1,8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1	-	-
Благун	179,8	0,0	0,0	0,0	179,8	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	3,4	0,0	0,0	0,0	3,4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	43,8	0,0	0,0	0,0	43,8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	132,6	0,0	0,0	0,0	132,6	-	-
Цер	113,4	0,0	0,0	0,0	113,4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	41,9	0,0	0,0	0,0	41,9	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	71,5	0,0	0,0	0,0	71,5	-	-
Трепетлика	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	-	-
Бреза	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	1,2	0,0	0,0	0,0	1,2	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Акация	79,4	10,5	0,0	0,0	89,9	-	0,1
в.т.ч. Насаждения Чисти	65,9	4,5	0,0	0,0	70,4	-	0,1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	11,7	0,0	0,0	0,0	11,7	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	1,4	6,0	0,0	0,0	7,4	-	0,2
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	-	-
Космат дъб	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	-	-
Келяв габър	33,4	0,0	0,0	0,0	33,4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	5,1	0,0	0,0	0,0	5,1	-	-

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	28,3	0,0	0,0	0,0	28,3	-	-
Гледичия	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5	-	-
Клен	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Планински ясен	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4	-	-
тп I-214	10,9	0,0	0,0	0,0	10,9	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	5,2	0,0	0,0	0,0	5,2	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	-	-
тп Agathe	3,1	0,0	0,0	0,0	3,1	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	3,1	0,0	0,0	0,0	3,1	-	-
Без преобладание	16,8	0,0	0,0	0,0	16,8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	14,1	0,0	0,0	0,0	14,1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7	-	-
Всичко	465,7	10,7	0,0	0,0	476,4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	117,5	4,5	0,0	0,0	122,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	46,0	0,0	0,0	0,0	46,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	258,5	0,0	0,0	0,0	258,5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	34,8	6,2	0,0	0,0	41,0	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	1,8	0,0	0,0	0,0	1,8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	6,0	0,0	0,0	0,0	6,0	-	-

При повредените насаждения се наблюдава първа степен на повреда, с площ на насажденията 10.7 ха при която е достатъчно да се проведат санитарни или принудителни сечи с подходяща за повредата интензивност, за да се преодолее конкретната повреда. Основната част от гората – 465.7 ха или 97.8 % от насажденията не са засегнати от повреди.

По-добра представа за здравословното състояние на насажденията може да се получи от **таблица № 17**, където са показани видовете повреди по дървесни видове.

Таблица № 17
Преглед на повредите по дървесни видове

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
суховършия	11,8	2,5	480	64	13,3
в.т.ч. Черен бор	0,5	1,8	90	12	13,3
в.т.ч. Акация	11,3	12,6	390	52	13,3
Всичко	11,8	2,5	480	64	13,3
в.т.ч. Черен бор	0,5	1,8	90	12	13,3
в.т.ч. Акация	11,3	12,6	390	52	13,3

- **суховършия** - това е единствената повреда, констатирана на територия на обекта за планиране. Основно са засегнати насаждения от акация – 11.8 ха, като очакваните загуби са 64 куб.м. Другия засегнат дървесен вид е черният бор с площ 0.5 ха и очаквани загуби от 12 куб.м.

ГЛАВА IV**ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ****1. ОБЩА ПЛОЩ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ИМ ПО ГРУПИ ГОРИ, СПОРЕД ОСНОВНИТЕ ИМ ФУНКЦИИ**

Общата площ на горските територии, собственост на община Криводол е 487.7 ха., като разпределението на тази площ по вид на горите и по вид на земите е дадено в **таблица № 18**.

Таблица № 18
Разпределение на общата площ по вид на земите и вид на горите

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	Изд. за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	0,0	1,4	283,8	113,5	398,7	81,7
склопени култури	23,4	12,4	0,0	3,1	38,9	8,0
несклопени култури	0,0	3,2	0,0	0,0	3,2	0,7
естествен произход 0.1-0.3	0,0	0,0	25,6	2,2	27,8	5,7
изредени култури	1,7	0,1	0,0	6,0	7,8	1,6
всичко насаждения	25,1	17,1	309,4	124,8	476,4	97,7
всичко залесена площ	25,1	17,1	309,4	124,8	476,4	97,7
голина	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0	0,6
всичко незал.дървопр.	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0	0,6
поляна	0,0	0,0	2,7	4,6	7,3	1,5
просека	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,2
всичко ндървоепр. площ	0,0	0,0	3,7	4,6	8,3	1,7
всичко по ГСП	25,1	20,1	313,1	129,4	487,7	100,0
в т.ч. дървопр. площ	25,1	20,1	309,4	124,8	479,4	98,3

Залесената площ на горските територии е 476.4 ха, което е 97.7% от площта по горскостопански план. Преобладават широколистните издънкови насаждения. Общата им площ е 425.1 ха или 89.2 % от залесената площ. По вид гора преобладават широколистните за превръщане – 309.4 ха или 64.9 % от залесената площ. Горските култури заемат общо 49.9 ха или 10.5 % от залесената площ, като широколистни високостъблени са 15.7 ха, иглолистните са 25.1 ха и нискостъблените са 9.1 ха.

Изредени насаждения са с площ от 27.8, като издънковите насаждения за превръщане са 25.6 ха, а нискостъблените – 2.2 ха.

Изредени горски култури са с площ от 7.8, като 1.7 ха са иглолистни и 0.1 ха са широколистни високостъблени, а 6.0 ха са нискостъблени.

Незалесената площ е 11.3 хектара, или 2.3 % от площта по горскостопански план, като дърво непроизводителната е 3.0 ха, цялата голина.

Незалесената дърво непроизводителната площ може да бъде използвана за реализиране на странични ползвания – поляни и просеки.

Съсобствеността на община Криводол, е възстановена по реда и при условията на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд и Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

Съгласно кадастралната карта и кадастралните регистри 307.2 ха са горските територии, 173.2 са земеделски територии, 5.8 ха са водни територии, а 1.5 ха са територии на транспорта.

Имотите, представляващи земеделски територии, водни територии и територии на транспорта, са явна фактическа грешка в кадастралната карта.

Разпределението на горите, представляващи земеделски територии, съгласно кадастралната карта и кадастралните регистри, по вид на горите и по вид на земите е дадено в **таблица № 19**.

Таблица № 19

Разпределение на общата площ по вид на земите и вид на горите

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	Изд. за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	0,0	1,0	51,5	57,5	110,0	63,5
склопени култури	23,4	9,0	0,0	3,1	35,5	20,5
несклопени култури	0,0	3,2	0,0	0,0	3,2	1,9
естествен произход 0.1-0.3	0,0	0,0	21,6	1,1	22,7	13,1
изредени култури	1,7	0,1	0,0	0,0	1,8	1,0
всичко насаждения	25,1	13,3	73,1	61,7	173,2	100,0
всичко залесена площ	25,1	13,3	73,1	61,7	173,2	100,0
всичко по ГСП	25,1	13,3	73,1	61,7	173,2	100,0
в т.ч. дървопр. площ	25,1	13,3	73,1	61,7	173,2	100,0

Цялата площ е залесена, като преобладават издънковите насаждения за превръщане във високостъблени – 73.1 ха или 42.2 %. Нискостъблените са 61.7 ха или 35.6 %, иглолистните – 25.1 ха или 14.5 %, а широколистните високостъблени – 13.3 ха или 7.7 %.

Разпределението на площта в хектари и запаса (без клони) по групи гори и функции е дадено в **таблица № 20**.

Таблица № 20

Разпределение на общата площ и запаса без клони по групи гори и функции в ха и куб.м.

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
природни паркове	0,0	0,0	0	62,0	61,5	4785	62,0	61,5	4785
защитени зони Натура	0,0	0,0	0	9,0	9,0	825	9,0	9,0	825
общо спец. функции	0,0	0,0	0	71,0	70,5	5610	71,0	70,5	5610
общо защ. и сп. фун.	0,0	0,0	0	71,0	70,5	5610	71,0	70,5	5610
стопански функции	25,1	25,1	5845	391,6	380,8	30455	416,7	405,9	36300
Всичко	25,1	25,1	5845	462,6	451,3	36065	487,7	476,4	41910

Горските територии със защитни и специални функции са категоризирани въз основа на Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, и са както следва:

1. Защитни и специални горски територии

1.1. Защитни горски територии

1.1.1. Горски територии за защита на почвите

1.1.1.1. горски територии с IV и V степен на ерозия, подотдели 44 г, т; с обща площ 22.7 ха, цялата залесена.

1.2. Специални горски територии, съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите, определени по Закона за защитените територии

1.2.1. Природен парк „Врачански Балкан“, обявена като Народен парк със заповед № РД-1449/21.12.89 год. на Комитета по опазване на околната среда (ДВ, бр.3 от 1990

год.), прекатегоризиран със заповед № РД-934/22.07.03 год. на Министерство на околната среда и водите (ДВ, бр.73 от 2003 год.), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 62.0 ха, от която 61.5 залесена площ и 0.5 ха незалесена площ.

1.2.2. Защитена местност „Кална Мътница“ - обявена със заповед № РД-348/25.05.2017 год. на Министерство на околната среда и водите, (бр. 50/2017 на ДВ.), подотдел 44 г; със залесена площ 22.6 ха.

1.3. Специални горски територии, съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите, включени в Защитени зони, определени съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие

1.3.1. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-1031/17.12.20 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 19/2021 год.), определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; 367 б1, в1; с обща площ 70.3 ха, от която залесена 69.8 ха и незалесена площ 0.5 ха.

1.3.2. Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-1031/17.12.20 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 19/2021 год.), изменено с Решение на Министерски съвет № 52/05.02.08 год, определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), подотдел 366 а1; с площ 0.7 ха, цялата залесена.

1.3.3. Защитена зона „Врачански Балкан“ с код BG 0002053, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-801/04.11.08 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/09.12.08 год.), определени по Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици (**Директива за птиците**), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 62.0 ха, от която залесена 61.5 ха и незалесена площ 0.5 ха.

2. ТАКСАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСАЖДЕНИЯТА

Залесената площ на горите, собственост на община Криводол е 476.4 ха. Разпределението ѝ, както и това на дървесния запас (без клони), по типове месторастения в границите на стопанските класове е дадено в **таблица № 21**.

Поради малката площ на горските територии със защитни и специални функции, са формирани само стопански класове със стопански функции, като при стопанисването на горите със защитни и специални функции, се спазват ограничителните режими за тяхното обособяване.

Таблица № 21

Разпределение на залесената площ и общия дървесен запас
по типове месторастения

Условен Тополов стопански клас

месторастене		площ		запас на насажденията		запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 D-2,3	11	1,2	75,0	150	93,8	0	0,0
M-I-2 D-2	12	0,4	25,0	10	6,2	0	0,0
Всичко		1,6	100,0	160	100,0	0	100,0

Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане

Месторастене		Площ		Запас на насажденията		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 D-2	12	7,0	15,9	580	11,9	0	0,0
M-I-2 D-1	13	0,7	1,6	60	1,2	0	0,0
M-I-2 CD-2	14	34,4	78,2	3975	81,2	0	0,0
MTЮ-I C-2	121	1,9	4,3	280	5,7	0	0,0
Всичко		44,0	100,0	4895	100,0	0	100,0

Условен Нискостъблен стопански клас

Месторастене		Площ		Запас на насажденията		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 CD-2	14	0,4	1,6	50	9,0	0	0,0
MTЮ-I C-2	121	1,8	7,2	95	17,1	0	0,0
MTЮ-I A-0,A-1	132	22,7	91,2	410	73,9	0	0,0
Всичко		249,0	100,0	6020	100,0	15	100,0

Стопански клас Черборови култури извън района на разпространение

месторастене		площ		запас на насажденията		запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 D-2	12	0,7	2,7	180	3,1	0	0,0
M-I-2 D-1	13	2,8	11,2	315	5,4	0	0,0
M-I-2 CD-2	14	21,6	86,1	5350	91,5	0	0,0
Всичко		25,1	100,0	5845	100,0	0	100,0

Тополов стопански клас

месторастене		площ		запас на насажденията		запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-1 D-2	7	13,0	83,9	805	72,5	0	0,0
M-I-2 D-2,3	11	0,5	3,2	70	6,3	0	0,0
M-I-2 D-2	12	0,9	5,8	110	9,9	0	0,0
M-I-2 D-1	13	0,4	2,6	20	1,8	0	0,0
M-I-2 CD-2	14	0,7	4,5	105	9,5	0	0,0
Всичко		15,5	100,0	1110	100,0	0	100,0

Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане

Месторастене		Площ		Запас на насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 D-2	12	53,5	32,4	6460	34,3	0	0,0
M-I-2 D-1	13	2,0	1,2	180	0,9	0	0,0
M-I-2 CD-2	14	104,6	63,2	11820	62,7	0	0,0
M-I-2 C-1	15	5,3	3,2	405	2,1	0	0,0
Всичко		165,4	100,0	18865	100,0	0	100,0

Церов стопански клас за превръщане

Месторастене		Площ		Запас на насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 D-2	12	47,2	47,2	3740	54,1	0	0,0
M-I-2 D-1	13	0,7	0,7	60	0,9	0	0,0
M-I-2 CD-2	14	45,2	45,2	2470	35,7	0	0,0
M-I-2 C-1	15	6,9	6,9	645	9,3	0	0,0
Всичко		100,0	100,0	6915	100,0	0	100,0

Акациев стопански клас

Месторастене		Площ		Запас на насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 D-2,3	11	6,0	6,0	255	7,1	0	0,0
M-I-2 D-2	12	23,4	23,4	950	26,7	0	0,0
M-I-2 D-1	13	19,3	19,3	575	16,1	0	0,0
M-I-2 CD-2	14	31,8	31,9	1090	30,6	0	0,0
M-I-2 C-1	15	18,9	18,9	680	19,1	0	0,0
M-I-2 B-1	138	0,5	0,5	15	0,4	0	0,0
Всичко		99,9	100,0	3565	100,0	45	100,0

Таксационната характеристика на залесената площ е направена за всеки стопански клас и по видове гори. Направен е кратък коментар за всеки стопански клас и вид гора и общо за гората.

А. Стопански класове**1. Условен Тополов**

Общата площ на стопанския клас е **1.6** хектара или 0.3 % от залесената площ. Обособен е от смесени култури с участие на топола, от I до V бонитет. Тук е причислено и едно насаждение от черна елша и клен.

Насажденията и културите са от VI клас на възраст.

Средната възраст е 28 години.

Общият запас е 160 куб.м (без клони). Средният запас е 100 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 6 куб.м, а на един хектар – 3.75 куб.м.

Месторастенията са богати.

Средният бонитет е III (3.0).

Средната пълнота е 0.47. Изредени насаждения и култури няма. Преобладават дървостойите с пълнота 0.5 – 1.1 ха или 68.7 %.

Основен дървесен вид е топола I-214 – 0.5 ха или 31.2 % от площта и 43.7 % от запаса (без клони) или 70 куб.м. От останалите видове най-голямо участие заема топола Bachelieri – 0.4 ха или 25.0 %.

2. Условен Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане

Общата площ на стопанския клас е **44.0** хектара или 9.2 % от залесената площ. Обособен е от чисти и смесени издънкови насаждения с преобладание на благун и цер, от II до V бонитет.

Насажденията са от VI до XV клас на възраст, като преобладава XV клас на възраст с площ 23.8 ха или 54.1 %.

Средната възраст е 67 години.

Общият запас е 4 895 куб.м (без клони). Средният запас е 111 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 75 куб.м, а на един хектар – 1.70 куб.м.

Месторастенията са средно богати, средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е IV (3.6).

Средната пълнота е 0.62 Изредените насаждения са 0.4 ха. с пълнота и 0.3. Останалите дървостойи са с пълнота от 0.4 до 0.8, като преобладават насажденията с пълнота 0.6 – 25.3 ха или 57.5 %, следвани от тези с пълнота 0.7 – 9.1 ха или 20.7 %.

Основен дървесен вид е благунът с площ 24.5 ха или 55.9 % от площта и 53.3 % от запаса (без клони) или 2 610 куб.м. От останалите видове по-голямо участие заема церът – 19.2.0 ха или 43.7 %.

3. Условен Нискостъблен

Общата площ на стопанския клас е **24.9** хектара или 5.2 % от залесената площ. Обособен е от чисти и смесени келявгабъррови насаждения от III до V бонитет. Поради малката им площ, към този стопански клас са причислени и две акациеви насаждения.

Насажденията са от VI, VIII, XIVи XX клас на възраст, като преобладава XX клас на възраст с площ 24.9 ха или 90.8 %.

Средната възраст е 41 години.

Общият запас е 555 куб.м (без клони). Средният запас е 22 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 15 куб.м, а на един хектар – 0.22 куб.м.

Месторастенията са много бедни, средно богати и средно богати до богати.

Средният бонитет е V (4.9).

Средната пълнота е 0.61. Изредени насаждения няма. Дървостойките са с пълнота от 0.6 до 0.9, като преобладават тези с пълнота 0.6 – 23.8 ха или 95.6 %, следвани от тези с пълнота 0.9 – 0.7 ха или 2.8 %.

Основен дървесен вид е келявият габър с площ 19.2 ха или 77.1 % от площта и 23.4 % от запаса (без клони) или 130 куб.м. С тай-голям запас е церът – 170 куб.м. без клони или 30.7 %.

4. Черборови култури извън района на разпространение

Общата площ на стопанския клас е **25.1** хектара или 5.3 % от залесената площ. Обособен е от чисти и смесени култури с преобладание на черен бор от III и IV бонитет.

Културите са от II до IV клас на възраст, като преобладава III клас на възраст с площ 22.8 ха или 90.8 %.

Средната възраст е 49 години.

Общият запас е 5 845 куб.м (без клони). Средният запас е 233 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 121 куб.м, а на един хектар – 4.82 куб.м.

Месторастенията са средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е IV (3.9).

Средната пълнота е 0.74. Изредените насаждения са с площ 1.7 ха, с пълнота 0.2. Останалите дървостойките с пълнота от 0.5 до 0.9, като преобладават тези с пълнота 0.8 – 15.6 ха или 62.1 %, следвани от тези с пълнота 0.9 – 1.8 ха или 7.2 %.

Основен дървесен вид е черният бор с площ 23.8 ха или 94.8 % от площта и 96.7 % от запаса (без клони) или 5 650 куб.м.

5. Тополов

Общата площ на стопанския клас е **15.5** хектара или 3.3 % от залесената площ. Обособен е от смесени култури с участие на топола, от II до V бонитет. Тук, поради малката им площ, са причислени и насаждения с участие на трепетлика, бреза и планински ясен.

Насажденията и културите са от I до XII клас на възраст, като преобладава VIII клас с площ 5.6 ха или 36.1 %.

Средната възраст е 14 години.

Общият запас е 1 110 куб.м (без клони). Средният запас е 72 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 85 куб.м, а на един хектар – 5.48 куб.м.

Месторастенията са средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е III (2.8).

Средната пълнота е 0.68. Изредените насаждения и култури са 0.1 ха, с пълнота 0.3. Преобладават дървостойките с пълнота 0.6 – 5.8 ха или 37.4 %.

Основен дървесен вид е топола I-214 – 8.4 ха или 54.2 % от площта и 64.9 % от запаса (без клони) или 720 куб.м. От останалите видове най-голямо участие заема топола Agathe – 3.1 ха или 20.0 %.

6. Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане

Общата площ на стопанския клас е **165.4** хектара или 34.7 % от залесената площ, което го прави най-често срещан в общината. Обособен е от чисти и смесени издънкови насаждения с преобладание на благун, космат дъб и клен, от III до V бонитет.

Насажденията са от V до XX клас на възраст, като преобладава IX клас на възраст с площ 43.8 ха или 26.5 %.

Средната възраст е 57 години.

Общият запас е 18 865 куб.м (без клони). Средният запас е 114 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 335 куб.м, а на един хектар – 2.03 куб.м.

Месторастенията са средно богати, средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е IV (4.1).

Средната пълнота е 0.76 Изредени насаждения няма. Дървостойките са с пълнота от 0.5 до 0.9, като преобладават насажденията с пълнота 0.7 – 78.9 ха или 47 %, следвани от тези с пълнота 0.8 – 56.9 ха или 34.4 %.

Основен дървесен вид е благунът с площ 103.8 ха или 62.8 % от площта и 57.9 % от запаса (без клони) или 10 915 куб.м. От останалите видове по-голямо участие заема церът – 49.8 ха или 30.1 %.

7. Церов за превръщане

Общата площ на стопанския клас е **100.0** хектара или 21.0 % от залесената площ. Обособен е от чисти издънкови насаждения с преобладание на цер от II до V бонитет.

Насажденията са от VI до XVIII клас на възраст, като преобладава XII клас на възраст с площ 26.7 ха или 26.7 %.

Средната възраст е 52 години.

Общият запас е 6 915 куб.м (без клони). Средният запас е 69 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 137 куб.м, а на един хектар – 1.37 куб.м.

Месторастенията са средно богати, средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е IV (3.8).

Средната пълнота е 0.52. Изредените насаждения са с площ 25.2 ха. с пълнота от 0.1 до 0.3. Останалите дървостойките с пълнота от 0.4 до 0.9, като преобладават тези с пълнота 0.5 – 29.6 ха или 29.6 %, следвани от тези с пълнота 0.7 – 12.8 ха или 12.8 %.

Основен дървесен вид е церът с площ 77.1 ха или 77.19 % от площта и 80.4 % от запаса (без клони) или 5 560 куб.м. От останалите видове най-голямо участие заема благунът – 21.0 ха или 21.0 %.

8. Акациев

Общата площ на стопанския клас е **99.9** хектара или 21.0 % от залесената площ. Обособен е от чисти и смесени акациеви насаждения и култури и насаждения от келяв габър от III до V бонитет. Поради малката му площ, тук е причислено и насаждения от гледичия.

Насажденията са от I до X клас на възраст, като преобладава III клас на възраст с площ 27.2 ха или 27.3 %.

Средната възраст е 18 години.

Общият запас е 3 565 куб.м (без клони). Средният запас е 36 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 238 куб.м, а на един хектар – 2.38 куб.м.

Месторастенията са бедни, средно богати, средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е IV (4.0).

Средната пълнота е 0.72. Изредени насаждения и култури са 8.2 ха. с пълнота 0.2 и 0.3. Останалите дървостойките са с пълнота от 0.4 до 0.9, като преобладават тези с пълнота 0.8 – 37.3 ха или 37.4 %, следвани от тези с пълнота 0.9 – 21.2 ха или 21.2 %.

Основен дървесен вид е акацията с площ 85.4 ха или 85.5 % от площта и 87.0 % от запаса (без клони) или 3 1005 куб.м.

Общо за горите, собственост на община Криводол

Средната възраст е 46 години, средната пълнота – 0.67, а средният бонитет - IV (4.0).

Общият дървесен запас е 41 910 куб.м (без клони). Средният запас е 88 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е **1 011 куб.м**, а на един хектар – **2.12 куб.м**.

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Основен дървесен вид е благунът – 152.1 ха или 31.9 % от площта и 35.4 % от запаса или 14 850 куб.м., следван от цера с площ 150.0 ха и запас 14 370 куб. м. (31.5 % и 34.3 %), акацията – 89.4 ха и запас 3 340 куб.м. (18.8 % и 8.0 %), келявия габър с площ 26.8 ха и запас 250 куб.м. (5.6 % и 0.6 %) и други.

Средните таксационни показатели по стопански класове и функции са показани в **таблица № 22.**

Таблица № 22

За средните таксационни показатели по стопански класове и общо за гората

Стопански класове	Залесена площ		Средна възр. години	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха куб.м/ха	Среден прираст на 1 ха куб.м/ха	Общ сред. прир. куб.м	Общ запас		Надлесни	
	ха	%							без клони куб.м	с клони куб.м	без клони куб.м	с клони куб.м
	А. Горски територии със Защитни и специални функции											
Тополов	1,6	0,3	28	III (3,0)	0,47	100	3,75	6	160	180	0	0
Дъбов СрН П	44,0	9,2	67	IV (3,6)	0,62	111	1,70	75	4895	5420	0	0
Келявгабърров	24,9	5,2	41	V (4,9)	0,61	22	0,60	15	555	595	0	0
Всичко ЗСпФ	70,5	14,7	57	IV (4,0)	0,61	79	1,36	96	5610	6195	0	0
А. Горски територии със Защитни и специални функции												
Черборови к-ри	25,1	5,3	49	IV (3,9)	0,74	233	4,82	121	5845	7100	0	0
Тополов	15,5	3,3	14	III (2,8)	0,68	72	5,48	85	1110	1245	0	0
Дъбов СрН П	165,4	34,7	57	IV (4,1)	0,76	114	2,03	335	18865	20920	0	0
Церов П	100,0	21,0	52	IV (3,8)	0,52	69	1,37	137	6915	7580	0	0
Акациев	99,9	21,0	18	IV (4,0)	0,72	36	2,38	238	3565	3685	0	0
Всичко СтФ	405,9	85,3	44	IV (3,9)	0,69	90	2,26	916	36300	40530	0	0
ОБЩО	476,4	100,0	46	IV (4,0)	0,68	88	2,12	1012	41910	46725	0	0

Б. Видове гори

1. Култури от черен бор извън естествената зона на разпространение – 2.3

Общата площ на стопанския клас е **25.1** хектара или 5.3 % от залесената площ. Обособен е от чисти и смесени култури с преобладание на черен бор от III и IV бонитет.

Културите са от II до IV клас на възраст, като преобладава III клас на възраст с площ 22.8 ха или 90.8 %.

Средната възраст е 49 години.

Общият запас е 5 845 куб.м (без клони). Средният запас е 233 куб.м /ха.

Общият годишен прираст е 121 куб.м, а на един хектар – 4.82 куб.м.

Месторастенията са средно богати до богати и богати.

Средният бонитет е IV (3.9).

Средната пълнота е 0.74. Изредените насаждения са с площ 1.7 ха, с пълнота 0.2. Останалите дървостойките с пълнота от 0.5 до 0.9, като преобладават тези с пълнота 0.8 – 15.6 ха или 62.1 %, следвани от тези с пълнота 0.9 – 1.8 ха или 7.2 %.

Основен дървесен вид е черният бор с площ 23.8 ха или 94.8 % от площта и 96.7 % от запаса (без клони) или 5 650 куб.м.

2. Култури от хибридни тополи – 16.2

Площта на културите от хибридни тополи е **14.7** ха или 3.1 % от залесената площ. Видът гора е обособен от чисти и смесени култури с преобладание на Agathe и I-214.

Културите попадат в I, III, V и VI клас на възраст, като преобладава V клас – 7.6 ха или 51.7 %.

Средната възраст е 11 години.

Запасът е 1 025 куб.м (без клони). Средният запас е 70 куб.м/ха.

Средният прираст е 86 куб.м, а на един хектар 5.85 куб.м.

Средният бонитет е III (2.8).

Средната пълнота е 0.66. Изредени култури няма. Останалите дървостойности с пълнота от 0.4 до 0.9, като преобладават тези с пълнота 0.6 – 5.1 ха или 34.7 %, следвани от тези с пълнота 0.7 – 5.0 ха или 34.0 %.

Основен дървесен вид е топола I-214 – 8.9 ха или 60.5 % от площта и 77.1 % от запаса или 790 куб.м. без клони.

3. Семенни широколистни гори – 21

Площта на смесените широколистни гори е **0.8** ха или 0.2 % от залесената площ. Видът гора е обособен от смесени насаждения без преобладание на планински ясен, черна елша, върба и клен.

Дървостойността попада във II и III клас на възраст, с площ по 0.4 ха или по 50.04 %.

Средната възраст е 45 години.

Запасът е 80 куб.м (без клони). Средният запас е 100 куб.м/ха.

Средният прираст е 2 куб.м, а на един хектар 2.50 куб.м.

Средният бонитет е II (2.5).

Средната пълнота е 0.55. Насажденията са с пълнота 0.5 и 0.6 с площ по 0.4 ха или по 50.0 %.

Основен дървесен вид е планинският ясен – 0.4 ха или 50.0 % и запас 70 куб.м. без клони или 87.5 %.

4. Култури от бреза – 22.2

Площта на културите от бреза е **1.3** ха или 0.3 % от залесената площ. Видът гора е обособен от горски култури с преобладание на бреза.

Културите попадат във II и III клас на възраст, като по-голямо участие има II клас на възраст с площ 0.9 ха или 69.2 %.

Средната възраст е 42 години.

Запасът е 130 куб.м (без клони). Средният запас е 100 куб.м/ха.

Средният прираст е 3 куб.м, а на един хектар 2-31 куб.м.

Средният бонитет е III (3.4).

Средната пълнота е 0.74. Културите са с пълнота 0.3, 0.4 и 0.9, като преобладава 0.9 с площ по 0.9 ха или 69.2 %.

Единствен дървесен вид е брезата.

5. Издънкове смесени дъбови гори – 23.4

Общата площ на издънковите смесени дъбови гори е **190.2** ха или 39.7 % от залесената площ, което ги плави най-често срещаният вид гора. Видът гора е обособен от смесени издънкове насаждения с преобладание на космат дъб и благун от III до V бонитет на производителност.

Разпределението по класове на възраст е неравномерно, като преобладава IX клас на възраст с площ 43.8 ха или 23.0 %.

Средната възраст е 59 години.

Общият запас е 21 685 куб.м (без клони). Средният запас е 114 куб.м/ха.

Общият годишен прираст е 374 куб.м, а на един хектар 1.97 куб.м.

Средният бонитет е IV (4.1).

Средната пълнота е 0.74. Изредени насаждения няма. Останалите насаждения са с пълнота от 0.4 до 0.9, като най-голямо участие има 0.7 с площ 83.4 ха или 43.8 % от площта.

Основен дървесен вид е благунът с площ 123.6 ха или 65.0 % и 60.3 % от запаса или 13 065 куб.м. без клони.

6. Издънкове церови гори – 23.5

Общата площ на издънковите церови гори е **118.9** ха или 25.0 % от залесената площ. Видът гора е обособен от чисти и смесени издънкове насаждения с участие на цер.

Разпределението по класове на възраст е неравномерно, като преобладава XII клас на възраст с площ 30.2 ха или 25.3 %.

Средната възраст е 53 години.

Общият запас е 8 970 куб.м (без клони). Средният запас е 75 куб.м/ха.

Общият годишен прираст е 172 куб.м, а на един хектар 1.45 куб.м.

Средният бонитет е IV (3.7).

Средната пълнота е 0.53. Изредените насаждения са с площ 23.0 ха, с пълнота от 0.1 до 0.3. Останалите насаждения са с пълнота от 0.4 до 0.9, като преобладава 0.5 с площ 36.2 ха или 30.5 %.

Основен дървесен вид е церът с площ 91.0.1 ха или 76.6 % от площта и 79.5 % от запаса или 7 135 куб.м. без клони.

7. Естествени гори от трепетлика – 23.7

Общата площ на трепетликовите гори е **0.3** ха или 0.1 % от залесената площ. Видът гора е обособен от едно чисто насаждение с участие на трепетлика.

Насаждението попадат в VIII клас на възраст.

Възрастта е 40 години.

Общият запас е 35 куб.м (без клони). Средният запас е 117 куб.м/ха.

Общият годишен прираст е 1 куб.м, а на един хектар 3.33 куб.м.

Бонитетът е II (2.0).

Пълнотата е 0.60.

Единствен дървесен вид е трепетликата.

8. Гори от акация – 24

Общата площ на акациевите гори е **91.4** ха или 19.2 % от залесената площ. Видът гора е обособен от чисти смесени насаждения и култури с участие на акация и гледичия.

Насажденията са от I до X клас на възраст, като най-голямо е участието на III клас – 27.2 ха или 29.8 % от площта на вида.

Средната възраст е 17 години.

Общият запас е 3 485 куб.м (без клони). Средният запас е 38 куб.м/ха.

Общият годишен прираст е 235 куб.м, а на един хектар 2.57 куб.м.

Средният бонитет е IV (4.0).

Средната пълнота е 0.72. Изредените насаждения са с площ 8.2 ха с пълнота 0.2 и 0.3. Останалите насажденията са с пълнота от 0.4 до 0.9, като най-голямо участие има 0.8 с площ 33.0 ха или 36.1 % от площта на класа.

Основен дървесен вид е акацията, която заема площ от 86.3 ха или 94.4 %, и е със запас 3 210 куб.м. без клони или 92.1 %.

9. Гори от келяв габър – 23.7

Общата площ на келявгабъровите гори е **33.4** ха или 7.0 % от залесената площ. Видът гора е обособен от чисти смесени насаждения с участие на келяв габър.

Разпределението по класове на възраст е неравномерно, като преобладава X клас на възраст с площ 22.6 ха или 67.7 %.

Средната възраст е 40 години.

Общият запас е 635 куб.м (без клони). Средният запас е 19 куб.м/ха.

Общият годишен прираст е 16 куб.м, а на един хектар 0.48 куб.м.

Средният бонитет е V (4.7).

Средната пълнота е 0.63. Изредени няма. Останалите насажденията са с пълнота от 0.6 до 0.9, като по-голямо участие има 0.6 с площ 27.8 ха или 83.2 % от площта на класа.

Основен дървесен вид е келявият габър, който заема площ от 26.8 ха или 80.2 %, и е със запас 250 куб.м. без клони или 39.4 %.

10. Издънковите гори за превръщане – 23.

Общата площ на издънковите гори за превръщане **0.3** ха или 0.1 % от залесената площ. Видът гора е обособен от две чисти насаждения с участие на клен от IV и V бонитет на производителност.

Насажденията са от X клас на възраст.

Средната възраст е 50 години.

Общият запас е 20 куб.м (без клони). Средният запас е 67 куб.м/ха.

Общият прираст е 0 куб.м, а на един хектар 1.33 куб.м.

Средният бонитет е V (4.7).

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Средната пълнота е 0.53. Изредени няма. Останалите насажденията са с пълнота от 0.5 и 0.6, като по-голямо участие има 0.5 с площ 0.2 ха или 66.7 % от площта на класа.

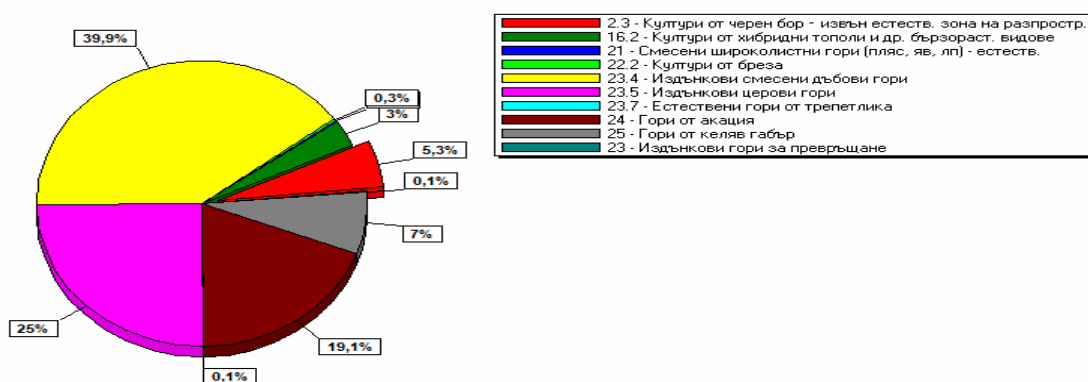
Единствен дървесен вид е трепетликата..

Средните таксационни показатели по видове гори са показани в **таблица № 23**.

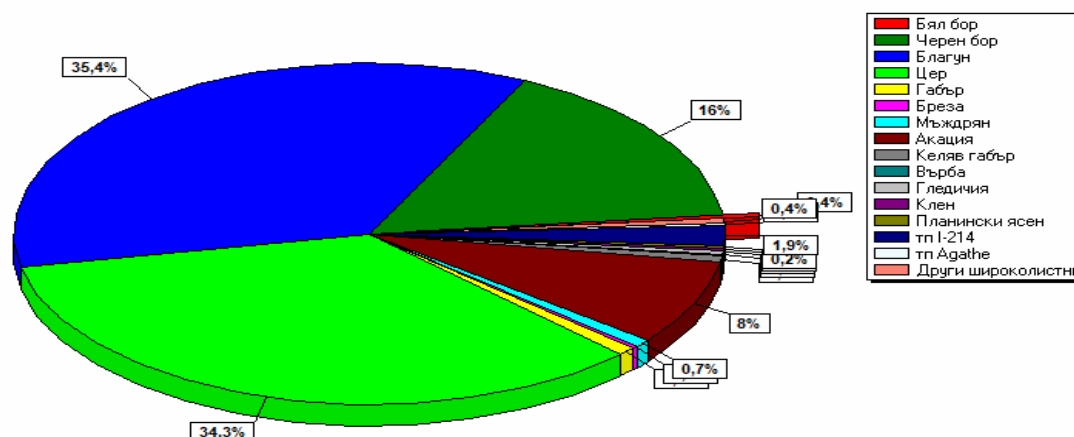
Таблица № 23
За средните таксационни показатели по видове гори и общо за гората

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ запас	
	ха	%							без клони	с клони
				години		куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м
2.3– к-ри от че. бор извън зона	25,1	5,3	49	IV (3,9)	0,74	233	4,82	121	5845	7100
16.2 – к-ри от хибридни тополи	14,7	3,1	11	III (2,8)	0,66	70	5,85	86	1025	1155
21-смесени широколи. гори.	0,8	0,2	45	II (2,5)	0,55	100	2,50	2	80	90
22.2 - култури от бреза	1,3	0,3	42	III (3,4)	0,74	100	2,31	3	130	140
23.4 – изд. сме. дъбови гори	190,2	39,7	59	IV (4,1)	0,74	114	1,97	374	21685	24030
23.5 - издънкови церови гори	118,9	25,0	53	IV (3,7)	0,53	75	1,45	172	8970	9870
23.7 – ест. гори от трепетлика	0,3	0,1	40	II (2,0)	0,60	117	3,33	1	35	40
24 - гори от акация	91,4	19,2	17	IV (4,0)	0,72	38	2,59	237	3485	3595
25 - гори от келяв габър	33,4	7,0	40	V (4,7)	0,63	19	0,48	16	635	685
23 – изд. гори за превръщане	0,3	0,1	50	V (4,7)	0,53	67	0,00	0	20	20
ОБЩО	476,4	100,0	46	IV (4,0)	0,67	88	2,13	1012	41910	46725

Разпределение на залесените площи по дървесни видове

Разпределение на дървесния запас по дървесни видове

ГЛАВА V

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. ОСНОВНИ НАСОКИ НА СТОПАНИСВАНЕТО

Направлението на стопанисване и предвидените мероприятия са в зависимост от функциите на горските територии, собственост на община Криводол, които са както следва.

функции	площ, ха		
	обща	незалесена	залесена
- горски територии със стопански функции	416.7	10.8	405.9
- горски територии със защитни функции	-	-	-
- горски територии със специални функции	71.0	0.5	70.5
Всичко община Криводол	487.7	11.3	476.4

В горските територии със стопански функции целта е максимално производство на строителна дървесина на единица площ, като се използва най-рационално почвеното плодородие, без да се нарушават водоохранните и почвозащитните функции на гората. Съобразно поставената цел и състоянието на насажденията са обособени стопански класове, в които са планирани подходящи лесовъдски мероприятия - замяна на сечно зрелите дървостои с млади чрез съответните възобновителни сечи, провеждане на най-подходящи по вид и интензивност отгледни сечи в младите, средно възрастните и дозряващите дървостои, за подобряване на състоянието им и постигане на висока продуктивност, увеличаване на залесената площ, опазване на горите от вредители и пожари, реализиране на максимално количество странични ползвания.

Режимът на стопанисване на насажденията и голите горски площи от горските територии със защитни и специални функции е в зависимост от особените функции, които те трябва да изпълняват и се състои в запазване и засилване на естетичните, рекреационните, водоохранните, защитните и други функции, в съчетание с използването и на останалите ползи (дърводобив, странични ползвания, лов и други) и има за цел тяхното запазване за в бъдеще с най-малките възможни промени.

Като втора цел е производството на строителна дървесина на единица площ, като се използва най-рационално почвеното плодородие, без да се нарушават водоохранните и почвозащитните функции на гората. Съобразно поставената цел и състоянието на насажденията са обособени условни стопански класове, в които са планирани подходящи лесовъдски мероприятия - замяна на сечно зрелите дървостои с млади чрез съответните възобновителни сечи, провеждане на най-подходящи по вид и интензивност отгледни сечи в младите, средно възрастните и дозряващите дървостои, за подобряване на състоянието им и

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

постигане на висока продуктивност, увеличаване на залесената площ, опазване на горите от вредители и пожари, реализиране на максимално количество странични ползвания.

Мероприятията са диференцирани за всяко насаждение, съобразно състоянието му.

Разпределение на залесената площ, предвидено ползване (без клони) с планирана насока на стопанисване по стопански класове, е показано в следващата **таблица № 24**.

Таблица № 24

за разпределение на залесената площ предвидено ползване (без клони) с планирана насока на стопанисване по стопански класове

стопански класове	мерни единици	насока на стопанисване			
		възобновяване	отглеждане	всичко насоки	%
Иглолистни					
Черборови култури СтФ	ха	0,0	22,7	22,7	7,5
	куб.м	0	845	845	8,0
Широколистни високоствъблени					
Тополов ЗСпФ	ха	1,2	0,0	1,2	3,4
	куб.м	150	0	150	12,4
Тополов СтФ	ха	6,5	0,9	7,4	2,5
	куб.м	770	20	790	7,5
Всичко широколистни високоствъблени ЗСпФ	ха	1,2	0,0	1,2	3,4
	куб.м	150	0	150	12,4
Всичко широколистни високоствъблени СтФ	ха	6,5	0,9	7,4	2,5
	куб.м	770	20	790	7,5
Издънкови за превръщане					
Церов П СтФ	ха	28,1	13,8	41,9	13,9
	куб.м	665	255	920	8,7
Дъбов СрН П ЗСпФ	ха	30,7	2,7	33,4	93,6
	куб.м	910	25	935	77,6
Дъбов СрН П СтФ	ха	119,3	33,1	152,4	50,7
	куб.м	3860	475	4335	41,0
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	30,7	2,7	33,4	93,6
	куб.м	910	25	935	77,6
Всичко издънкови за превръщане СтФ	ха	147,4	46,9	194,3	64,6
	куб.м	4525	730	5255	49,7
Нискоствъблени					
Акациев СтФ	ха	75.4	1.5	76.9	25.5
	куб.м	3525	10	3535	33.9
Келявгабъров ЗСпФ	ха	1.1	-	1.1	3.0
	куб.м	115	-	115	9.6
Всичко нискоствъблени ЗСпФ	ха	1.1	-	1.1	3.0
	куб.м	115	-	115	9.6
Всичко нискоствъблени СтФ	ха	75.4	1.5	76.9	25.5
	куб.м	3525	10	3535	33.9
ОБЩО					
ОБЩО НАСОКИ ЗСпФ	ха	33.0	2.7	35.7	100.0
	куб.м	1175	25	1200	100.0
ОБЩО НАСОКИ СтФ	ха	229.3	72.0	301.3	100.0
	куб.м	8820	1605	10425	100.0
ВСИЧКО НАСОКИ ЗСпФ+СтФ	ха	262.3	74.7	337.0	-
	куб.м	9995	1630	11625	-

1.1. Насока възобновяване

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типовете месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целите на стопанисването, е планирана насока на стопанисване – „възобновяване“, която трябва да се провежда чрез краткосрочно-постепенни, постепенно-котловинни, групово-постепенни и голи сечи.

Насока на стопанисване „възобновяване“ е планирана в размер на 262.3 ха и общо ползване без клоно, в размер на 9 995 куб.м. Основен дял при насоката „възобновяване“ се пада на възобновяването при издънковите гори за превръщане във високостъблени, която е планирана на площ от 178.1 ха. при планирано ползване от 5 435 куб.м. При широколистните високостъблени насаждения насоката е планирана върху площ от 7.7 ха при планирано ползване от 920 куб.м.

1.1.1. Постепенно-котловинна сеч

Тази сеч е разновидност на краткосрочно-постепенната сеч. Планирана е в издънковите насаждения за превръщане, в Дъбовия средно и нискобонитетен стопански клас – 150.0 ха (в горите със защитни и специални функции – 30.7 ха и в горите със стопански функции – 119.3 ха) и в Церовия стопански класове за превръщане - 28.1 ха, в насаждения с неравномерен строеж или групово разположен подраст.

1.1.2. Гола сеч

Тази сеч е планирана е тополови култури на площ от 7.7 ха и на 78.0 ха в акациев насаждения, като се предвижда цялостно изсичане на акацията или частично, само за акацията, там където има участие и на други дървесни видове..

1.1.3. Изсичане на подлеса

Тази сеч е планирана е в иглолистни култури, във високостъблените насаждения при групово разположен подраст, и в издънковите стопански класове за превръщане на площ от 79.4 ха, изцяло в издънковите стопански класове за превръщане.

Таблица № 25

разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	гола за топола	гола за акация	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ							
Дъбов СрН П	30,7	0,0	0,0	0,0	0,0	30,7	11,7
Нискостъблен	0,0	0,0	0,2	0,9	1,1	1,1	0,4
Тополов	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2	1,2	0,5
Всичко ЗСпФ	30,7	1,2	0,2	0,9	2,3	33,0	12,6
Гори със стопански функции							
Церов П	28,1	0,0	0,0	0,0	0,0	28,1	10,7
Дъбов СрН П	119,3	0,0	0,0	0,0	0,0	119,3	45,5
Акациев	0,0	0,0	11,4	64,0	75,4	75,4	28,7
Тополов	0,0	6,5	0,0	0,0	6,5	6,5	2,5
всичко СтФ	147,4	6,5	11,4	63,5	81,9	229,3	87,4
ОБЩО	178,1	7,7	11,6	64,4	84,2	262,3	100,0
ползване (без клоно)	5435	920	370	3270	4 560	9 995	
ползване (с клоно)	6025	1040	380	3390	4 810	10 835	

1.2. Насока отглеждане

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типовете месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целите на стопанисването, е планирана насока на стопанисване – „отглеждане“, която трябва да се провежда чрез прореждане и пробирка.

Насока на стопанисване „отглеждане“ е планирана в размер на 74.7 ха и общо ползване без клони, в размер на 1 630 куб.м. без клони Основен дял при насоката „отглеждане“ се пада на отглеждането при издънковите гори за превръщане във високостъблени, като насоката е планирана върху 49.6 ха, с ползване от 755 куб.м без клони. При широколистните високостъблени насоката е върху площ от 0.9 ха, с планирано ползване от 20 куб.м без клони, а. при иглолистните култури – 22.7 ха по площ, с обем от 845 куб.м. без клони.

1.2.1. Прореждане

Сечта се провежда в насаждения на възраст между 20 и 40 год. или до 60 год., в зависимост от дървесните видове и произхода на насажденията. Това е периодът, през който дървостойките нарастват интензивно по височина, диференциацията на отделните дървета е ясно изразена и само изреждането протича интензивно. Основна задача на този вид отгледна сеч е да се осигури прираста по височина и да се отгледат дърветата с прави самоокастриени стъбла и добре развити корони. Със сечта продължава и регулирането на дървесния състав. Не се допуска склопеността на насажденията след сечта да бъде по-малка от 0.7.

Планираното прореждане е на площ от 35.9 ха и запас от 605 кум. м без клони, като при иглолистните е на площ 1.8 ха, със запас 110 куб.м без клони, при издънковите за превръщане е 32.6 ха при ползване от 485 куб.м без клони.

1.2.2. Пробирка

Сечта се провежда в периода на интензивен растеж на дърветата по диаметър до започване на възобновителната сеч, за създаване на условия за нарастването на дърветата с желана стъблена форма по диаметър и за подобряване на индивидуалната им жизнениост и механична устойчивост, като след сечта не се допуска намаляването на склопа под 0.7.

Планираната пробирка е на площ от 38.8 ха и запас от 1 0250 куб.м без клони, като при иглолистните е на площ от 20.9 ха, със запас 845 куб.м без клони, при издънковите насаждения за превръщане във високостъблени с площ от 17.0 ха при запас 270 куб.м без клони и при широколистните високостъблени – 0.9 ха с ползване от 20 куб.м. без клони.

Таблица № 26
размер на ползването по площ и вид на сечта

стопански класове	видове сечи								
	мерни единици	възобн. сечи	прореждане	пробирка	всичко отгледни	общо	%	отглежд. подраства	изсичане подлеса
ИГЛОЛИСТНИ									
Черборови култури	ха	0,0	1,8	20,9	22,7	22,7	6,7	0,0	0,0
	куб.м	0	110	735	845	845	7,2	0	0
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
Церов П	ха	28,1	6,1	7,7	13,8	41,9	12,5	6,9	13,1
	куб.м	665	110	145	255	920	7,8	0	0
Дъбов СрН П	ха	119,3	23,8	9,3	33,1	152,4	45,3	27,2	50,5
	куб.м	3860	350	125	475	4335	36,8	0	0
Дъбов СрН П ЗСпФ	ха	30,7	2,7	0,0	2,7	33,4	9,9	3,3	15,8
	куб.м	910	25	0	25	935	7,9	0	0
всичко изд. за превр. СтФ	ха	147,4	29,9	17,0	46,9	194,3	57,7	34,1	63,6
	куб.м	4525	460	270	730	5255	44,6	0	0
всичко изд. за превр. ЗСпФ	ха	30,7	2,7	0,0	2,7	33,4	9,9	3,3	15,8
	куб.м	910	25	0	25	935	7,9	0	0
всичко издънкове	ха	178,1	32,6	17,0	49,6	227,7	67,6	37,4	79,4

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

видове сечи									
стопански класове	мерни единици	възобн. сечи	прореждане	пробирка	всичко отгледни	общо	%	отглежд. подраста	изсичане подлеса
за превръщане	куб.м	5435	485	270	755	6190	52,5	0	0
НИСКОСТЪБЛЕНИ									
Акациев	ха	75.4	1.5	-	1.5	76.9	22.8	-	-
	куб.м	3525	10	-	10	3535	30.4	-	-
Нискостъблен ЗСпФ	ха	1.1	-	-	-	1.1	0.3	-	-
	куб.м	115	-	-	-	115	1.0	-	-
всичко ниск. В СтФ	ха	75.4	1.5	-	1.5	76.9	22.8	-	-
	куб.м	3525	10	-	10	3535	30.4	-	-
Всичко ниск. в ЗСпФ	ха	1.1	-	-	-	1.1	0.3	-	-
	куб.м	115	-	-	-	115	1.0	-	-
всичко нискостъбл.	ха	76.5	1.5	-	1.5	78.0	23.1	-	-
	куб.м	3640	10	-	10	3650	31.4	-	-
ТОПОЛОВИ									
Тополов	ха	6,5	0,0	0,9	0,9	7,4	2,2	0,0	0,0
	куб.м	770	0	20	20	790	6,7	0	0
Тополов ЗСпФ	ха	1,2	0,0	0,0	0,0	1,2	0,4	0,0	0,0
	куб.м	150	0	0	0	150	1,3	0	0
всичко топоволи в СтФ	ха	6,5	0,0	0,9	0,9	7,4	2,2	0,0	0,0
	куб.м	770	0	20	20	790	6,7	0	0
Всичко топоволи в ЗСпФ	ха	1,2	0,0	0,0	0,0	1,2	0,4	0,0	0,0
	куб.м	150	0	0	0	150	1,3	0	0
всичко топоволи	ха	7,7	0,0	0,9	0,9	8,6	2,6	0,0	0,0
	куб.м	920	0	20	20	940	8,0	0	0
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	262.3	35.9	38.8	74.7	337.0	100.0	37.4	79.4
	куб.м	9995	605	1025	1630	11625	100.0	-	-

1.2.4. Отглеждане на подраста

Тази сеч е планирана е в издънковите стопански класове за превръщане на площ от 37.4 ха, (6.9 ха в Церовия стопански клас за превръщане и 30.5 ха в Дъбовите средно и нискобонитетен стопански класове за превръщане. Сечта се провежда за отглеждане на появилия се естествен семенен подраст при възобновяване на насажденията

2. РАЗДЕЛЯНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ, НА ГОРСКОСТОПАНСКИ УЧАСТЪЦИ

Горските територии, собственост на община Криводол попадат в границите на землищата на с. Баурене, с. Ботуня, с. Галатин, с. Главаци, с. Големо Бабино, с. Градешница, с. Добруша, с. Краводер, гр.Криводол, с. Лесура, с. Осен, с. Пудрия, с. Ракево, с. Уровене и с Фурен, община Криводол, област Враца, в I горскостопански участък „Леденика“, II горскостопански участък „Враца-запад“ и III горскостопански участък „Враца-изток“ на ТП „Държавно горско стопанство Враца“.

3. СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ И ТУРСУСИ НА СЕЧ

Всички мероприятия, които са залегнали в Горскостопанския план за горските територии, собственост на общината, са планирани съгласно Закона за горите от 2011 год., Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, Наредба № 8/05.08.2011 год. за сечите в горите, както и в съответствие с писмо № 33-05-08/18.04.2008 год. на Държавна агенция по горите, относно оценка за съвместимост на горскостопанските планове с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното

разнообразие (защитени зони по Natura 2000), така и със “Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение No 1 от Закона за биологичното разнообразие”, утвърдена на основание чл.4, ал.1, т.2 от Наредба No 8 от 05.08.2011 год. за сечите в горите от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите.

При планирането на всички мероприятия стриктно са спазени всички условия, които са предвидени в Решение No от2024 год. на Регионална инспекция по околната среда и водите, гр. Монтана, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

Основните насоки за стопанисване на горите, обект на горскостопанския план, ще бъдат съобразени с установените функции на териториите. В групата със защитни и специални функции, насоките на стопанисване ще са насочени към запазване и повишаване на определените им защитни и специални функции, при съпътстващ добив на дървесина, като се планират мероприятия диференцирано за всяко насаждение, съобразно неговите функции.

Критериите за определянето на стопанските класове в горите, собственост на общината са същите като за държавните гори в района на дейност на Териториално поделение „Държавно горско стопанство Враца“. От определените за горското стопанство стопански класове за горите, собственост на общината се предлагат осем.

В **таблица No 27** е посочено разпределението на залесената площ по стопански класове.

Таблица No 27
за разпределение на залесената площ по функции
и стопански класове

№	Стопански класове	Съкращение	2022 год.	
			Площ - ха	%
Гори със защитни и специални функции				
1	Тополов	Т	1.6	0.3
2	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	44.0	9.2
3	Нискостъблен	Н	24.9	5.2
всичко			70.5	14.7
Гори със стопански функции				
4	Чрборови култури извън района на разпространение	ЧБК	25.1	5.3
5	Тополов	Т	15.5	3.3
6	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	165.4	34.7
7	Церов за превръщане	ЦП	100.0	21.0
8	Акациев	А	99.9	21.0
всичко			495.9	85.3
общо			476.4	100.0

Съгласно поставената цел на стопанисване в отделните стопански класове се предлагат следващите стопански класове, за горите, собственост на община Криводол.

3.1. Условен Тополов стопански клас – УТ – 1.6 ха

Този стопански клас е обособен от смесени култури с участие на топола, от I до V бонитет. Тук е причислено и едно насаждение от черна елша и клен..

Целта на стопанисване е поддържане на специфичните функции на насаждението и културите, а. целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 15 години за тополите, а за насаждението от черна елша – 90 год..

3.2. Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – УДСрНП – 44.0 ха

Стопанският клас е обособен от чисти и смесени издънкови насаждения с преобладание на благун и цер, от II до V бонитет.

Целта на стопанския клас е поддържане на специфичните функции на горите и превръщането на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 55 год. за средно и нискобонитетните насаждения и добив на едра строителна дървесина с

диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 90 год. за високобонитетните насаждения.

3.3. Условен Нискоствъблен стопански клас – УН – 24.9 ха

Стопанският клас е обособен от чисти и смесени келявгабъррови насаждения от III до V бонитет. Поради малката им площ, към този стопански клас са причислени и две акациеви насаждения.

Целта на стопанския клас поддържане на специфичните функции на горите, жизнеността на дървостойките, запазване на биологичното разнообразие и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години. За акацията целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см., дребна строителна дървесина и дърва за огрев при турнус на сеч 20 год.

3.4. Стопански клас Черборови култури извън района на разпространение – ЧБК – 26.1 ха

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени култури с преобладание на черен бор от III и IV бонитет

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213 / 28.06.2017 год. на Изпълнителна агенция по горите, черборовите култури се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рисков (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	26.1
	Iб - влошено здравословно състояние	-
II – рисков (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	-
	IIб - влошено здравословно състояние	-
Общо (хектари)		198.1

Целта на стопанисване е производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 80 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за райТези над 45 год. са с площ 21.8 ха.

3.5. Тополов стопански клас – Т – 15.5 ха

Този стопански клас е обособен от смесени култури с участие на топола, от II до V бонитет. Тук, поради малката им площ, са причислени и насаждения с участие на трепетлика, бреза и планински ясен.

Целта на стопанисване е производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 15 год. за, 60 год. за брезата, 40 год. за трепетликата и 90 год. за планинския ясен.

3.6. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – ДСрНП – 165.4 ха

Стопанският клас е обособен от чисти и смесени издънкови насаждения с преобладание на благун, космат дъб и клен, от III до V бонитет.

Целта на стопанския клас е превръщането на издънковите насаждения във високоствъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 55 год.

3.7. Церов стопански клас за превръщане – ЦП – 100.0 ха

Стопанският клас е обособен от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения с преобладание и без преобладание на цер от II до V бонитет.

Целта на стопанския клас е превръщането на издънковите насаждения във високоствъблени, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 55 год.

3.8. Акациев стопански клас – А – 99.9 ха

Стопанският клас е обособен от чисти и смесени акациевы насаждения и култури и насаждения от келяв габър от III до V бонитет. Поради малката му площ, тук е причислено и насаждения от гледичия.

Целта на стопанския клас е производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см. при турнус на сеч 20 год.за акацията и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. При турнус на сеч 40 год. за гледичията.

4. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГОДИШНОТО ПОЛЗВАНЕ ОТ ВЪЗБНОВИТЕЛНА СЕЧ

В горите, собственост на община Криводол, през следващото десетилетие няма да има стопански класове, в които ползването от възобновителни сечи да се контролира по формулни методи.

4.1. Условен Тополов стопански клас – УТ – 1.6 ха. В този стопански клас зрелите насаждения и култури са с площ от 1.6 ха и запас от 160 куб.м без клони. Средният прираст е 6 куб. м без клони.

Възможното годишно ползване от възобновителни сечи е в размер на 0.12 ха и обем от 15 куб.м (общо планирано ползване 1.2 ха и запас от 150 куб.м), което представлява годишно ползване в размер на 938 % от зрелия запас и 250 % от средния годишен прираст на класа. Зрелите и презрелите насаждения са 100.0 % от площта на целия стопански клас.

4.2. Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – УДСрНП – 44.0 ха. Площта на зрелите насаждения е 35.8 ха със запас 3 690 куб.м. без клони, а средният прираст е 75 куб.м без клони.

Таблица № 28

за разпределение на площта на зрелите насаждения в Условния Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по процент на естествено възобновяване и пълнота

Условен Дъбов СрНП	слабо 0%-45%	средно 6%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,5	5,1	0,0	0,0	5,1
0,7	26,2	0,0	0,0	26,2
0,8	2,6	0,0	0,0	2,6
0,9	1,9	0,0	0,0	1,9
общо	35,8	0,0	0,0	35,8

Поради наличието на подлес, възобновяването в по-голямата част от зрелите насаждения на този стопански клас е незначително, Предложение на плана – постепенно-котловинна сеч.

Възможното годишно ползване от възобновителни сечи е в размер на 3.07 ха и обем от 91 куб.м. (общо планирано ползване 30.7 ха и запас от 910 куб.м), което представлява годишно ползване в размер на 2.46 % от зрелия запас и 121.33 % от средния годишен прираст на класа. Зрелите и презрелите насаждения са 81.36 % от площта на целия стопански клас.

4.3. Условен Нискостъблен стопански клас – А – 24.9 ха В този стопански клас се планира ползване в акациево насаждение на площ от 1.1 ха и ползване от 120 куб.м без клони.

4.4. Тополов стопански клас – Т – 15.5 ха. В този стопански клас зрелите насаждения и култури са с площ от 9.7 ха и запас от 910 куб.м без клони. Средният прираст е 85 куб. м без клони.

.Възможното годишно ползване от възобновителни сечи е в размер на 0.65 ха и обем от 77 куб.м (общо планирано ползване 6.5 ха и запас от 770 куб.м), което представлява годишно ползване в размер на 8.46 % от зрелия запас и 90.59 % от средния годишен прираст на класа. Зрелите и презрелите насаждения са 62.6% от площта на целия стопански клас.

4.5. Стопански клас Черборови култури извън района на разпространение – ЧБК – 26.1 ха В този стопански клас зрелите насаждения и култури са с площ от 0.5 ха и запас от 140 куб.м без клони. Средният прираст е 121 куб. м без клони.

Таблица № 29
за разпределение на площта на зрелите насаждения в Стопански клас Черборови култури извън района на разпространение по процент на естествено възобновяване и пълнота

Иглолистни култури	слабо 0%-45%	средно 6%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,9	0,5	0,0	0,0	0,5
общо	0,5	0,0	0,0	0,5

В този стопански клас не се планира възобновителна сеч.

4.6. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – ДСрНП – 165.4 ха. Площта на зрелите насаждения е 79.1 ха със запас 8 730 куб.м без клони, а средният прираст е 335 куб.м без клони.

Таблица № 30
за разпределение на площта на зрелите насаждения в Дъбовия средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по процент на естествено възобновяване и пълнота

Дъбов СрНП	слабо 0%-45%	средно 6%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,7	6,5	0,0	0,0	6,5
0,8	70,8	0,0	0,0	70,8
0,9	1,8	0,0	0,0	1,8
общо	79,1	0,0	0,0	79,1

Поради наличието на подлес, възобновяването в по-голямата част от зрелите насаждения на този стопански клас е незначително, Предложение на плана – постепенно-котловинна сеч.

Възможното годишно ползване от възобновителни сечи е в размер на 11.93 ха и обем от 386 куб.м (общо планирано ползване 119.3 ха и запас от 3 860 куб.м), което представлява годишно ползване в размер на 4.42 % от зрелия запас и 115.23 % от средния годишен прираст на класа. Зрелите и презрелите насаждения са 47.8 % от площта на целия стопански клас.

4.7. Церов стопански клас за превръщане – ЦП – 100.0 ха Площта на зрелите насаждения е 45.2 ха със запас 3 245 куб.м. без клони, а средният прираст е 137 куб.м без клони.

Таблица № 31

за разпределение на площта на зрелите насаждения в Церовия стопански клас за превръщане по процент на естествено възобновяване и пълнота

Церов П	слабо 0%-45%	средно 6%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
,1	2,6	0,0	0,0	2,6
0,2	17,1	0,0	0,0	17,1
0,3	4,0	0,0	0,0	4,0
0,4	2,0	0,0	0,0	2,0
0,5	0,4	0,0	0,0	0,4
0,6	1,9	0,0	0,0	1,9
0,7	5,9	0,0	0,0	5,9
0,8	10,9	0,0	0,0	10,9
0,9	0,4	0,0	0,0	0,4
общо	45,2	0,0	0,0	45,2

Поради наличието на подлес, възобновяването в по-голямата част от зрелите насаждения на този стопански клас е относително слабо. Предложение на плана – постепенно-котловинна сеч.

Възможното годишно ползване от възобновителни сечи е в размер на 2.81 ха и обем от 66.5 куб.м (общо планирано ползване 28.1 ха и запас от 665 куб.м), което представлява годишно ползване в размер на 2.1 % от зрелия запас и 48.5 % от средния годишен прираст на класа. Зрелите и презрелите насаждения са 45.2% от площта на целия стопански клас.

4.8. Акациев стопански клас – А – 99.9 ха Площта на зрелите насаждения е 80.6 ха със запас 2 990 куб.м. без клони, а средният прираст е 238 куб.м. без клони.

Предвиденото годишно ползване е в размер на 7.54 ха и 352.5 куб.м без клони (общо планирано ползване 75.4 ха и запас от 3 525 куб.м).

4.9. Определяне на нормата на ползване от възобновителни сечи

Средният годишен прираст на насажденията в обхвата на собствеността на община Криводол възлиза на 1 011 м³ без клони средногодишно, който съгласно разпоредбите на чл. 77, ал. 12 от Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии не може да се превишава, Площта на зрелите и презрели насаждения е в размер на 252.5 ха и представлява 53.0 ха от залесената площ на горските територии, собственост на общината, поради което, съгласно чл. 77, ал 12 от същата Наредба, годишната норма на ползване може да надвишава средния годишен прираст.

На територията на гори, собственост на община Криводол не са формирани стопански класове, на които размерът на ползване се определя по формулните методи, залегнали в Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Нормата на годишно ползване е определена като сбор от ползването на всички насаждения, предвидени за възобновяване и отглеждане.

На основание на горното, общото ползване от горските територии на общината се равнява на **11 625 м³** стояща маса без клони, от които **9 995 м³** без клони от възобновителни сечи и **1 630 м³**, без клони от отгледни сечи.

Основните сеч, които се предлага е постепенно-котловинната, основно за дъбовите насаждения, която е с удължен възобновителен период и предлага формирането на разнородна хоризонтална и вертикална структура на насажденията.

В зависимост от склопа на основното насаждение, тяхната възраст и състояние, и наличието на достатъчен, качествен подраст, се предлагат различна интензивност на сечите.

5. ПЛАНИРАНИ СЕЧИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ

5.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологическите особености на дървесните видове, типовете месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването е предвидено да се извършват постепенно-котловинни и групово-постепенна възобновителни сечи.

Възобновителни сечи могат да се проведат в насаждения с обща площ 242.5 ха. Разпределението на площта по вид на възобновителната сеч и стопански класове е дадено в **таблица № 32**.

Таблица № 32
Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	гола за топола	гола за акация	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ							
Дъбов СрН П	30,7	0,0	0,0	0,0	0,0	30,7	11,7
Нискостъблен	0,0	0,0	0,2	0,9	1,1	1,1	0,4
Тополов	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2	1,2	0,5
Всичко ЗСпФ	30,7	1,2	0,2	0,9	2,3	33,0	12,6
Гори със стопански функции							
Церов П	28,1	0,0	0,0	0,0	0,0	28,1	10,7
Дъбов СрН П	119,3	0,0	0,0	0,0	0,0	119,3	45,5
Акациев	0,0	0,0	11,4	64,0	75,4	75,4	28,7
Тополов	0,0	6,5	0,0	0,0	6,5	6,5	2,5
всичко СтФ	147,4	6,5	11,4	63,5	81,9	229,3	87,4
ОБЩО	178,1	7,7	11,6	64,4	84,2	262,3	100,0
ползване (без клони)	5435	920	370	3270	4560	9 995	
ползване (с клони)	6025	1040	380	3390	4910	10 835	

5.1.1. Постепенно-котловинна сеч

Постепенно-котловинната сеч е най-значима за горите, собственост на общината и е предвидена в гори от светлолюбиви дървесни видове. Възобновителният период е до 30 години. Предвидена е на площ от 178.1 хектара, както 30.7ха са в широколистни издънкови насаждения за превръщане във високостъблени (Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане със защитни и специални функции – 30.7 ха, Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане със стопански функции – 119.3 ха и в Церов стопански клас за превръщане със стопански функции – 28.1 ха. Интензивността на сечта е 20-35 %, като не надхвърля процента на възобновяване.

В насаждения със склопеност по-голяма от 0.8 и слабо възобновяване, първите сечи се провеждат по правилата на подготвителната и обсеменителната фаза на краткосрочно-постепенната сеч.

Сечта е планирана в подотдели 44 б, в, 45 и, х, 47 е, 52 б, 146 д, 147 д, е, 148 е, 149 т, 150 ю, в1, 158 ц, 179 и, к, м, н, р, т, у, ф, ч, ю, 180 а, о, р, 207 п.

Общото ползване е в размер на 5 435 куб.м без клони.

5.1.2. Гола сеч

Гола сеч е планирана с последващо залесяване в топови култури на площ от 7.7 ха и в насаждения с издънково възобновяване (гола за акацията – 11.6 ха и гола с издънково възобновяване – 64.4 ха). Общата площ е 84.2 ха.

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Сечта е планирана в подотдели 45 д, 46 г, 171 а, е, ж, 198 г, 368 п за тополата, и 47 ж, с, 54 м, 146 в, 151 ф, л1, о1, р1, у1, а2, л2, ч2, б3, к3, 159 л, м, н, у, 169 ч, 174 в, г, и, 179 г, з, с, х, ш, 180 с, 182 а, в, 189 а1, 190 з, и, л, 193 ч, 194 ж1, н1, 196 е, 207 р, 268 щ, 388 а, б, в, к, с, у, х – за акацията.

Общото ползване е в размер на 4 560 куб.м без клони.

5.2. Отгледни сечи

Отгледните сечи, наричани още сечи за промеждутъчно ползване, са лесовъдските системи за сеч, провеждани от възникването или създаването на насажденията до навлизането им във възобновителна зрелост.

Отгледни сечи са планирани в млади, средновъзрастни и дозряващи култури и насаждения по състояние, на обща площ 89.5 хектара. Разпределението ѝ по стопански класове и вид на сечта е дадено в **таблица № 33**.

С отгледните сечи се цели регулиране на състава на насажденията, подобряване на състоянието им, бонитета, сортиментната структура, а от тук и увеличаване на количеството и качеството на продукцията от единица площ.

Таблица № 33
За размера на ползването с клони по площ и вид на сечта

стопански класове	видове сечи								
	мерни единици	възобн. сечи	прореждане	пробирка	всичко отгледни	общо	%	отглежд. подраства	изсичане подпеса
иглолистни									
Черборови култури	ха	0,0	1,8	20,9	22,7	22,7	6,7	0,0	0,0
	куб.м	0	110	735	845	845	7,2	0	0
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
Церов П	ха	28,1	6,1	7,7	13,8	41,9	12,5	6,9	13,1
	куб.м	665	110	145	255	920	7,8	0	0
Дъбов СрН П	ха	119,3	23,8	9,3	33,1	152,4	45,3	27,2	50,5
	куб.м	3860	350	125	475	4335	36,8	0	0
Дъбов СрН П ЗСпФ	ха	30,7	2,7	0,0	2,7	33,4	9,9	3,3	15,8
	куб.м	910	25	0	25	935	7,9	0	0
всичко изд. за превр. СтФ	ха	147,4	29,9	17,0	46,9	194,3	57,7	34,1	63,6
	куб.м	4525	460	270	730	5255	44,6	0	0
всичко изд. за превр. ЗСпФ	ха	30,7	2,7	0,0	2,7	33,4	9,9	3,3	15,8
	куб.м	910	25	0	25	935	7,9	0	0
всичко издънкови за превръщане	ха	178,1	32,6	17,0	49,6	227,7	67,6	37,4	79,4
	куб.м	5435	485	270	755	6190	52,5	0	0
НИСКОСТЪБЛЕНИ									
Акациев	ха	75.4	1.5	-	1.5	76.9	22.8	-	-
	куб.м	3525	10	-	10	3535	30.4	-	-
Нискостъблен ЗСпФ	ха	1.1	-	-	-	1.1	0.3	-	-
	куб.м	115	-	-	-	115	1.0	-	-
всичко ниск. В СтФ	ха	75.4	1.5	-	1.5	76.9	22.8	-	-
	куб.м	3525	10	-	10	3535	30.4	-	-
Всичко ниск. в ЗСпФ	ха	1.1	-	-	-	1.1	0.3	-	-
	куб.м	115	-	-	-	115	1.0	-	-
всичко нискостъбл.	ха	76.5	1.5	-	1.5	78.0	23.1	-	-
	куб.м	3640	10	-	10	3650	31.4	-	-
ТОПОЛОВИ									
Тополов	ха	6,5	0,0	0,9	0,9	7,4	2,2	0,0	0,0
	куб.м	770	0	20	20	790	6,7	0	0
Тополов ЗСпФ	ха	1,2	0,0	0,0	0,0	1,2	0,4	0,0	0,0

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

стопански класове		видове сечи								
		мерни единици	възобн. сечи	прореждане	пробирка	всичко отгледни	общо	%	отглежд. подраста	изсичане подлеса
		куб.м	150	0	0	0	150	1,3	0	0
всичко топоволи СтФ	ха		6,5	0,0	0,9	0,9	7,4	2,2	0,0	0,0
	куб.м		770	0	20	20	790	6,7	0	0
Всичко топоволи в ЗСпФ	ха		1,2	0,0	0,0	0,0	1,2	0,4	0,0	0,0
	куб.м		150	0	0	0	150	1,3	0	0
всичко топоволи	ха		7,7	0,0	0,9	0,9	8,6	2,6	0,0	0,0
	куб.м		920	0	20	20	940	8,0	0	0
ОБЩО										
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха		262.3	35.9	38.8	74.7	337.0	100.0	37.4	79.4
	куб.м		9995	605	1025	1630	11625	100.0	-	-

Предвидени са следните видове отгледни сечи:

5.2.1. Прореждане е планирано в широколистни издънкови насаждения и в иглолистни горски култури, на възраст от 21 до 40 години, с пълнота 0.8 – 0.9, на площ 35.9 ха и запас 605 куб. м, без клони (1.8 ха и 110 куб. м. в иглолистни гори и 34.1 ха и 495 куб. м. без клон в широколистни издънкови) в подотдели 45 з, 146 г, 150 е1, 169 ф, 365 т, ц. Интензивността им варира от 15 до 20 %, в зависимост от пълнотата, дървесния вид, типа месторастене.

5.2.3. Пробирка е планирана също в иглолистни култури и в издънковите гори за превръщане във високостъблени, върху площ от 38.8 ха и при запас 1 025 куб. м. без клони (20.9 ха и 735 куб. м. без клони в иглолистни култури, 17.0 ха и 270 куб. м. без клони в издънкови насаждения и 0.9 ха и 20 куб.м. без клони – в широколистни високостъблени), в подотдели 146 б, к, х, 150 у, 151 х, 152 с, т2, ц2, 156 а, б, 169 щ, 180 д, и, 192 п1, 197 в1, 366 б1, 369 д, е, и, на възраст от 41 години 206 д, до зряла възраст с пълнота 0.7 – 0.9. Интензивността е 15 – 25 %.

5.3. Изсичане на подлеса

Тази сеч е планирана в зрели иглолистни култури, широколистни високостъблени насаждения и в издънкови насаждения, в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Сечта е предвидена отделно и едновременно с планираната възобновителна сеч и в зрели насаждение е с намален склопеност (0.6), без или със слабо покритие на подраст., Материален добив не е начисляван. Предвидено е да се проведе на площ от 79.4 ха в издънковите гори за превръщане.

Сечта е планирана в подотдели 44 б, и, 45 и, х, 46 д, 47 е, 52 б, 146 д, 147 д, в, 149 т, 150 д1, ж1, 172 а, б, 174 а, 179 д, и, к, м, н, р, т, у, ф, ч, ю, 180 а, о, 196 г.

6. АНАЛИЗ НА РАЗМЕР НА ПЛАНИРАНОТО ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА ОТ ОБЩИНСКИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Общият размер на планираното ползване (по насоки на стопанисване) в горските територии собственост на община Криводол през ревизионния период е **11 625 куб.м (без клони)** или средно годишно по **1 162 куб.м.**

При планирането на мероприятията в горските територии ще доминират **възобновителните сечи** – 9 995 куб.м.(без клони) или 86.0 % от общата маса на предвидени сечи. Това се дължи на голямата площ на сечнозрелите насаждения в тези гори - те са 252.5 ха – 53.0 % от залесената площ на горските територии, собственост на общината.

При планиране на мероприятията за всички насаждения, които изцяло попадат в защитените зони по Натура 2000, съгласно Наредба № 8 чл.66, са предвидени само сечи с дългосрочен възобновителен период, т.е. с по-нисък процент на интензивност.

Общо предвидените възобновителни сечи в горскостопанския план в горите, които могат да се проведат в горските територии, собственост на община Криводол са с площ от 262.3 ха и ползване от 9 995 куб.м. без клони, което представлява 104.0 % от общата площ на зрелите насаждения и 50.3 % от запаса на зрелите насаждения (19 865 куб. м) Площта на акациевите

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

насаждения планирани за сеч е 78.0 ха, като голяма част от тях ще бъдат зрели в края на десетилетието, поради което ползването по площ е по-голямо от площта на зрелите насаждения.

Това ползване по обем в сравнение със значителната площ на задействаните зрели насаждения се дължи от една страна на факта, че предвидените възобновителни сечи основно са с интензивност от 20-25 %, което се обяснява със значителната пълнота на зрелите насаждения и на отсъствието на достатъчно количество подраст и от друга страна на планираната сеч в акациев насаждения.

В структурата на предвиденото годишно ползване по горскостопански план, **отгледните сечи** имат значително по-малка тежест – 22.2 % (74.7 ха) от площта на насажденията с предвидени сечи и ползване от 1 630 куб.м. без клоно или 14.0 % от общото ползване за периода.

С оглед сравнително доброто здравословно състояние и липса на значителни повреди в горите, **санитарни сечи** не са предвидени.

Общото годишно ползване в горските територии собственост на община Криводол, определено според състоянието на насажденията, възлизащо на 1 162 куб.м представлява 114.9 % от общия среден годишен прираст на тези гори – 1 011 куб.м. В сравнение с общия запас за тези гори, който е 41 910 куб.м, размерът на годишното ползване по горскостопански план за тях е 2.77 %, а на 1 ха – 2.12 куб.м.

При планирането на всичките сечи по площ по горскостопански план, в горите собственост на община Криводол, са задействани 337.0 ха, което представлява 70.7 % от залесената им площ – 476.4 ха.

7. ДОБИВИ И СОРТИМЕНТИ ОТ ПОЛЗВАНАТА ДЪРВЕСИНА

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса (с клоно) по вид на сечта, дървесни видове, групи гори и сортименти е дадено в **таблица 34**.

Таблица № 34
Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса
по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клоно	с клоно			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
Възобновителна в издънкове за превръщане											
Черен бор	290	350	65	285	175	15	5	195	85	5	4.3
иглолистни	290	350	65	285	175	15	5	195	85	5	4.3
проценти	82.9	100.0	18.6	81.4	50.0	4.3	1.4	55.7	24.3	1.4	-
Зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1
Благун	2885	3185	340	2845	25	605	75	705	2080	60	102.6
Цер	2255	2485	270	2215	80	460	15	555	1630	30	71.0
Мъждрян	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.1
широколистни	5145	5675	610	5065	105	1065	90	1260	3715	90	173.8
проценти	90.7	100.0	10.7	89.3	1.8	18.8	1.6	22.2	65.5	1.6	-
Общо възобновителна	5435	6025	675	5350	280	1080	95	1455	3800	95	178.1
проценти	90.2	100.0	11.2	88.8	4.6	17.9	1.6	24.1	63.1	1.6	-
Възобновителна в нискоствъблени											
Благун	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5
Цер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4
Акация	3640	3770	435	3335	-	960	265	1225	2075	35	73.3
Гледичия	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.1
Планински ясен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
широколистни	3640	3770	435	3335	-	960	265	1225	2075	35	76.5
проценти	96.6	100.0	11.6	88.4	-	25.5	7.0	32.5	55.0	0.9	-

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клона	с клона			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
Общо възобновителна	3640	3770	435	3335	-	960	265	1225	2075	35	76.5
проценти	96.6	100.0	11.6	88.4	-	25.5	7.0	32.5	55.0	0.9	-
Възобновителна в тополови											
Акация	60	60	5	55	-	15	5	20	35	-	1.5
Върба	60	60	10	50	20	10	-	30	20	-	0.8
Черна елша	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-	-
тп Bachelieri	40	50	5	45	20	5	5	30	15	-	0.4
тп I-214	750	860	105	755	330	100	45	475	265	15	5.0
широколистни	920	1040	125	915	375	130	55	560	340	15	7.7
проценти	88.5	100.0	12.0	88.0	36.1	12.5	5.3	53.9	32.7	1.4	-
Общо възобновителна	920	1040	125	915	375	130	55	560	340	15	7.7
проценти	88.5	100.0	12.0	88.0	36.1	12.5	5.3	53.9	32.7	1.4	-
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВ. СЕЧИ	9995	10835	1235	9600	655	2170	415	3240	6215	145	262.3
проценти	92.2	100.0	11.4	88.6	6.1	20.0	3.8	29.9	57.4	1.3	-
Прореждане в иглолистни											
Бял бор	30	40	10	30	-	20	5	25	5	-	0.5
Черен бор	80	100	30	70	-	45	5	50	15	5	1.3
иглолистни	110	140	40	100	-	65	10	75	20	5	1.8
проценти	78.6	100.0	28.6	71.4	-	46.4	7.1	53.5	14.3	3.6	-
Общо прореждане	110	140	40	100	-	65	10	75	20	5	1.8
проценти	78.6	100.0	28.6	71.4	-	46.4	7.1	53.5	14.3	3.6	-
Прореждане в издънкови за превръщане											
Благун	250	270	30	240	-	40	20	60	175	5	18.5
Цер	155	175	20	155	-	25	10	35	120	-	9.7
Габър	50	70	15	55	-	5	5	10	45	-	2.3
Мъждрян	30	30	5	25	-	-	-	-	25	-	2.1
широколистни	485	545	70	475	-	70	35	105	365	5	32.6
проценти	89.0	100.0	12.9	87.1	-	12.8	6.4	19.2	67.0	0.9	-
Общо прореждане	485	545	70	475	-	70	35	105	365	5	32.6
проценти	89.0	100.0	12.9	87.1	-	12.8	6.4	19.2	67.0	0.9	-
Прореждане в нискоствъблени											
Гледичия	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-	1.5
широколистни	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-	1.5
проценти	100.0	100.0	50.0	50.0	-	-	-	-	50.0	-	-
Общо прореждане	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-	1.5
проценти	100.0	100.0	50.0	50.0	-	-	-	-	50.0	-	-
Пробирка в иглолистни											
Бял бор	10	10	5	5	-	5	-	5	-	-	0.4
Черен бор	725	880	205	675	170	315	25	510	140	25	20.5
иглолистни	735	890	210	680	170	320	25	515	140	25	20.9
проценти	82.6	100.0	23.6	76.4	19.1	36.0	2.8	57.9	15.7	2.8	-
Общо пробирка в иглолистни	735	890	210	680	170	320	25	515	140	25	20.9
проценти	82.6	100.0	23.6	76.4	19.1	36.0	2.8	57.9	15.7	2.8	-
Пробирка в широколистни високоствъблени											
Бреза	20	20	5	15	-	5	-	5	10	-	0.9
широколистни	20	20	5	15	-	5	-	5	10	-	0.9
проценти	100.0	100.0	25.0	75.0	-	25.0	-	25.0	50.0	-	-
Общо пробирка	20	20	5	15	-	5	-	5	10	-	0.9

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
проценти	100.0	100.0	25.0	75.0	-	25.0	-	25.0	50.0	-	-
Пробирка в издънкове за превръщане											
Летен дъб	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-	0.3
Благун	90	90	5	85	-	20	-	20	65	-	6.2
Цер	130	135	15	120	-	20	-	20	95	5	7.1
Габър	15	15	5	10	-	-	-	-	10	-	0.7
Бряст	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.4
Мъждрян	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	1.0
Акация	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-	0.7
Клен	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.6
широколистни	270	275	30	245	-	45	-	45	195	5	17.0
проценти	98.2	100.0	10.9	89.1	-	16.4	-	16.4	70.9	1.8	-
Общо пробирка	270	275	30	245	-	45	-	45	195	5	17.0
проценти	98.2	100.0	10.9	89.1	-	16.4	-	16.4	70.9	1.8	-
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	1630	1880	360	1520	170	505	70	745	735	40	74.7
проценти	86.7	100.0	19.2	80.8	9.0	26.9	3.7	39.6	39.1	2.1	-
ОБЩО от всички сечи											
Бял бор	40	50	15	35	-	25	5	30	5	-	0.9
Черен бор	1095	1330	300	1030	345	375	35	755	240	35	26.1
иглолистни	1135	1380	315	1065	345	400	40	785	245	35	27.0
проценти	82.2	100.0	22.8	77.2	25.0	29.0	2.9	56.9	17.7	2.6	-
Зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1
Летен дъб	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-	0.3
Благун	3225	3545	375	3170	25	665	95	785	2320	65	127.8
Цер	2540	2795	305	2490	80	505	25	610	1845	35	89.2
Габър	65	85	20	65	-	5	5	10	55	-	3.0
Бряст	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.4
Бреза	20	20	5	15	-	5	-	5	10	-	0.9
Мъждрян	40	40	5	35	-	-	-	-	35	-	3.2
Акация	3710	3840	445	3395	-	975	270	1245	2115	35	75.5
Върба	60	60	10	50	20	10	-	30	20	-	0.8
Гледичия	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-	2.6
Черна елша	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-	-
Клен	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.6
Планински ясен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
тп Vachelieri	40	50	5	45	20	5	5	30	15	-	0.4
тп I-214	750	860	105	755	330	100	45	475	265	15	5.0
широколистни	10490	11335	1280	10055	480	2275	445	3200	6705	150	310.0
проценти	92.5	100.0	11.3	88.7	4.3	20.1	3.9	28.3	59.1	1.3	-
ВСИЧКО	11625	12715	1595	11120	825	2675	485	3985	6950	185	337.0
проценти	91.4	100.0	12.6	87.4	6.5	21.0	3.8	31.3	54.7	1.4	-

При реализирането на определеното за десетилетието ползване от 12 715куб.м (с клони), би следвало да се добие 3 985 куб.м строителна дървесина или 31.3 %, от която едра – 825 куб.м (6.5 %), средна – 2 675 куб.м (21.0 %) и дребна – 485 куб.м (3.8 %). Освен това ще се добият дърва за огрев – 6 590 куб.м (54.7 %) и използваема вършина – 185 куб.м (1.4%).

Предполагаемият отпад при сечта ще бъде 1 595 куб.м (12.6 %).

Сортиментната структура на ползването през отделните години ще се променя в зависимост от структурата и санитарното състояние на насажденията, от които ще се добива дървесина.

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Процентите, по които е извършено сортиментирането, са посочени в **таблица № 35**. Използвани са същите, които са приети в горскостопанския план на ТП „Държавно горско стопанство Враца“ от 2023/2024 год.

Таблица № 35
възприети прогнозни проценти за сортиментиране на предвидената за отсичане стояща маса (с клони)

Вид на сечта	Дървесен вид	Предвидено за отсичане		Отпад	Лежача маса	Вероятен добив по сортименти				дърва за огрев	Вършина
		стояща маса				строителна дървесина					
		без клони	с клони			едра	средна	дребна	общо		
Възобн. в топоволи	тополи	87	100	10	90	30	12	5	47	38	5
Възобн. в изд. за превръщане	ясен, гбр	89	100	11	89	2	13	9	24	62	3
	здб, благун	91	100	11	89	2	12	4	18	68	3
Възобн. в изд. за превръщане	цр	91	100	11	89	2	13	6	21	65	3
Възобновителна нискостъблени	в акация	89	100	10	90	1	4	9	14	70	6
Възобновителна нискостъблени	в кгбр	90	100	36	64	-	-	-	-	54	10
Прореждане в иглолистни	бял бор, черен бор и др.	81	100	15	85	5	39	4	48	33	4
Пробирка в иглолистни	бял бор, черен бор и др.	85	100	12	88	14	39	3	56	29	3
Прореждане в изд. за превр.	ясен, гбр	74	100	15	85	-	7	5	12	67	6
	здб, благун	91	100	12	88	-	8	4	12	69	7
Прореждане в изд. за превр.	цр	91	100	12	88	-	6	4	10	71	7
Пробирка в изд. за превр.	ясен, гбр	81	100	10	90	1	9	8	18	66	6
	здб, благун	91	100	10	90	1	8	7	16	68	6
Пробирка в изд. за превр	цр	91	100	10	90	1	6	7	14	70	6
Санитарна	иглолистни	85	100	20	80	3	20	5	28	47	5
	широколистни	91	100	14	86	3	11	1	15	65	6

8. ВЪЗОбНОВЯВАНЕ И ЗАЛЕСЯВАНЕ

8.1. Естествено възобновяване

Естественото възобновяване в широколистните насаждения в района на горите, собственост на община Криводол, протича относително добре. Основна причина за това са добрите хидротермични условия в района на общината. В малка част от насажденията, основно в Дъбовия средно и нискобонитетен и Церовия стопански клас за превръщане, е наличен подлес, който затруднява естественото възобновяване и е планирано неговото изсичане при провеждане на възобновителните сечи.

Изсичане на подлеса е предвидено в случаите когато той е пречка за възобновяването им в зрели издънкови дъбови насаждения. Препоръчва се мероприятието да се извършва в семеносна година.

Общо изсичане на подлеса е предвидено на площ от 79.4 ха, като изцяло е в комбинация с постепенно-котловинна възобновителна сеч.

8.2. Залесяване

В рамките на горските територии, собственост на общината, се планира залесяване върху горски територии след провеждане на голи сечи в топоволи култури. Планирано е залесяване върху 5.7 ха с хибридна топола I-214 – 5.0 ха и Bachelieri – 0.7 ха, при дупки с моторен свредел, в подотдели 45 д, 46 г, 171 а, е, ж, 198 г, 368 п.

В насажденията с липсващо възобновяване е планирано подпомагане на възобновяването с опростена почвоподготовка с разрохкване на 5-10 см. на площ от 45.8 ха.

9. ПАША В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

9.1. Паша

Пашата на домашни животни е разрешена в следните горски територии:

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

В землище на с. Баурене, отдели и подотдели №№ 179 г з, с, х, ш; 180 д, ж, и, к, м, с, з; 388 а-в; с обща площ 17.7 ха, в землище на с. Ботуня, отдели и подотдели №№ 146 б-г, к, х, 1, 2; 147 л; 149 н; 150 ж; 366 а1, б1; с обща площ 31.3 ха, в землище на с. Галатин, отдели и подотдели №№ 193 б; 194 ж1, з1, к1, н1; 196 е, л; 205 б, д, и; 388 г, и, к, с, у, х; 389 б, м, н; с обща площ 24.6 ха, в землище на с. Главаци, отдели и подотдели №№ 44-3; 45 г, д, з, ф; 46 г; 49 б, в; 150 у, е1, 5; 151 ф, х, 9, 11; 152 с, ч; 365 т, ц; с обща площ 26.3 ха, в землище на с. Големо Бабино, подотдел 156 а; с площ 0.9 ха, в землище на с. Градешница, подотдели 178 е, з; с обща площ 0.2 ха, в землище на с. Добруша, отдели и подотдели №№ 173 е, к; 174 в, г, и; 175 д; с обща площ 3.5 ха, в землище на с. Краводер, отдели и подотдели №№ 47 ж, с; 48 д, ю; 52-1; 54 м; 152 л1, о1, р1, т1, у1, х1, ц1, щ1, а2, д2, ж2, л2, о2, р2, т2, ц2, ч2, а3, б3, е3, к3; 158 г1; 159 е, л-н, с, у, я; 367 к, л, ц, я-в1, к1, н1; с обща площ 46.3 ха, в землище на гр. Криводол, отдели и подотдели №№ 169 ф, ч, щ; 170 д-ж, 2; 193 ч; 197 в1; 198 г; с обща площ 19.0 ха, в землище на с. Лесура, отдели и подотдели №№ 187 т; 189 у, а1, в1; 190 г, ж-л, ю; 369 д-и; с обща площ 27.2 ха, в землище на с. Осен, отдели и подотдели №№ 207 о, р; 390 у; с обща площ 4.5 ха, в землище на с. Пудрия, подотдел 156 а; с площ 0.2 ха, в землище на с. Ракево, отдели и подотдели №№ 171 а, в, е-и, щ, 1; 192 л1; 368 ч; с обща площ 20.1 ха, в землище на с. Уровене, отдели и подотдели №№ 153 а; 368 п, щ; с обща площ 1.3 ха и в землище на с. Фурен, подотдели 182 а-г; с обща площ 22.6 ха

Планът за паша в горите, собственост на общината, допуска паша на площ от 245.7 ха.
В **таблица № 36** е показано как се разпределя тя по землища.

Таблица № 36

Размер на площта, разрешена за паша и допустим брой добитък

землище	Обща площ ха	Разрешена за паша ха	% от площта
с. Баурене	35.9	17.7	49.3
с. Ботуня	124.6	31.3	25.1
с. Галатин	26.6	24.6	92.5
с. Главаци	88.0	26.3	29.9
с. Големо Бубино	1.4	0.9	64.3
с. Градешница	0.2	0.2	100.0
с. Добруша	10.8	3.5	32.4
с. Краводер	58.9	46.3	78.6
гр. Криводол	26.3	19.0	72.2
с. Лесура	32.4	27.2	84.0
с. Осен	34.4	4.5	13.1
с. Пудрия	4.2	0.2	4.8
с. Ракево	20.1	20.1	100.0
с. Уровене	1.3	1.3	100.0
с. Фурен	22.6	22.6	100.0
ВСИЧКО	487.7	245.7	50.4

10. ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

10.1. Добив на вършина

В горските територии, собственост на община Криводол се предвижда да се добива средногодишно по 18.5 куб.м вършина.

11. ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

11.1. Добив на билки, горски плодове и гъби

Ползването на недървесни горски продукти в горските територии е стопанска дейност по смисъла на чл.117, ал.2 от ЗГ.

Община Криводол разполага с добри възможности за получаване на доход от тази продукция, която е предназначена основно за износ. В тази дейност могат да се привличат временните работници.

Планира се добив на гъби (вкл. трюфел), билки и горски плодове(коприва, шипки, глог, трънки, орехи и др.) – 5 тона (средногодишно), като тези количества зависят от различни фактори (климатични условия, възможност за реализация и маркетинг).

На територията на общината има естествени добри условия за събиране на **трюфел (Tiber)**. Дейността не е регламентирана с нормативни документи и тепърва ще навлиза, като недървесен горски продукт в горското стопанство.

Тези количества имат характер на прогноза, тъй като добивът им зависи от плодосенето, годишните промени в климатичните условия, особеностите на климатичната среда, антропогенните фактори и други. Те се събират от местното население за лични нужди и не представляват интерес в горскостопанско отношение.

В горски територии е възможен добив на сено, като не се определя количество, поради липса на интерес в горскостопанско отношение.

Допуска се събирането на листников фураж без предвиждания за точни количества и без да уврежда дървостоя.

12. СТРОЕЖ НА СГРАДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО, ВЪЗПРОИЗВОДСТВОТО, ПОЛЗВАНЕТО И ОПАЗВАНЕТО НА ГОРИТЕ

12.1. Сгради

През период на действие на настоящия горскостопански план не се предвижда строеж на нови сгради, свързани с управлението на горите, собственост на община Криводол.

12.2. Пътно строителство

През период на действие на настоящия горскостопански план не се предвижда строеж на нови автомобилни пътища, а **само ремонт на съществуващи автомобилни пътища**, преминаващи през горските територии, собственост на общината, **с обща дължина 2 км**.

12.3. Техничко-укрепителни мероприятия

Не се предвижда изграждане на укрепителни съоръжения.

13. ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Горските територии, обект на изработване на горскостопанския план, попадат на територията на I горскостопански участък „Леденика“, II горскостопански участък „Враца-запад“ и III горскостопански участък „Враца-изток“ на ТП „Държавно горско стопанство Враца“.

За опазване на горите от болести и вредители следва да се извършват редовно лесопатологични обследвания в различни райони на общинските гори, съвместно с Лесозащитна станция – София. Основни средства за борба остават редовното и навременно извършване на планираните сечи, както и своевременно провеждане на лесозащитни мероприятия. От съществено значение е събирането на сухата и паднала маса, както и на отпадъците от сечта.

За опазване на новосъздадените горски култури, те следва да се оградят, по възможност с ограда, а по изключение – с вършина и клони.

ГЛАВА VI

ПЛАН ЗА ЗАЩИТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Всички мероприятия за защита на от пожари на горските територии, собственост на община Криводол, са планирани съгласно чл.136 от Закона за горите от 08.03.2011 г. (влязъл в сила от 09.04.2011 г), Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии (ДВ бр.7 от 2004 г.) и Наредба № 8 от 11.05.2012 г. (ДВ бр.38 от 2012 г.).

Планът за защита от пожари, на горските територии, собственост на общината, е извадка от планът за защита на горските територии от пожари, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Враца“, гр. Враца, като обхваща горските територии, отразени в кадастралната калта и кадастралните регистри на землищата на населените места, като земеделски и като горски територии. В настоящия горскостопански план са посочени размерите на предвидените мерки и мероприятия само за района на горските територии, собственост на общината.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са нанесени на карти за защита от пожари, в мащаб 1:25 000 със съответния цвят на класа на пожарна опасност. Тук са описани и противопожарните дялове

Горите, собственост на общината, са разделени според степента на пожарен риск в три класа, които са показани в следващата **таблица № 37**.

Таблица № 37
за разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност

териториален обхват	класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ	хектари			
	2.8	105.6	379.3	487.7
проценти	0.6	21.7	77.7	100.0

Към **първи клас с висока пожарна опасност** са отнесени отдели и подотдели 152 ц1, щ1, о2, т2, ц2, е3; 169 щ; ; с обща площ 2.8 ха или 0.6 %.

Към **втори клас със средна пожарна опасност** са отнесени отдели и подотдели №№ 44 г, т; 146 к, х; 150 е1; 152 л1, о1 р1, т1, у1, х1, а2, д2, ж2, л2, р2, ч2, а3, б3, к3; 156 б, в; 159 е; 169 ф, ч; 170 д-ж, 2; 174 в, г, з; 182-2; 189 у, а1, в1; 193 б; 194 з1, к1, н1; 196 е; 365 т, ц; 366 а1, б1; 367 ц; 368 щ; 369 д, е, и; 389 б, м; с обща площ 105.6 ха или 21.7 %.

Към **трети клас с ниска пожарна опасност** са отнесени отдели и подотдели с №№ 44 б, и, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; 146 б-д, 1, 2; 147 д, е, л; 148 е; 150 ж, у, ю, в1, д1, ж1, 5; 151 а, 9, 11; 152 с, ч; 153 а; 156 а; 158 р, ц, г1; 159 л-н, с, у, я; 171 а, в, е, ж, и, щ; 172 а, б; 173 е, к; 174 а, и; 175 д, к, п, с, т; 178 е, з; 179 г, д, ж-к, м, н, р-х, ч, ш, ю; 180 а, д, ж, и, к, м, о, р, с, 3; 182 а-г; 187 т; 190 ж-л; 192 л1; 193 ч; 194 ж1; 196 г, л; 197 у, в1, д1, о1; 198 г; 205 б, д, и; 207 о, п, р, г1; 367 к, л, я, а1-в1, к1, н1; 368 п, ч; 369 а, ж, з; 388 а-г, и, к, с, у, х; 389 н; 390 у; с обща площ 379.3 ха или 77.7 %.

Като цяло преобладават горите с ниска пожарна опасност, в резултат на големия дял съответно на средновъзрастни иглолистни култури на свежи до влажни месторастения или широколистни насаждения на свежи и свежи до сухи месторастения.

По-долу са посочени отделите и тяхното разпределение по землища и клас на пожарна опасност.

ВЕДОМОСТ

за описание на пожарните дялове
(извадка от плана за защита на горските територии от пожари
за района на дейност на ТП „ДГС Враца“)

№ на пожарния дял	1
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	162, 169;
Клас на пожарна опасност	първи
Площ на дяла в хектари	2.8 ха
Обща характеристика на преобладаващите и месторастене насаждения	Преобладават иглолистните култури на сухи месторастения, високи до 8 м или широколистни насаждения на сухи месторастения, и голини на сухи и сухи до свежи месторастения.

№ на пожарния дял	2
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	44, 146, 150, 152, 156, 159, 169, 170, 174, 182, 189, 193, 194, 196, 365, 366-369, 389;
Клас на пожарна опасност	втори
Площ на дяла в хектари	105.6 ха
Обща характеристика на преобладаващите и месторастене насаждения	Преобладават иглолистните култури на свежи месторастения, високи над 8 м или широколистни насаждения на сухи и сухи до свежи месторастения.

№ на пожарния дял	3
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	44-49, 52, 65, 147, 148, 150-153, 156, 158, 159, 171-175, 178-180, 182, 187, 190, 192-194, 196-198, 205, 207, 367-369, 388-390;
Клас на пожарна опасност	трети
Площ на дяла в хектари	379.3 ха
Обща характеристика на преобладаващите и месторастене насаждения	Преобладават иглолистни култури на свежи до влажни месторастения, високи над 8 м или широколистни насаждения на свежи и свежи до сухи месторастения.

Планираните мерки и мероприятия за защита от пожари са съгласувани с ТП „Държавно горско стопанство Враца“, гр. Враца и Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Враца.

1. Барьерни противопожарни прегради

За такива служат големите реки и големите асфалтови пътища преминаващи през горските територии. В обхвата на общинските горски територии няма изградени и не се предвижда създаване на нови.

2. Лесокултурни прегради

Лесокултурните прегради се планират и изграждат с цел да се забави и евентуално преустанови разпространението на низови пожари с определени характеристики и да се създадат условия за успешното им гасене, да послужат за придвижване на гасачи и евентуално техника по време на пожар, както и да се използват за опорна линия за косвена атака срещу настъпващ пожар. Не са планирани нови лесокултурни прегради.

Полезна и ефективна е дейността на общината през последните години по отношение просветлението на главните шосета и камионни пътища, с което се увеличава широчината на съществуващите прегради. Тази дейност е необходимо да продължи и през следващия ревизионен период.

3. Минерализовани ивици

Минерализованите ивици са изкуствено построени противопожарни прегради, почистени от всички горими материали до минералния почвен слой. Това са линейни обекти, с ширина поне 1,5 м, като почвената покривка и постилка се отстраняват до минералния слой. Няма съществуващи и новопланирани минерализовани ивици в общински горски територии.

Препоръчва се на собствениците на поземлени имоти в земеделски територии, граничещи с горски територии да поддържат минерализовани ивици с широчина не по-малко от 3 м в пожароопасния сезон. Не се планира изграждането на нови минерализовани ивици.

4. Санитарни ивици

Това са ивици, почистени от суха маса, паднали дървета и други растителни отпадъци по краищата на горските територии и от двете страни на републикански пътища и ж. п. линии.

В иглолистни гори се прилага и окастряне на клоните на височина до 2 метра. В незалесени площи санитарните ивици представляват окосени и почистени площи.

Широчината на санитарните ивици е не по-малка от 10 м.

5. Път за тежка противопожарна техника

Това са съществуващи горски автомобилни пътища с настилка с общата дължина 0.2 км.

6. Път за високопроходима противопожарна техника

Това са съществуващи горски автомобилни пътища без настилка, с обща дължина 1.6 км. и тракторните пътища.

7. Устройство на места за паркиране

На територията на горите, собственост на общината не съществуват и не са предвидени места за паркиране и палене на огън.

8. Места за палене на огън

В горските територии на община Криводол няма обособени места за палене на огън.

9. Поставяне на предупредителни табели и плакати

Табели с противопожарно съдържание се предвижда да се поставят **покрай пътя Враца – Видин** и останалите общински пътища, Следва да се поставят 4 броя табели.

Предупредителните табели и плакати трябва да се обозначат съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година.

10. Устройство на депа за противопожарен инвентар

Предвижда се оборудването на противопожарно депо в общинска администрация гр. Криводол със следното съдържание в съответствие с Наредба № 8:

- гръбни пръскачки – 4 бр.
- кофи за вода – 4 бр.
- лопати – 10 бр.
- брадви – 3 бр.
- кирки – 3 бр.
- тупалки – 15 бр.
- съд с 200 л вода – 1 бр.
- моторни триони – 2 бр.
- мотики – 5 бр.
- съдове за питейна вода от 10 л – 5 бр.
- железни гребла – 5 бр.
- моторна помпа – 1 бр.
- електрически фенери – 5 бр.
- радиостанции – 4 бр.

11. Водоизточници за противопожарни нужди

Като постоянни водоизточници за горските територии, собственост на общината може да се използват противопожарните хидранти, разположени в гр. Криводол и останалите населени места. Не се налага изграждането на специални водоеми.

12. Площадки за кацане на авиационна техника

В общинските горски територии няма съществуващи площадки за кацане на авиационна техника.

13. Бариери на горски автомобилни пътища

На всички горски автомобилни пътища в общинските горски територии, които не са за обща употреба и водят в горски масиви от първи клас на пожарна опасност, могат да се планират и поставят бариери за ограничаване достъпа във вътрешността на горите при висока текуща пожарна опасност. В момента няма съществуващи бариери в горските територии.

14. Планове за защита на горските територии от пожари

Във връзка с чл. 20 от Наредба № 8 от 11.05.2012 година за условията и реда за защита на горските територии от пожари, лицата, управляващи горскостопанската единица, преди обявяване на пожароопасния сезон, подготвят планове за защита на горските територии от пожари.

Необходимо е всички служители и горски работници, които работят в горите, периодично да се запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г., за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Предвидените противопожарни мероприятия следва да се изпълнят в първите 2-3 години на действие на плана.

ГЛАВА VII

ЕКОЛОГО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ ОТ ГОРСКОСТОПАНСКОТО ПЛАНИРАНЕ

1. ЕКОЛОГО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Горскостопанският план за горските територии, собственост на община Криводол предвижда в бъдеще да се разчита основно на естествено възобновяване. По този начин ще се спомогне за повишаване на продуктивността на гората, както и подобряване на другите полезни функции на горските екосистеми в района. При правилно, навременно и компетентно провеждане на лесовъдските мероприятия, ще се осъществи по-пълно и рационално използване на съществуващите растежни условия за производство на дървесина. Ще се подобри значително съставът на гората, биологичната устойчивост на насажденията, което ще спомогне за заздравяване и стабилизиране на екологичния климат в района.

Общият размер на планираното ползване в горските територии, собственост на общината, за времето на изпълнение на горскостопанския план е **11 625** куб.м (без клони) или средно годишно по **1 162** куб.м.

При планирането на мероприятията в горските територии на общината доминират възобновителните сечи – 9 995 куб.м. без клони или 86.0 % от всички сечи. Това голямо ползване от възобновителни сечи се дължи на голямата площ на сечно зрелите насаждения в тези гори – 252.3 ха или 53.0 % от залесената площ на горските територии, собственост на общината.

Общо предвидените **възобновителни сечи** в горскостопанския план от 2024 год. в горите, собственост на общината са с площ от 262.3 ха и ползване от 9 995 куб.м, което представлява 104.0 % от общата площ на зрелите насаждения (252.5 ха) и 50.3 % от запаса на зрелите насаждения (19 865 куб м.).

В структурата на предвиденото годишно ползване по горскостопански план, **отгледните сечи** имат относително по-малка тежест – 22.2 % (74.7 ха) от площта на насажденията с предвидени сечи и ползване 1 630 куб.м или 14.0 % от общото ползване за периода. Това се дължи на относително по-малката площ на младите, средно възрастните и дозряващите насаждения.

Общото годишно ползване в горските територии собственост на община Криводол, което е 1 162 куб.м представлява 114.9 % от общия среден годишен прираст на тези гори – 1 011 куб.м. В сравнение с общия запас за тези гори, който е 41 910 куб.м, размерът на годишното ползване по горскостопански план за тях е 2.77 %, а на 1 ха – 2.12 куб.м.

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

При планирането на всичките сечи по площ по горскостопански план, в горите собственост на община Криводол, са задействани 337.0 ха, което представлява 70.7 % от залесената им площ – 476.4 ха.

Мероприятията, предвидени в този план имат за цел да подобрят състоянието и повишат продуктивността и другите полезни функции на гората.

Разработването на плана на типологична основа дава възможност, съобразно оптималния подходящ състав, най-ефективно да се използва почвеното плодородие. Това ще се постигне след изпълнение на предвидените възобновителни и отгледни сечи.

В **таблица № 38** са посочени редица показатели, които дават представа за промените, настъпили на територията на обекта за планиране и ще бъдат основа за сравнение със следващия горскостопански план след 10 или повече години.

Таблица № 38
Направления и показатели за оценка на общото състояние и екологическите функции на горите

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			Преди 10 г.	Нов план
1	2	3	4	5
A	Състояние на горските ресурси			-
I	Обща госка площ	ха		487.7
1	Залесена горска площ	%		97.7
2	Незалесена дървопроизводителна	%		0.6
3	Недървопроизводителна	%		1.7
3.1	Поляни	ха		7.3
4	Иглолистни гори	ха		25.1
5	Широколистни гори	ха		451.3
5.1	Семенни	%		3.8
5.2	Издънкови за превръщане	%		68.6
5.3	Нискостъблено стопанисване	%		27.6
6	Гори до 40 години	%		42.5
7	Дозряващи гори	%		23.2
8	Зрели и престарели гори	%		34.2
II	Запас - общо (без клони)	куб.м		41910
1	Иглолистни	%		14.0
2	Широколистни	%		86.0
2.1	Семенни	%		3.6
2.2	Издънкови за превръщане	%		85.0
2.3	Нискостъблено стопанисване	%		11.4
III	Средни показатели на гората			
1	Среден запас	куб.м/ха		87
2	Среден обемен прираст	куб.м/ха		2.11
3	Средна възраст	години		46
4	Среден бонитет			4.0
5	Средна пълнота			0.67
IV	Странични горски ресурси общо	тон		-
1	Горски плодове и гъби	тон		-
2	Сено	тон		-
3	Площ на горите за паша (забранена)	ха		242.0
B	Здравословно състояние на горите			-
I	Площ на горите със слаби увреждания	ха		10.7
1	Иглолистни	ха		0.2
1.1	Биотични	%		100.0
2	Широколистни	ха		10.5

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			Преди 10 г.	Нов план
2.1	Биотични	%		100.0
В	Запазване на биологичното разнообразие			-
1	Естествени гори	ха		426.5
2	Изкуствени гори	ха		49.9
3	Площ на горите за възобновяване	ха		163.0
3.1	Естествено възобновяване	%		96.5
3.2	Изкуствено възобновяване	%		3.5
4	Гори с природозащитен статус	ха		154.6
4.1	Защитени горски територии	%		100.0
	<i>Защитени зони</i>	%		45.9
	<i>в т.ч. на местообитанита</i>	%		45.6
	<i>в т.ч. на птиците</i>	%		39.8
5	Видово разнообразие - общо дървесна растителност	бр.		22
6	Смесени насаждения	ха		313.4
Г	Показатели за защитни и рекреационни функции			-
1	Среден защитно - водоохранен клас			3.12
2	Среден клас на рекреационна стойност			1.97
3	Ерозиран горски земи	ха		22.7
3.1	Площна ерозия	%		100.0
5	Защитни гори	ха		22.7
	<i>Специални гори</i>	ха		154.6

В заключение трябва да се каже, че при планирането на всички видове мероприятия, залегнали в този горскостопански план (сечи, план за паша и противопожарни мероприятия) са взети в предвид природните дадености на района и изпълнимостта им.

Стопанисването е насочено към подобряване и запазване на биологично устойчивите екосистеми, характерни за района. Целта е увеличаване и ефективно използване на защитните и специалните функции на гората, както и повишаване продуктивността на насажденията в границите на горските територии. В подходящия дървесен състав на територията на горскостопанската единица е запазено видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически, с по-висока продуктивност и с по-добри защитни и здравно-украшни функции.

Таблица № 39
определяне на защитно-водоохранния клас на
горските екосистеми

Фактори	Защитно-водоохранен клас					Среден клас (показател)
	I	II	III	IV	V	
	хектари					
Възраст	<i>над 100</i>	<i>81-100</i>	<i>61-80</i>	<i>21-60</i>	<i>до 20</i>	3.90
	-	-	134.8	254.9	86.7	
Пълнота	<i>0.7-0.8</i>	<i>0.9-1.0</i>	<i>0.5-0.6</i>	<i>0.3-0.4</i>	<i>0.1-0.2</i>	1.99
	244.1	58.4	129.8	21.5	22.6	
Форма	<i>тип.изборна</i>	<i>нетип.изборна</i>	<i>постеп.сечищна</i>	<i>голосечна на м.п.</i>	<i>голос.на гол.пл.</i>	3.46
	-	27.2	309.4	33.4	106.1	
	Общо:					3.12

В зависимост от възрастовата структура на гората, разпределението на насаждения по пълнота и формата на стопанисване, горите, собственост на община Криводол попадат в среден защитно-водоохранен клас, равен на **3.12**.

Таблица № 40
определяне на класа на рекреационна ценност на
горските екосистеми

Фактори	Клас на рекреационна ценност			Среден клас (показател)
	I	II	III	
	хектари			
Бонитет	<i>I+II+III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	1.93
	101.4	305.3	69.7	
Възраст	<i>над 100</i>	<i>41-100</i>	<i>до 40</i>	2.43
	-	272.8	203.6	
Вид гори	<i>игл+шв</i>	<i>издънкови</i>	<i>нискостъблени+Тополи</i>	2.24
	27.5	309.4	139.5	
Форма	<i>изборна</i>	<i>постеп.сечищна</i>	<i>голосечна</i>	2.24
	27.2	309.4	139.5	
Степен на устойчивост	<i>неповредени</i>	<i>I+II степен</i>	<i>III степен</i>	1.02
	465.7	10.7	-	
	Общо:			1.97

В зависимост от възрастовата структура на гората, разпределението на насаждения по производителност, вида на гората и формата на стопанисване, горите, собственост на община Криводол попадат в среден клас на рекреационна ценност, равен на **1.97**.

2. СТОЙНОСТ НА ПЛАНИРАНИТЕ ЛЕСОКУЛТУРНИ И ТЕХНИЧЕСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

Средствата необходими за изпълнение на лесокulturните и технически мероприятия през десетилетието 2024 - 2033 година по разценки са разпределени така:

- за подпомагане на възобновяването, изсичане на подлеса върху 79.4 ха по 1 600 лв./ха. – **127 040.00** лв.

- за ремонт на съществуващи горски пътища с дължина 4 км по 5 400.00 лв. на 1 км – **10 800.00** лв

- за противопожарни мероприятия – предупредителни табели и плакати с противопожарно съдържание – 4 бр. и оборудване на противопожарно депо - **15 000.00** лв.

Общо за ревизионния период 2024 - 2033 година по цени от 1.01.2022 година са необходими **152 840.00** лева.

3. ОБЕМ И СТОЙНОСТ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОУЧВАТЕЛНИ И ПРОЕКТНИ РАБОТИ

За база за изчисляване на стойността на извършените теренно-проучвателни и проектни работи служи обемът на самите тях, показани в **таблица № 41** по вид и категория на трудност.

Таблица № 41

За разпределение на площта на горските територии, собственост на община Криводол по категории на сложност и трудност

№	Категории на сложност	Категории на трудност				Всичко ха
		I	II	III	IV	
1.	С таксационни показатели и опитни таблици		27.3	226.7	222.4	476.4
2.	Голи горски площи (вкл.нелесопригодни площи)		1.1	4.8	5.4	11.3
	Обща площ		28.4	231.5	227.8	487.7

ГЛАВА VIII

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПЛАНИРАНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗАКОНА ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

УВОД

Тази глава е разработена в съответствие както с писмо № 33-05-08/18.04.2008 год. на Изпълнителна агенция по горите, относно оценката за съвместимост на горскостопанските планове с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие, така и със **“Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие**, утвърдена на основание чл.4, ал.1, т.2 от Наредба № 8/05.05.2011 год. за сечите в горите от изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите и с **Постановление № 93 от 10.05.2012 год.** за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, приета с Постановление № 139 на Министерски съвет от 2004 год. Тази разработка ще бъде цитирана по долу в текста като **“Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000”**.

Защитените зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, попадащи в горските територии, собственост община Криводол, са категоризирани като **“гори със специални функции”**, съгласно чл. 5, ал. 3 от Закона за горите от 08.03.2011 година.

Планирането на лесовъдските мероприятия са съобразени както с предмета и целите на защитената зона и ограничителните режими на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, описани в Стандартния формуляр или в заповедта за обявяването на всяка зона, така и с режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000.

Целите, които трябва да се имат в предвид при стопанисването и при планиране на лесовъдските мероприятия в защитените зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 год. за опазването на природните местообитания на дивата флора и фауна, които ще бъдат наричани за кратко **Защитени зони за местообитанията** (Директива за местообитанията) са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

В **Защитените зони за местообитанията** подробно са показани и планираните възобновителни сечи по всяко отделно местообитание и общо.

1. ОБЩА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ, НА КОИТО СА РАЗПОЛОЖЕНИ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР (ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПО НАТУРА 2000)

1.1. Защитени зони по Натура 2000

Върху горските територии, собственост на община Криводол, попадат части от

1.1.1. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-1031/17.12.20 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 19/2021 год.), определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46

г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; 367 б1, в1; с обща площ 70.3 ха, от която залесена 69.8 ха и незалесена площ 0.5 ха.

1.1.2. Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-1031/17.12.20 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 19/2021 год.), изменено с Решение на Министерски съвет № 52/05.02.08 год, определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), подотдел 366 а1; с площ 0.7 ха, цялата залесена.

1.1.3. Защитена зона „Врачански Балкан” с код BG 0002053, обявена с Решение на Министерски съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-801/04.11.08 год. на Министерство на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/09.12.08 год.), определени по Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици (**Директива за птиците**), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 62.0 ха, от която залесена 61.5 ха и незалесена площ 0.5 ха.

1.2. Резервати

В горските територии, собственост на община Криводол, няма обявени резервати.

1.3. Защитени природни обекти, обособени по Закона за защитените територии

В обхвата на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие попадат следните защитени територии, обявени по Закона за защитените територии:

1.3.1. Природен парк „Врачански Балкан“, обявена като Народен парк със заповед № РД-1449/21.12.89 год. на Комитета по опазване на околната среда (ДВ, бр.3 от 1990 год.), прекатегоризиран със заповед № РД-934/22.07.03 год. на Министерство на околната среда и водите (ДВ, бр.73 от 2003 год.), отдели и подотдели №№ 44 б, г, и, т, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 62.0 ха, от която 61.5 залесена площ и 0.5 ха незалесена площ.

1.3.2. Защитена местност „Кална Мътница“ - обявена със заповед № РД-348/25.05.2017 год. на Министерство на околната среда и водите, (бр. 50/2017 на ДВ.), подотдел 44 г; със залесена площ 22.6 ха.

1.4. Горски територии за защита на водите

В горските територии, собственост на общината няма обособени санитарно-охранителни зони.

1.5. Ловностопански мероприятия

В горските територии, собственост на община Криводол не са планирани технически сечи за ловностопански мероприятия – дивечови сечища, дивечови ниви и ловни просеки, които по някакъв начин да намаляват площта на обособените местообитания или да оказват значително влияние върху тях.

1.6. Разпределение на горските територии по функции

Защитените зони по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (Директива за хабитатите) и Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици (Директива за птиците) са разположени изцяло върху горските територии, собственост на община Криводол и по таксационна характеристика изцяло се покриват. В **таблицата № 42** са показаните защитните и специални горски територии, в обхвата на защитените зони.

Таблица № 42

Подробно разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции

Горски територии по категории и функции	Всичко		
	обща площ, ха	залесена площ, ха	запас, куб.м
Ерозия IV и V степен	22.7	22.7	846
Общо защита на почвите	22.7	22.7	845
Защитена местност	22.6	22.6	825
Природен парк	62.0	61.5	4 785
защитена зона местообитания	71.0	70.5	5 610
защитена зона птици	62.0	61.5	4 785
всичко защ.зони Natura 2000	71.0	70.5	5 610
Всичко защитни и специални функции	71.0	70.5	5 610
ВСИЧКО:	71.0	70.5	193 965

I. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166**1. Инвентаризация на защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166**

Разпределението на общата площ на **защитената зона** по вид на земите и вид на горите е показано в следващата **таблица № 43**.

Таблица № 43

Разпределение на общата площ по вид на земите и вид на горите

Вид на подотдела	Група гори					Всичко	%
	иглолистни	широколистни високостъблени	изд. за превръщане	нискостъблени			
	хектари						
естествен произход 0.4-1.0	-	0.4	42.9	23.8	67.1	95.4	
склопени култури	-	1.2	-	1.1	2.3	3.3	
естествен произход 0.1-0.3	-	-	0.4	-	0.4	0.6	
всичко насаждения	-	1.6	43.3	24.9	69.8	99.3	
всичко залесена площ	-	1.6	43.3	24.9	69.8	99.3	
поляна	-	-	0.2	-	0.2	0.3	
просека	-	-	0.3	-	0.3	0.4	
всичко дървонепр. площ	-	-	0.5	-	0.5	0.7	
всичко по ГСП	-	1.6	43.8	24.9	70.3	100.0	
в т.ч. дървопр. площ	-	1.6	43.3	24.9	69.8	99.3	

Общата площ на зоната е 70.3 ха. Залесената площ на горските територии в зоната е 69.8 ха, което е 99.3 % от площта по горскостопански план. Всички насаждения са широколистни, като преобладават издънковите гори за превръщане във високостъблени с площ 43.4 ха, което представлява 62.0 % от залесената площ, следвани от нискостъблените с площ 24.9 ха или 35.7 % и от широколистните високостъблени с площ 1.6 ха или 2.3 % .

Склопените култури са 2.3 ха, от които 1.2 ха широколистни високостъблени и 1.1 ха – нискостъблени. Изредените насаждения са 0.4 ха, само издънкови гори за превръщане във високостъблени.

Незалесените площи са 0.5 ха, представляващи 0.2 ха поляни и 0.3 ха просеки. Изредени и несклопени култури няма.

2. Списък на местообитанията в Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166

В обхвата на защитената зона попадат местообитание 91W0 Мизийски букови гори – отдели и подотдели №№ 44 б, и; 45 з, и, ф, х; 46 д; 47 е; 48 д, ю; 52: б; 367 б1, в1; с обща площ 43.3 ха.

3. Общи данни за Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166

Разпределението на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст, и средният бонитет за защитените зони е показано в **таблици № 44 и 45**. От тях се вижда, че средната възраст е 57 години, средната пълнота – 0.61, средният бонитет - IV (4.0), общият дървесен запас е 5 550 куб.м (без клоно). Средният запас е 80 куб.м/ха и общият годишен прираст е 93 куб.м, а на един хектар – 1.33 куб.м.

Таблица № 44

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на насажденията		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
II	21-30	4.7	6.8	440	7.9	-	15
	31-40	25.7	36.8	570	10.3	-	14
III	41-50	2.5	3.6	175	3.1	-	4
	51-60	1.9	2.7	280	5.1	-	5
IV	61-70	8.8	12.6	965	17.4	-	14
	71-80	26.2	37.5	3120	56.2	-	41
Всичко		69.8	100.0	5550	100.0	-	93

Таблица № 45

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и бонитети

Дървесни видове	Бонитети					Всичко	Среден бонитет
	I	II	III	IV	V		
Благун	-	-	3.9	19.3	3.0	26.2	4.0
Цер	-	2.7	12.9	4.6	1.4	21.6	3.2
Габър	-	-	0.2	-	-	0.2	3.0
Акация	-	-	0.3	0.7	-	1.0	3.7
Келяв габър	-	-	-	1.0	18.2	19.2	4.9
Върба	-	-	0.4	-	-	0.4	3.0
Черна елша	-	-	0.2	-	-	0.2	3.0
Клен	-	-	-	-	0.1	0.1	5.0
тп Vachelieri	-	-	0.4	-	-	0.4	3.0
тп I-214	-	-	0.5	-	-	0.5	3.0
Всичко	-	2.7	18.8	25.6	22.7	69.8	4.0
проценти	-	3.9	26.9	36.7	32.5	100.0	

От таблицата е видно, че преобладава IV бонитет с площ от 25.6 ха или 36.7 %, следван от V бонитет с площ 22.7 ха.

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст за защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166 е показано в **таблица № 46**. От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 21 до 40 години с обща площ от 30.4 ха – 43.5 %.

Основен дървесен вид е благунът с площ 26.2 ха или 37.5 % от площта и 48.6 % от запаса или 2 700 куб.м., следван от цера с площ 21.6 ха и запас 2 425 куб. м. (31.0 % и 43.7 %).

Таблица № 46

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст в ха

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII	Всичко	%
хектари										
Благун	-	4.3	0.8	21.1	-	-	-	-	26.2	37.5
Цер	-	5.1	3.6	12.9	-	-	-	-	21.6	31.0
Габър	-	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	0.3
Акация	-	1.0	-	-	-	-	-	-	1.0	1.4
Келяв габър	-	18.2	-	1.0	-	-	-	-	19.2	27.5
Върба	-	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	0.6
Черна елша	-	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	0.3
Клен	-	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	0.1
тп Bachelieri	-	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	0.6
тп I-214	-	0.5	-	-	-	-	-	-	0.5	0.7
Всичко	-	30.4	4.4	35.0	-	-	-	-	69.8	100.0
проценти	-	43.5	6.3	50.2	-	-	-	-	100.0	

4. Горскостопански план на защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166

4.1. Планирани сечи в Защитената зона

Съобразно биологическите особености на дървесните видове, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването в защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0000166 на териториите с обособени местообитания е планирано да се извършва **постепенно-котловинна** възобновителна сеч. Тази възобновителна сеч е съобразена както с Наредба № 8/0 5.08.2011 год. на Министерство на земеделието и храните за сечите в горите, така и с Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000.

Голи сечи в насаждения с обособени местообитания не са планирани.

Разпределението на площта на насажденията за възобновителна сеч по вид на сечта и по видове местообитания, в които има планирани възобновителни сечи в защитената зона е дадено в **таблица № 47**, а разпределението на площта за всички видове сеч по вид на сечта и по стопански класове в горите на защитената зона е показано в **таблица № 44**.

Таблица № 47

разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и по местообитания

Вид на възобновителната сеч			
Местообитания	постепенно котловинна	ОБЩО	%
всичко 91M0	30.7	30.7	100.0
ОБЩО	30.7	30.7	100.0

Предвидените за възобновителни сечи насаждения в защитената зона по вид на сечта, по видове местообитания и по отдел и подотдел, са както следва:

4.1.1. 91W0 Мизийски букови гори – отдели и подотдели №№ 44 б, и, 45 и, х, 47 е, 52 б; групово-постепенна сеч с обща площ 30.7 ха.

Таблица № 48

разпределението на площта и предвиденото ползване (без клони) по насоки в горите на защитената зона

стопански класове	мерни единици	насока на стопанисване			
		възобновяване	отглеждане	всичко насоки	%
Широколистни високоствъблени					
Тополов	ха	1.2	-	1.2	3.4
	куб.м	150	-	150	12.6
Всичко широколистни високоствъблени	ха	1.2	-	1.2	3.4
	куб.м	150	-	150	12.6
Издънкови за превръщане					
Дъбов СрН П	ха	30.7	2.0	32.7	93.4
	куб.м	910	15	925	77.7
Всичко издънкови за превръщане	ха	30.7	2.0	32.7	93.4
	куб.м	910	15	925	77.7
Нискоствъблени					
Нискоствъблен	ха	1.1	-	1.1	3.2
	куб.м	115	-	115	9.7
Всичко нискоствъблени	ха	1.1	-	1.1	3.2
	куб.м	115	-	115	9.7
ОБЩО					
ОБЩО НАСОКИ	ха	33.0	2.0	35.0	100.0
	куб.м	1175	15	1190	100.0

В защитената зона е планирана насока „възобновяване“ на площ от 33.0 ха с планирано ползване от 1 175 куб.м. без клони и насока „отглеждане“ на площ от 2.0 ха и ползване от 15 куб.м. без клони, като ползването основно е в Дъбовия средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – 30.7 ха и 910 куб.м. без клони при „възобновяване“ и 2.0 ха и 15 куб. м. без клони при „отглеждане“.

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове и основни групи сортименти в горите в защитена зона „Врачански Балкан“ - VG0000166, собственост на община Криводол, е показано в **таблица № 49**.

Таблица № 49

разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове и основни групи сортименти

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
Възобновителна в издънкови за превръщане											
Благун	550	610	60	550	5	115	20	140	400	10	20.7
Цер	360	400	45	355	15	75	-	90	265	-	10.0
широколистни	910	1010	105	905	20	190	20	230	665	10	30.7
проценти	90.1	100.0	10.4	89.6	2.0	18.8	2.0	22.8	65.8	1.0	-
Общо възобновителна	910	1010	105	905	20	190	20	230	665	10	30.7
проценти	90.1	100.0	10.4	89.6	2.0	18.8	2.0	22.8	65.8	1.0	-
Възобновителна в нискоствъблени											
Цер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1
Акация	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.0

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
широколистни	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.1
проценти	100.0	100.0	17.4	82.6	-	26.1	4.3	30.4	52.2	-	-
Общо възобновителна	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.1
проценти	100.0	100.0	17.4	82.6	-	26.1	4.3	30.4	52.2	-	-
Възобновителна в топови											
Върба	30	30	5	25	10	5	-	15	10	-	0.3
Черна елша	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-	-
тп Bachelieri	40	50	5	45	20	5	5	30	15	-	0.4
тп I-214	70	80	10	70	30	10	5	45	25	-	0.5
широколистни	150	170	20	150	65	20	10	95	55	-	1.2
проценти	88.2	100.0	11.8	88.2	38.2	11.8	5.9	55.9	32.3	-	-
Общо възобновителна	150	170	20	150	65	20	10	95	55	-	1.2
проценти	88.2	100.0	11.8	88.2	38.2	11.8	5.9	55.9	32.3	-	-
всичко възобн. сечи	1175	1295	145	1150	85	240	35	360	780	10	33.0
проценти	90.7	100.0	11.2	88.8	6.6	18.5	2.7	27.8	60.2	0.8	-
Прореждане в издънкови за превръщане											
Благун	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.8
Цер	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-	1.0
Габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
широколистни	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-	2.0
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-	-
Общо прореждане	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-	2.0
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-	-
всичко отгледни сечи	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-	2.0
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-	-
ОБЩО от всички сечи											
Благун	555	615	60	555	5	115	20	140	405	10	21.5
Цер	370	410	45	365	15	80	-	95	270	-	11.1
Габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
Акация	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.0
Върба	30	30	5	25	10	5	-	15	10	-	0.3
Черна елша	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-	-
тп Bachelieri	40	50	5	45	20	5	5	30	15	-	0.4
тп I-214	70	80	10	70	30	10	5	45	25	-	0.5
широколистни	1190	1310	145	1165	85	245	35	365	790	10	35.0
проценти	90.8	100.0	11.1	88.9	6.4	18.7	2.7	27.8	60.3	0.8	-
ВСИЧКО	1190	1310	145	1165	85	245	35	365	790	10	35.0
проценти	90.8	100.0	11.1	88.9	6.4	18.7	2.7	27.8	60.3	0.8	-

В горите, собственост на общината, разположени в защитена зона Врачански Балкан“ - BG0000166 годишното ползване по горскостопански план от 2024 год.е **119 куб.м. без клони**, което представлява **128.0 %** от общия среден годишен прираст на тези гори – **93 куб.м.** В сравнение с общия запас за тези гори, който е 5 550 куб.м, размерът на годишното ползване по горскостопански план за тях е **2.14 %**, а на 1 ха – **1.70 куб.м.**

При така приетото ползване, общото ползване от горските територии на общината, в обхвата на защитената зона се равнява на **1 310 м³** стояща маса с клони, като едрата строителна дървесина е 85 куб.м (6.4 %), средната строителна дървесина е 245 куб.м (18.7 %) и дребната строителна дървесина – 35 куб.м (2.7 %). Общата строителна дървесина е 365 куб.м (27.8 %), а дървата за горене са 790 куб.м (60.3 %). Отпадът е 145 куб. м или 11.1 %.

4.2. Възобновяване и планирано залесяване в Защитените зони

През настоящия ревизионен период в насажденията на защитената зона се планира залесяване върху 1.2 ха след гола сеч в тополови култури. Залесяването ще се извърши с Bachelieri върху 0.7 ха и I-214 върху 0.5 ха, при механизирана почвоподготовка дупки с моторен свредел.

4.3. Паша в горските територии на Защитените зони

Паша на домашни животни е разрешена в отдели подотдели №№ 44-3; 45 г, д, з, ф; 46 г; 47 ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52-1; 54 м; 367 б1, в1; с обща площ 11.8 ха

4.4. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитените зони

През времето на изпълнение на горскостопанския план не се предвижда строеж на сгради и горски автомобилни пътища.

4.5. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

При видовете подходящи за съответното месторастение, в защитена зона “Врачански Балкан” BG0000166, в бъдеще е запазено видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически, с по-висока продуктивност и с по-добри защитни функции. Разпределението им по дървесни видове е показано в следващата таблица № 50.

Таблица № 50
сравнение на площта
по сегашен вид състав и видове подходящи за месторастенето

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Благун	26.2	37.5	26.2	37.5	26.2	37.5
Цер	21.6	31.0	21.6	31.0	21.6	31.0
Габър	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3
Акация	1.0	1.4	1.0	1.4	1.0	1.4
Келяв габър	19.2	27.5	19.2	27.5	19.2	27.5
Върба	0.4	0.6	0.2	0.3	0.2	0.3
Черна елша	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3
Клен	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
тп Bachelieri	0.4	0.6	0.6	0.9	0.6	0.9
тп I-214	0.5	0.7	0.5	0.7	0.5	0.7
Всичко	69.8	100.0	69.8	100.0	69.8	100.0

От горните данни е видно, че всички дървесни видове запазват своето участие.

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона “Врачански Балкан” BG0000166

На територията на защитената зона “Врачански Балкан” BG0000166 са планирани следните противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които са създадени тези зони.

Всички мероприятия за защита на горските територии от пожари са планирани съгласно чл.136 от новият Закон за горите от 08.03.2011 год. (влязъл в сила от 09.04.2011 год.),

Наредба № 18 от 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии и Наредба № 8 от 11.05.2012 год. (ДВ бр.38 от 2012 г.).

Горите, собственост на общината, попадащи в защитената зона “ Врачански Балкан” BG0000166 са разделени според степента на пожарен риск в три класа, които са показани в следващата **таблица № 51**.

Таблица № 51
за разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност

териториален обхват	класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ	хектари			
	-	22.7	47.6	70.3
проценти	-	32.3	67.7	100.0

Към **втори клас със средна пожарна опасност** са отнесени подотдели 44 г, т; с обща площ 22.7 ха или 32.3 %.

Към **трети клас с ниска пожарна опасност** са отнесени отдели и подотдели с №№ 44 б, и, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 46 г, д; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; 367 б1, в1, с обща площ 47.6 ха или 67.6 %.

Като цяло преобладават горите с ниска пожарна опасност, в резултат на големия дял съответно на средновъзрастни иглолистни култури на свежи до влажни месторастения или широколистни насаждения на свежи и свежи до сухи месторастения.

По-долу са посочени отделите и тяхното разпределение по землища и клас на пожарна опасност.

ВЕДОМОСТ
за описание на пожарните дялове
(извадка от плана за защита на горските територии от пожари
за района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Враца“)

№ на пожарния дял	2
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	44;
Клас на пожарна опасност	втори
Площ на дяла в хектари	22.7 ха
Обща характеристика на преобладаващите насаждения и месторастене	Преобладават широколистни насаждения на сухи и сухи до свежи месторастения.

№ на пожарния дял	3
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	44-49, 52, 54, 367
Клас на пожарна опасност	трети
Площ на дяла в хектари	47.6 ха
Обща характеристика на преобладаващите насаждения и месторастене	Преобладават широколистни насаждения на свежи и свежи до сухи месторастения.

Планираните мерки и мероприятия за защита от пожари са съгласувани с ТП „Държавно горско стопанство Враца“, и Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Враца.

1. Бариерни противопожарни прегради

Бариерни прегради са по-широки шосета, просеки, по-големи реки, язовири, водоеми и прокари, които отговарят на изискването средната им ширина да е 20-25 метра или повече.

2. Лесокултурни прегради

Лесокултурни прегради са съществуващите просеки и автомобилни пътища и по-тесни шосета на които средната им ширина е 10-15 метра, а също и някои по-големи, постоянно течащи дерета.

3. Минерализовани ивици

Минерализованите ивици са в комбинация с лесокултурните прегради. Като такива самостоятелно се явяват някои коларски пътища по периферията на горските територии.

4. Пътища за движение на противопожарна техника

В общинските горски територии, пътища за движение на противопожарна техника са всички горски автомобилни пътища.

5. Санитарни мероприятия край пътища, санитарни ивици

Това са ивици, почистени от суха маса, паднали дървета и други растителни отпадъци по краищата на горските територии и от двете страни на републикански пътища и ж. п. линии. В иглолистни гори се прилага и окастряне на клоните на височина до 2 метра. В незалесени площи санитарните ивици представляват окосени и почистени площи.

Широчината на санитарните ивици е не по-малка от 10 м.

6. Устройство на места за паркиране и палене на огън

Няма обособени и не се предвижда обособяване на места за паркиране и за палене на огън в горските територии или в съседство на тях.

7. Поставяне на предупредителни табели и плакати

Поставят се покрай пътищата водещи към горските масиви, край паркингите, на по-важните кръстовища и на други места. Плакатите да се подменят ежегодно. Предупредителните табели трябва да се обозначат съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година. При тяхното захабяване, повреда или изчезване следва да бъдат своевременно подменени.

8. Устройство на депа за противопожарен инвентар

Предвижда се оборудването на противопожарно депо в община Криводол със следното съдържание в съответствие с Наредба № 8:

- гръбни пръскачки – 4 бр.
- кофи за вода – 4 бр.
- лопати – 10 бр.
- брадви – 3 бр.
- кирки – 3 бр.
- тупалки – 15 бр.
- съд с 200 л вода – 1 бр.
- моторни триони – 2 бр.
- мотики – 5 бр.
- съдове за питейна вода от 10 л – 5 бр.
- железни гребла – 5 бр.
- моторна помпа – 1 бр.
- електрически фенери – 5 бр.
- радиостанции – 4 бр.

9. Водоизточници за противопожарни нужди

Като постоянни водоизточници за горските територии, собственост на общината може да се използват противопожарните хидранти, разположени в близките населени места. Не се налага изграждането на специални водоеми.

10. Площадки за кацане на авиационна техника

В общинските горски територии няма съществуващи площадки за кацане на авиационна техника.

11. Планове за защита на горските територии от пожари

Във връзка с чл. 20 от Наредба № 8 от 11.05.2012 година за условията и реда за защита на горските територии от пожари, лицата, управляващи горскостопанската единица, преди обявяване на пожароопасния сезон, подготвят планове за защита на горските територии от пожари.

Необходимо е всички служители и горски работници, които работят в горите, периодично да се запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г., за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Предвидените противопожарни мероприятия следва да се изпълнят в първите 2-3 години на действие на плана.

12. Превенция срещу пожари

В гр. Троян има подразделение “Противопожарна безопасност и защита на населението” . През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез денонощни дежурства, давани

от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. При установяване на пожар незабавно да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по **ежегодно изготвян план**.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на община Троян трябва **ежегодно**, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на общината периодично да се инструктират и запознаят с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите пет години от влизане в сила на горскостопанския план.

На основание чл. 136, ал. 3 от Закона за горите, изпълнението на противопожарните мероприятия в горските

II. Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053

1. Инвентаризация на защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053

Разпределението на общата площ на **защитената зона** по вид на земите и вид на горите е показано в следващата **таблица № 52**.

Таблица № 52
Разпределение на общата площ по вид на земите и вид на горите

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	изд. за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	0.4	35.7	23.8	59.9	96.6
склопени култури	-	0.5	-	1.1	1.6	2.6
всичко насаждения	-	0.9	35.7	24.9	61.5	99.2
всичко залесена площ	-	0.9	35.7	24.9	61.5	99.2
поляна	-	-	0.2	-	0.2	0.3
просека	-	-	0.3	-	0.3	0.5
всичко дървонепр. площ	-	-	0.5	-	0.5	0.8
всичко по ГСП	-	0.9	36.2	24.9	62.0	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	0.9	35.7	24.9	61.5	99.2

Общата площ на зоната е 62.0 ха Залесената площ на горските територии в зоната е 61.5 ха, което е 99.2 % от площта по горскостопански план. Всички насаждения са широколистни, като преобладават издънковите гори за превръщане във високостъблени с площ 35.7 ха, което представлява 58.0 % от залесената площ, следвани от нискостъблените с площ 24.9 ха или 40.5 % и от широколистните високостъблени с площ 0.9 ха или 1.5 % .

Склопените култури са 1.6 ха, от които 0.5 ха широколистни високостъблени и 1.1 ха – нискостъблени. Изредени насаждения няма.

Незалесените площи са 0.5 ха, представляващи 0.2 ха поляни и 0.3 ха просеки. Изредени и несклопени култури няма.

2. Списък на местообитанията в Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053

В обхвата на защитената зона попадат местообитание **91W0 Мизийски букови гори** – отдели и подотдели №№ 44 б, и; 45 з, и, ф, х; 46 д; 47 е; 48 д, ю; 52: б; с обща площ 35.7 ха.

3. Общи таксационни данни за Защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053

Разпределението на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст, и средният бонитет за защитените зони е показано в **таблици № 53 и 54**. От тях се вижда, че средната възраст е 57 години, средната пълнота – 0.62, средният бонитет - IV (4.1), общият дървесен запас е 4 785 куб.м (без клоно). средният запас е 78 куб.м/ха и общият годишен прираст е 79 куб.м, а на един хектар – 1.28 куб.м.

Таблица № 53

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на насажденията		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
II	21-30	4.0	6.5	360	7.6	-	12
	31-40	25.7	41.8	570	11.9	-	14
III	41-50	-	-	-	-	-	-
	51-60	1.9	3.1	280	5.8	-	5
IV	61-70	3.7	6.0	455	9.5	-	7
	71-80	26.2	42.6	3120	65.2	-	41
Всичко		61.5	100.0	4785	100.0	-	79

Таблица № 54

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и бонитети

Дървесни видове	Бонитети					Всичко	Среден бонитет
	I	II	III	IV	V		
Благул	-	-	3.9	18.3	2.8	25.0	4.0
Цер	-	2.7	8.8	2.3	1.4	15.2	3.2
Габър	-	-	0.2	-	-	0.2	3.0
Акация	-	-	0.3	0.7	-	1.0	3.7
Келяв габър	-	-	-	1.0	18.2	19.2	4.9
Върба	-	-	0.1	-	-	0.1	3.0
Черна елша	-	-	0.2	-	-	0.2	3.0
Клен	-	-	-	-	0.1	0.1	5.0
тп I-214	-	-	0.5	-	-	0.5	3.0
Всичко	-	2.7	14.0	22.3	22.5	61.5	4.1
проценти	-	4.3	22.8	36.3	36.6	100.0	

От таблицата е видно, че преобладава V бонитет с площ от 22.5 ха или 36.6 %, следван от IV бонитет с площ 22.3 ха или 36.3 %.

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст за защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053 е показано в **таблица № 55**. От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 61 до 80 години с обща площ от 29.9 ха – 48.6 %.

Основен дървесен вид е благулът с площ 25.0 ха или 40.7 % от площта и 54.6 % от запаса или 2 610 куб.м., следван от келявия габър с площ 19.2 ха и запас 130 куб. м. (31.2 % и 2.7 %).

Таблица № 55

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст в ха

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII	Всичко	%
хектари										
Благун	-	4.3	0.6	20.1	-	-	-	-	25.0	40.7
Цер	-	5.1	1.3	8.8	-	-	-	-	15.2	24.7
Габър	-	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	0.3
Акация	-	1.0	-	-	-	-	-	-	1.0	1.6
Келяв габър	-	18.2	-	1.0	-	-	-	-	19.2	31.2
Върба	-	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	0.2
Черна елша	-	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	0.3
Клен	-	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	0.2
тп I-214	-	0.5	-	-	-	-	-	-	0.5	0.8
Всичко	-	29.7	1.9	29.9	-	-	-	-	61.5	100.0
проценти	-	48.3	3.1	48.6	-	-	-	-	100.0	

4. Горскостопански план на защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053

4.1. Планирани сечи в Защитената зона

Съобразно биологическите особености на дървесните видове, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването в защитена зона „Врачански Балкан“ - BG0002053 на териториите с обособени местообитания е планирано да се извършва **постепенно-котловинна** възобновителна сеч. Тази възобновителна сеч е съобразена както с Наредба № 8/0 5.08.2011 год. на Министерство на земеделието и храните за сечите в горите, така и с Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000.

Голи сечи в насаждения с обособени местообитания не са планирани.

Разпределението на площта на насажденията за възобновителна сеч по вид на сечта и по видове местообитания, в които има планирани възобновителни сечи в защитената зона е дадено в **таблица № 56**, а разпределението на площта за всички видове сеч по вид на сечта и по стопански класове в горите на защитената зона е показано в **таблица № 44**.

Таблица № 56

разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и по местообитания

Вид на възобновителната сеч			
Местообитания	постепенно котловинна	ОБЩО	%
всичко 91M0	30.7	30.7	100.0
ОБЩО	30.7	30.7	100.0

Предвидените за възобновителни сечи насаждения в защитената зона по вид на сечта, по видове местообитания и по отдел и подотдел, са както следва:

4.1.1. 91W0 Мизийски букови гори – отдели и подотдели №№ 44 б, и, 45 и, х, 47 е, 52 б; групово-постепенна сеч с обща площ 30.7 ха.

Таблица № 57

разпределението на площта и предвиденото ползване (без клони) по насоки в горите на защитената зона

Стопански класове	Мерни единици	Насока на стопанисване			
		Възобновяване	Отглеждане	ВСИЧКО НАСОКИ	%
Широколистни високоствъблени					
Тополов	ха	0.5	-	0.5	1.5
	куб.м	70	-	70	6.3
Всичко широколистни високоствъблени	ха	0.5	-	0.5	1.5
	куб.м	70	-	70	6.3
Издънкови за превръщане					
Дъбов СрН П	ха	30.7	2.0	32.7	95.3
	куб.м	910	15	925	83.3
Всичко издънкови за превръщане	ха	30.7	2.0	32.7	95.3
	куб.м	910	15	925	83.3
Нискоствъблени					
Нискоствъблен	ха	1.1	-	1.1	3.2
	куб.м	115	-	115	10.4
Всичко нискоствъблени	ха	1.1	-	1.1	3.2
	куб.м	115	-	115	10.4
ОБЩО					
ОБЩО НАСОКИ	ха	32.3	2.0	34.3	100.0
	куб.м	1095	15	1110	100.0

В защитената зона е планирана насока „възобновяване“ на площ от 32.3 ха с планирано ползване от 1 095 куб.м без клони и насока „отглеждане“ на площ от 2.0 ха и ползване от 15 куб.м. без клони, като ползването основно е в Дъбовия средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – 30.7 ха и 910 куб.м без клони при „възобновяване“ и 2.0 ха и 15 куб. м без клони при „отглеждане“.

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове и основни групи сортименти в горите в защитена зона „Врачански Балкан“ - VG0002053, собственост на община Криводол, е показано в **таблица № 58**.

Таблица № 58

разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове и основни групи сортименти

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
Възобновителна в издънкови за превръщане											
Благун	550	610	60	550	5	115	20	140	400	10	20.7
Цер	360	400	45	355	15	75	-	90	265	-	10.0
широколистни	910	1010	105	905	20	190	20	230	665	10	30.7
проценти	90.1	100.0	10.4	89.6	2.0	18.8	2.0	22.8	65.8	1.0	-
Общо възобновителна	910	1010	105	905	20	190	20	230	665	10	30.7
проценти	90.1	100.0	10.4	89.6	2.0	18.8	2.0	22.8	65.8	1.0	-
Възобновителна в нискоствъблени											
Цер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1
Акация	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.0
широколистни	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.1

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ– ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

вид на сечта и дървесен вид	предвидена стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти						Площ (ха)
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина	
					едра	средна	дребна	общо			
проценти	100.0	100.0	17.4	82.6	-	26.1	4.3	30.4	52.2	-	-
Общо възобновителна	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.1
проценти	100.0	100.0	17.4	82.6	-	26.1	4.3	30.4	52.2	-	-
Възобновителна в топоволи											
тп I-214	70	80	10	70	30	10	5	45	25	-	0.5
широколистни	70	80	10	70	30	10	5	45	25	-	0.5
проценти	87.5	100.0	12.5	87.5	37.5	12.5	6.3	56.3	31.2	-	-
Общо възобновителна	70	80	10	70	30	10	5	45	25	-	0.5
проценти	87.5	100.0	12.5	87.5	37.5	12.5	6.3	56.3	31.2	-	-
всичко възобнов. сечи	1095	1205	135	1070	50	230	30	310	750	10	32.3
проценти	90.9	100.0	11.2	88.8	4.2	19.1	2.5	25.8	62.2	0.8	-
Прореждане в издънкове за превръщане											
Благун	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-	0.8
Цер	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-	1.0
Габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
широколистни	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-	2.0
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-	-
Общо прореждане в	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-	2.0
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-	-
всичко отгледни сечи	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-	2.0
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-	-
ОБЩО от всички сечи											
Благун	555	615	60	555	5	115	20	140	405	10	21.5
Цер	370	410	45	365	15	80	-	95	270	-	11.1
Габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
Акация	115	115	20	95	-	30	5	35	60	-	1.0
тп I-214	70	80	10	70	30	10	5	45	25	-	0.5
широколистни	1110	1220	135	1085	50	235	30	315	760	10	34.3
проценти	91.0	100.0	11.1	88.9	4.0	19.3	2.5	25.8	62.3	0.8	-
ВСИЧКО	1110	1220	135	1085	50	235	30	315	760	10	34.3
проценти	91.0	100.0	11.1	88.9	4.0	19.3	2.5	25.8	62.3	0.8	-

В горите, собственост на общината, разположени в защитена зона Врачански Балкан“ - BG0000166 годишното ползване по горскостопански план от 2024 год.е **111 куб.м. без клони**, което представлява **140.5 %** от общия среден годишен прираст на тези гори – **79 куб.м.** В сравнение с общия запас за тези гори, който е 4 785 куб.м, размерът на годишното ползване по горскостопански план за тях е **2.32 %**, а на 1 ха – **1.80 куб.м.**

При така приетото ползване, общото ползване от горските територии на общината, в обхвата на защитената зона се равнява на **1 220 м³** стояща маса с клони, като едрата строителна дървесина е 50 куб.м. (4.0 %), средната строителна дървесина е 235 куб.м. (19.3 %) и дребната строителна дървесина – 30 куб.м. (2.5 %). Общата строителна дървесина е 315 куб.м. (25.8 %), а дървата за горене са 760 куб.м. (62.3 %). Отпадът е 135 куб. м или 11.1 %.

4.2. Възобновяване и планирано залесяване в Защитените зони

През настоящия ревизионен период в насажденията на защитената зона се планира залесяване върху 0.5 ха след гола сеч в топоволи култури. Залесяването ще се извърши с I-214 върху 0.5 ха, при механизизирана почвоподготовка дупки с моторен свредел.

4.3. Паша в горските територии на Защитените зони

Паша на домашни животни е разрешена в отдели подотдели №№ 44-3; 45 г, д, з, ф; 47 ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52-1; 54 м; с обща площ 8.6 ха

4.4. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитените зони

През времето на изпълнение на горскостопанския план не се предвижда строеж на сгради и горски автомобилни пътища.

4.5. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

При видовете подходящи за съответното месторастене, в защитена зона “Врачански Балкан” BG0002053, в бъдеще е запазено видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически, с по-висока продуктивност и с по-добри защитни функции. Разпределението им по дървесни видове е показано в следващата таблица № 59.

Таблица № 59
сравнение на площта
по сегашен видов състав и видове подходящи за месторастенето

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Благун	25.0	40.7	25.0	40.7	25.0	40.7
Цер	15.2	24.7	15.2	24.7	15.2	24.7
Габър	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3
Акация	1.0	1.6	1.0	1.6	1.0	1.6
Келяв габър	19.2	31.2	19.2	31.2	19.2	31.2
Върба	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2
Черна елша	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3
Клен	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2
тп I-214	0.5	0.8	0.5	0.8	0.5	0.8
Всичко	61.5	100.0	61.5	100.0	61.5	100.0

От горните данни е видно, че всички дървесни видове запазват своето участие.

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона “Врачански Балкан” BG0002053

На територията на защитената зона “Врачански Балкан” BG0002053 са планирани следните противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които са създадени тези зони.

Всички мероприятия *за защита на горските територии от пожари* са планирани съгласно чл.136 от новият Закон за горите от 08.03.2011 год. (влязъл в сила от 09.04.2011 год.), Наредба № 18 от 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии и Наредба № 8 от 11.05.2012 год. (ДВ бр.38 от 2012 г.).

Горите, собственост на общината, попадащи в защитената зона “Врачански Балкан” BG0000166 са разделени според степента на пожарен риск в три класа, които са показани в следващата таблица № 60.

Таблица № 60
за разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност

териториален обхват	класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ	хектари			
	-	22.7	39.3	62.0
проценти	-	36.6	63.4	100.0

Към втори клас със средна пожарна опасност са отнесени подотдели 44 г, т; с обща площ 22.7 ха или 36.6 %.

Към трети клас с ниска пожарна опасност са отнесени отдели и подотдели с №№ 44 б, и, 3; 45 г, д, з, и, ф, х; 47 е, ж, с; 48 д, ю; 49 б, в; 52 б, 1; 54 м; с обща площ 39.3 ха или 63.4 %.

Като цяло преобладават горите с ниска пожарна опасност, в резултат на големия дял съответно на средновъзрастни иглолистни култури на свежи до влажни месторастения или широколистни насаждения на свежи и свежи до сухи месторастения.

По-долу са посочени отделите и тяхното разпределението по землища и клас на пожарна опасност.

ВЕДОМОСТ

за описание на пожарните дялове
(извадка от плана за защита на горските територии от пожари
за района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Враца“)

№ на пожарния дял	2
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	44;
Клас на пожарна опасност	втори
Площ на дяла в хектари	22.7 ха
Обща характеристика на преобладаващите насаждения и месторастене	Преобладават широколистни насаждения на сухи и сухи до свежи месторастения.

№ на пожарния дял	3
№ на отделите, влизащи в пожарния дял	44, 45, 47-49, 52, 54
Клас на пожарна опасност	трети
Площ на дяла в хектари	63.4 ха
Обща характеристика на преобладаващите насаждения и месторастене	Преобладават широколистни насаждения на свежи и свежи до сухи месторастения.

Планираните мерки и мероприятия за защита от пожари са съгласувани с ТП „Държавно горско стопанство Враца“, и Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Враца.

1. Барьерни противопожарни прегради

Барьерни прегради са по-широки шосета, просеки, по-големи реки, язовири, водоеми и прокари, които отговарят на изискването средната им ширина да е 20-25 метра или повече.

2. Лесокултурни прегради

Лесокултурни прегради са съществуващите просеки и автомобилни пътища и по-тесни шосета на които средната им ширина е 10-15 метра, а също и някои по-големи, постоянно течащи дерета.

3. Минерализовани ивици

Минерализованите ивици са в комбинация с лесокултурните прегради. Като такива самостоятелно се явяват някои коларски пътища по периферията на горските територии.

4. Пътища за движение на противопожарна техника

В общинските горски територии, пътища за движение на противопожарна техника са всички горски автомобилни пътища.

5. Санитарни мероприятия край пътища, санитарни ивици

Това са ивици, почистени от суха маса, паднали дървета и други растителни отпадъци по краищата на горските територии и от двете страни на републикански пътища и ж. п. линии. В иглолистни гори се прилага и окастряне на клоните на височина до 2 метра. В незалесени площи санитарните ивици представляват окосени и почистени площи.

Широчината на санитарните ивици е не по-малка от 10 м.

6. Устройство на места за паркиране и палене на огън

Няма обособени и не се предвижда обособяване на места за паркиране и за палене на огън в горските територии или в съседство на тях.

7. Поставяне на предупредителни табели и плакати

Поставят се покрай пътищата водещи към горските масиви, край паркингите, на по-важните кръстовища и на други места. Плакатите да се подменят ежегодно. Предупредителните табели трябва да се обозначат съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година. При тяхното захабяване, повреда или изчезване следва да бъдат своевременно подменени.

8. Устройство на депа за противопожарен инвентар

Предвижда се оборудването на противопожарно депо в община Криводол със следното съдържание в съответствие с Наредба № 8:

- гръбни пръскачки – 4 бр.
- кофи за вода – 4 бр.
- лопати – 10 бр.
- брадви – 3 бр.
- кирки – 3 бр.
- тупалки – 15 бр.
- съд с 200 л вода – 1 бр.
- моторни триони – 2 бр.
- мотики – 5 бр.
- съдове за питейна вода от 10 л – 5 бр.
- железни гребла – 5 бр.
- моторна помпа – 1 бр.
- електрически фенери – 5 бр.
- радиостанции – 4 бр.

9. Водоизточници за противопожарни нужди

Като постоянни водоизточници за горските територии, собственост на общината може да се използват противопожарните хидранти, разположени в близките населени места. Не се налага изграждането на специални водоеми.

10. Площадки за кацане на авиационна техника

В общинските горски територии няма съществуващи площадки за кацане на авиационна техника.

11. Планове за защита на горските територии от пожари

Във връзка с чл. 20 от Наредба № 8 от 11.05.2012 година за условията и реда за защита на горските територии от пожари, лицата, управляващи горскостопанската единица, преди обявяване на пожароопасния сезон, подготвят планове за защита на горските територии от пожари.

Необходимо е всички служители и горски работници, които работят в горите, периодично да се запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г., за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Предвидените противопожарни мероприятия следва да се изпълнят в първите 2-3 години на действие на плана.

12. Превенция срещу пожари

В гр. Троян има подразделение “Противопожарна безопасност и защита на населението”. През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез денонощни дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. При установяване на пожар незабавно да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по **ежегодно изготвян план**.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на община Троян трябва **ежегодно**, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на

конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на общината периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите пет години от влизане в сила на горскостопанския план.

На основание чл. 136, ал. 3 от Закона за горите, изпълнението на противопожарните мероприятия в горските.

III. Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593

1. Инвентаризация на защитена зона „Билерниците“ - BG0000593

Разпределението на общата площ на **защитената зона** по вид на земите и вид на горите е показано в следващата **таблица № 61**.

Таблица № 61
Разпределение на общата площ по вид на земите и вид на горите

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	Изд. за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	-	0.7	-	0.7	100.0
всичко насаждения	-	-	0.7	-	0.7	100.0
всичко залесена площ	-	-	0.7	-	0.7	100.0
всичко по ГСП	-	-	0.7	-	0.7	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	-	0.7	-	0.7	100.0

Общата площ на зоната е 0.7 ха Залесената площ на горските територии в зоната е 0.7 ха, което е 100.0 % от площта по горскостопански план и представлява едно широколистно издънково насаждение за превръщане във високостъблени.

2. Списък на местообитанията в Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593

В обхвата на защитената зона попадат местообитание 91W0 Мизийски букови гори – подотдел 366 а1; с площ 0.7 ха.

3. Общи таксационни данни за Защитена зона „Билерниците“ - BG0000593

Насаждението е на възраст е 35 години, с пълнота 0.7, бонитет - IV (4.0), общият дървесен запас е - 60 куб.м (без клони). среден запас - 86 куб.м/ха и общият годишен прираст 2 куб.м, (на един хектар – 2.86 куб.м.

4. Горскостопански план на защитена зона „Билерниците“ - BG0000593

4.1. Планирани сечи в Защитената зона

Съобразно биологическите особености на дървесните видове, състоянието на насаждението, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването в защитена зона „Билерниците“ -

BG0000593 на териториите с обособени местообитания е планирано да се извършва **прореждане** възобновителна сеч.

В горите, собственост на общината, разположени в защитена зона "Врачански Балкан" - BG0000166 годишното ползване по горскостопански план от 2024 год.е **111 куб.м. без клони**, което представлява **140.5 %** от общия среден годишен прираст на тези гори – **79 куб.м.** В сравнение с общия запас за тези гори, който е 4 785 куб.м, размерът на годишното ползване по горскостопански план за тях е **2.32 %**, а на 1 ха – **1.80 куб.м.**

При така приетото ползване, общото ползване от горските територии на общината, в обхвата на защитената зона се равнява на **10 м³** стояща маса с клони, като строителната дървесина е 5 куб.м. (50.0 %), цялата средна. Останалата дървесина е дървата за горене 5 куб.м. (50.0 %).

4.2. Възобновяване и планирано залесяване в Защитените зони

В насаждението не се планира залесяване.

4.3. Паша в горските територии на Защитените зони

Подотдел 366 а1, с площ 0.7 ха е разрешен за паша.

4.4. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитените зони

През времето на изпълнение на горскостопанския план не се предвижда строеж на сгради и горски автомобилни пътища.

4.5. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

При видовете подходящи за съответното месторастене, в защитена зона "Билирниците" BG0000593, в бъдеще е запазено видовото участие – благун с площ 0.6 ха и цер с площ 09.1 ха.

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона "Билирниците" BG0000593

Насаждението, собственост на общината, попадащо в защитената зона "Билирниците" BG0000593 попада във втори клас със средна пожарна.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Теренната работа за настоящия план е извършена през месец юни-октомври 2023 год. от екип на „Агролеспроект“, ръководен от инж. Иван Иванов. Камералната работа е извършена от „Агролеспроект - ЕООД от Илия Ангелов през месец юни-септември 2023 год..

При картирането на гората за картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10000 (от 1972 година) както и горскостопанските карти от на ТП „Държавно горско стопанство Враца“ от 2023 година в мащаб 1:10000. За цялата територия на общината са използвани мащабиранни сателитни снимки (мащаб 1:10000) от 2020 година.

Използваните бонитетни и растежни таблици са следните:

Бял бор (култури)	-	Кръстанов, Беляков, Шиков
Черен бор (култури)	-	Цаков
Бук (семенен)	-	Недялков
Бук (издънков)	-	Недялков, Кръстанов, Беляков
Дъб (семенен)	-	Вименауер
Зимен дъб (издънков)	-	Сираков
Цер (издънков)	-	Кумчев, Духовников, Сираков
Дъб (издънков)	-	Шустов
Липа (семенна)	-	Армашеску, Тома, Децей, Дорин
Липа (издънкова)	-	Матвеев, Мотин
Тополи	-	Кръстанов, Беляков, Попски
Трепетлика	-	Тюрин
Акация	-	Ж. Георгиев
Върба	-	Ж. Георгиев
Келяв габър	-	Ж. Георгиев

Запасът на насажденията и културите е определен по растежни таблици, при минимална височина 3 метра.

Този план влиза в сила след утвърждаването му от Регионална дирекция по горите гр. Шумен и важи за срок от 10 години, считано от датата на утвърждаване.

